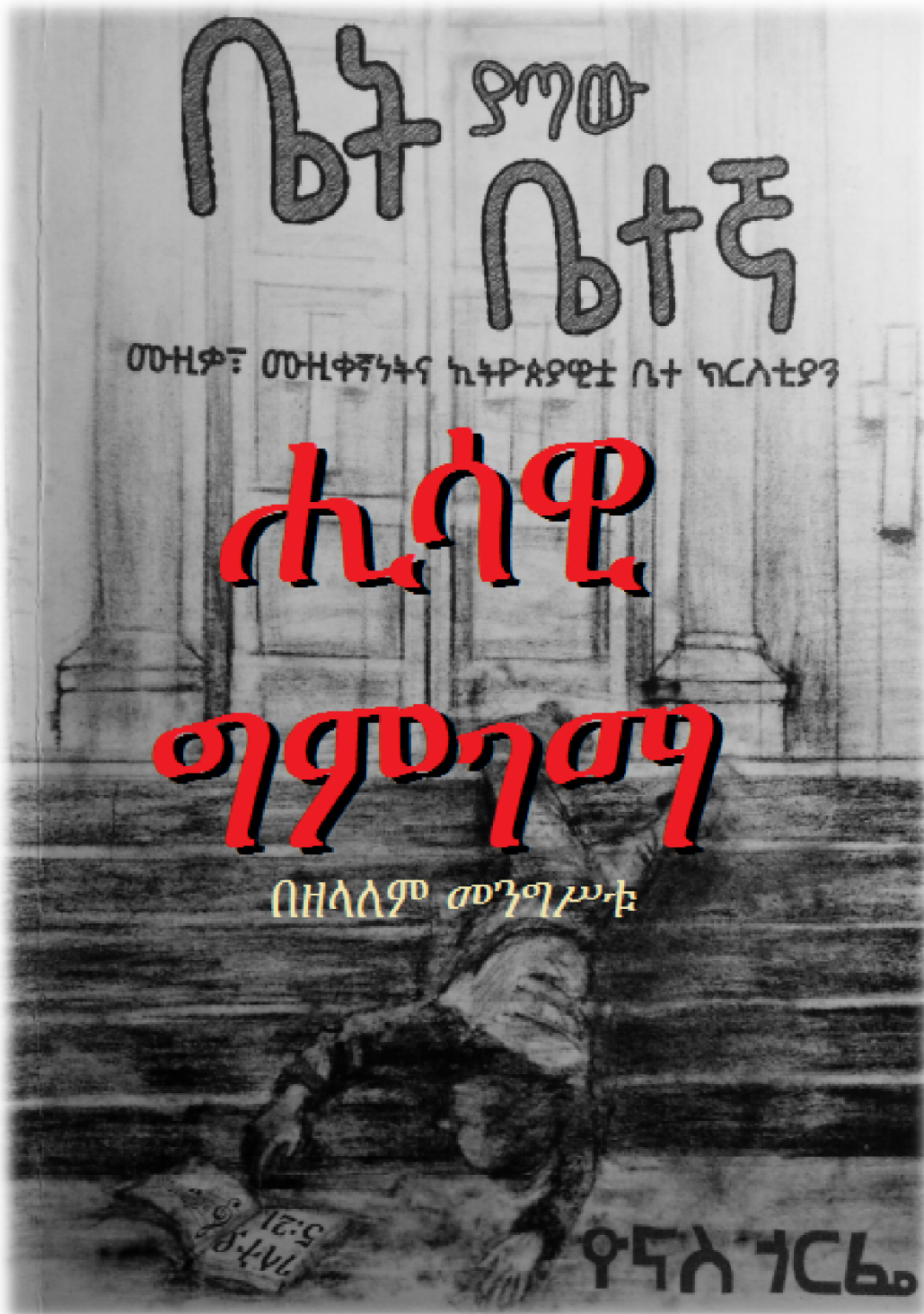

በት ያጣው ቤተኛ በዮናስ ጎርፌ ሒሳዊ ግምገማ በዘላለም መንግሥቱ

I. መግቢያ

ባለፈው ዕዝራ ልዩ ስርጭት ዘፈንና መዝፈን፣ ዘፋኝ እና ዘፋኝነት በመጽሐፍ ቅዱስ በሚል ርእስ መዝፈኛ የናስ ጎርፌ በኪያ ሾው ከተደረገለት ቃል ምልልስ በመንደርደር መጽሐፍ ቅዱስ ስለ ዘፈን፣ መዝፈን፣ ዘፋኝ እና ዘፋኝነት የሚለውን በመመልከት የራሴንም አሳብ አካፍቼአለሁ። በኪያ ያደረግሁት ዘፈንን ከባህል እና ከሙያ አንጻር በጣም በጥቂቱ ከማየት ሌላ ዘፈን እና መዝፈን የተጻፉባቸውን 40 ሲደመር ቃላት ከመጽሐፍ ቅዱስ አውጥቶ ዳራና ትርጉማቸውን እንዲሁም በሌሎች ጥቅሶች በዘፈን ሳይሆን በሌላ ቃል ከተጠቀሱባቸው ስፍራዎች ጋር በማነጻጸር የተጻፈ መጣጥፍ ነው።

ከኪያ ጥቂት በፊትም ሆነ በኋላ የተከተለው የማኅበራዊ ሚዲያ ርብርብ አንድም የመጽሐፍ ቅስቀሳ የስክተለው ግርግር፣ ወይም ደግሞ በብዙ አማኞች ውስጥ የነበረ ያልተጠየቀና መልስ ግን የሚያሻው ጥያቄ መኖሩን አመለከተኝ። ስለ መጽሐፉም አስተያየቴን እንደምጽፍ ቃል ሰጥቼ ነበር። አስተያየቴ ግን አስተያየት ብቻ ሳይሆን ሒሳም ትምህርትም እንዲሆን ስለፈለግሁ እንዲህ አቅርቤዋለሁ። እነሆ።

በዚህ ጉዳይ እና በሌሎችም ቤተ ክርስቲያንን በሚገዳደሩ የስክተት ትምህርቶች ዙሪያ የአብያተ ክርስቲያናት መሪዎች ድምጻቸው ከቶም የማይሰማ ሆኖአል። ይህ በእጅጉ የሚያሳስብ ጉዳይ ነው። ስለዚህ በዚህ ቤት ያጣው ቤተኛ በተሰኘው መጽሐፍ ውስጥ መሪዎች በቃል ድንጋይ የተወገሩበት ውግራት እና በጭቃ ጅራፍ የተገረፉበት ግርፋት የደረሰባቸው ከዚህ ዝምታ የተነሣ ይመስለኛል። የቤተ ክርስቲያን መሪዎችና የቤተ እምነቶች የምካቴ እምነት ቢሮዎች አስቀድሞ ሳይሰነዘር ለመከላከል እና የተቃጣ በትር ከኖረ ደግሞ ለመመለስ መፍጠን አለባቸው። እንዲህ ባለው የሳተ እና አሳች አዝማሚያ ጥቂት ጉዳዩ ያሉ እና እንዲጽፉ የሚጠየቁ ተባራሪ ጸሐፊዎች (amateurs and freelancers) በማኅበራዊ ሚዲያ ብቻ ሳንጃ ለሳንጃ መመሻለቅ የለባቸውም። ይህ አካሄድ ማብቃት አለበት። አብያተ ክርስቲያናትና መሪዎች ከማንነሳጃትና ማንቀላፋት መንቃትና ብድግ ማለት ይገባቸዋል። ይህ ጽሑፍ የመጽሐፍ ግምገማ ቢሆንም የአንድ አገልጋይ ጥሪም ነው።

የስነ መለኮት ተቋማት የምካቴ እምነት (apologetics እና polemics) ዲፓርትመንቶችም ይህንን በክፍል ውስጥ ብቻ የሚሰጡት የአእምሮ ትጥቅ መስክ ሳይሆን የክርስቶስ አካል የሆነችው ቤተ ክርስቲያን የምትጠበቅበት ተግባራዊ የአደራ ኃላፊነት አድርገው ሊያይት ይገባል። ስነ መለኮታዊ ብቻ ሳይሆን አገራዊ በሆኑ ጉዳዮችም ላይ የሃላ ተሳትፎ ይጠበቅባቸዋል ብዬ አምናለሁ። ራሳቸውን እንዲህ ከመሰለው ዐዛባ መዛቅ አርቀው ቢያዩና የማይደረሱበት ቆጥ ላይ ቢሰቅሉ ታሪክ ይጠይቃቸዋል። ትምህርቱም፣ ምሑራኑም፣ መጻሕፍቱም ጸሕፍቱም

በአንድ ሰፈር ተሰባስበው የጨው ክምር እንዳይሆኑ አፈራለሁ። በእውነት።

በዚህ ግምገማ ሦስት ዋና ዋና ጉዳዮች ይካተታሉ፤ መጽሐፉ፣ ግምገማው እና ሕያሴ። መጽሐፉን እያነበብኩም ሳላነበብም የምጽፈው የእንደወረደ አጻጻፍ ስለሆነ አጻጻፉ የዳሰሳና የግምገማ ቢጋር (formal book review format) የተከተለ አይደለም። ስለዚህ ግምገማው ከሕያሴው ጋር በውል ተለይተው የተቀመጡም የተደባለቁም ናቸው። ይህን ያደረግሁት ሆኖ ብዬና ጽሑፉ በሕያሴ ላይ ያተኮረ ሆኖ ለሰፊው ክርስቲያናዊ አንባቢና ክርስቲያን መሪዎችን ታሳቢ ያደረገ ግምገማና ሒሳ እንዲሆን ነው። የመጽሐፍ አጥርጥር ወይም ግምገማ ከማለት ይልቅ የቀለለኝ ሒሳዊ ግምገማ ማለቱ ነው።

ተነባቢ የማደርገው ይህ ጉዳይ፣ ዘፈን፣ ጉዳዮቸው የሆኑትን ሁሉ ሲሆን የምጽፈው ከመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት አንጻር እና እንደ ቤተ ክርስቲያን አገልጋይ ነው። ሙያዊ መዝፈኛ አይደለሁም። ሆኖም መዝፈኛን እና ዜማን የሚያጣጥሙ ጀርዎች አሉኝ። መዝሙሮቻችንን እና ዝማሬዎቻችንን የማሔሰውም ከዚህም የተነሣ ነው።¹ ያለፈውን መጣጥፍ² ተከትሎ ከዮናስ ጎርፍ ጥቂት ኢሜይሎችም ተለዋውጠን ነበርና ከነዚያም በጣም ጥቂት አልፎ አልፎ እጠቅሳለሁ።

ቤተ ክርስቲያን ለአንድ ልዩ ተልእኮ የተጠራች አካል ናት። ይህን ልዩ ተልእኮ ከመወጣት የሚፈታተኗት የዝፋ ውጪያዊ ስደቶችንና ፈተናዎችን፣ ትልልቅና ጥቃቅን ውስጣዊ ቡርቦራዎችን ታግላ ዛሬን ደርሳለች። ይህች የክርስቶስ መሸራት መሸራው መጥቶ እስኪወስዳት ድረስ ነገንም ታያለች። ፈተናውም ቡርቦራውም ይቀጥላል። አንድ ቀን ግን ያበቃል። በቀኑ መጨረሻ ይህችን አካል 'አስቀብናት ወይስ የፊት መጨማደድ ሰጠናት?' የሚለውን የሚበይነው ራሱ መሸራው ነው። ለምናደርጋቸው ነገሮች ሁሉ ድርጊታችንን ብቻ ሳይሆን የድርጊታችንን ምንጭና ግፊት የሚያይና የሚመዝን ጌታ ብቻ ነው። ይህን መጽሐፍ ስገመግምና ሳሔስ የጸሐፊውን የልብ ግፊት አላውቅም። ከተጻፈው ተነሥቼና ከቃሉ አንጻር ግን ለመገምገምና ለማሔስ እምክራለሁ።

¹ ስለ መዝሙሮች ሕጻጾች ከዚህ በፊት ይድረስ ለዘማሪዎች በሚል ርእስ ሁለት የድምጽ እና የጽሑፍ መጣጥፍ አሰራጭቼአለሁ። በሁለቱ ስርጭቶች መካከል በ2008 እ. ኤ. አ. የመዝሙሮቻችንን አዝማሚያ ያጤነ ዐውደ ጥናት ተዘጋጅቶ ተሳትፏል።

² ያለፈው መጣጥፍ በመግቢያው አንቀጽ የጻፍኩት መዝፈኛ የናስ ጎርፌ በኪያ ሾው ላይ የቀረበበትን ቃል ምልልስ ተከትሎ የጻፍኩት ዘፈን እና መዝፈን፣ ዘፋኝ እና ዘፋኝነት በሚል ርእስ የዮናስን እይታ ከመጽሐፍ ቅዱስ አንጻር በትንሹ ያየሁበት መጣጥፍ ነው። በኪያ ክፍል የተዘረዘሩትን ዘፈንና መዝፈን የተጻፉባቸውን ጥቅሶችና ዳራቸውን ማየቱ መልካም መንደርደሪያ ሊሆንን እንደሚችል አምናለሁ።

II. መጽሐፉ በጥቅሉና ግምገማ

መጽሐፉ በአጭሩ ሁለት ዐበይት ክፍሎች አሉት። ክፍል አንድ የሙዚቃ ታሪክን የሚያወጋና በአራት ምዕራፎች የሙዚቃን ታሪክ ሊያስነብብ ይሞክራል። ከቅድመ ታሪክ ይንደረደርና ወደ ቤተ ክርስቲያን በቤተ ክርስቲያን ሙዚቃ አድርጎ ደግሞ ወደ ኢትዮጵያ ዘመናዊ ሙዚቃ ይደርሳል።

ታሪካዊው ሥራ የሚደነቅ ነው። በኢትዮጵያ የሙዚቃ፣ የዜማ፣ የዘፈንና የዝማሬ ታሪክ ጽሑፍ ሥራ፣ በተለይም ከኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን የሙዚቃና ዝማሬ ጉዞ አንጻር ይህ መጽሐፍ ፈር ቀዳጅ ነው ማለት ይቻላል። ከአገራችን ቤተ ክርስቲያን ታሪክ አቅጣጫ በዚህ ዘርፍ የተሠራ ሥራ ስለሌለ ታሪካዊው ሥራ በእጅጉ መልካም ነው።

በመጽሐፉ ገጽ 87-95 የቅዱስ ያፌሩ ታሪክ ተተርኮአል። ምንም ታሪክ ስለሌለ ይሁን ወይም ሰፋና ጠለቅ ያለ ምርመራ ስለሚያሻው አላውቅም ብቻ ወደ ዘመናዊው የሙዚቃ ታሪክ ሲዘለል ግን ከያፌሩ ዘመን እስከ 19ኛው ክፍለ ዘመን ያለው ጭራሹን አልተነካም። የያፌሩ ታሪክና የዜማ አስተዋጽዖው በእጅ ካለው ከዋናው ጉዳይ (ከዘፈን) ጋር ግንኙነት የለውም። የያፌሩ መቸት (setting) ስድስተኛው መቶ ክፍለ ዘመን፣ መንፈሳዊ እና ቤተ ክርስቲያናዊ ነው። የዜማ ድርሰቱ ከዓለማዊው ሙዚቃና ዘፈን ጋር ምንም ግንኙነት የለውምና አላስፈላጊ ታሪክ ነው ማለት ይቻላል። ኢትዮጵያዊ የሙዚቃ ታሪክን ከወንዙ ጋር አስገብቶ ለማስፈሰስና 'እኛም አለን ሙዚቃ' ለማለት ያህል ግን መልካም ነው።

ከገጽ 103 ጀምሮ ያለው የፕሮቴስታንቱ ቤተ ክርስቲያን የሙዚቃ ታሪክ ከመዝሙርና ዝማሬ (ሙዚቃና ዘፈንንም ይዞ) ጋር ቀጥተኛ ግንኙነት ስላለው ጠቃሚና ፋና የወጋ ሥራ ነው። ይህ መጽሐፍ የቤተ ክርስቲያን መሪዎችን እንደሚኮንነው ሚስዮናውያንንም የመኮነን አባዜው እንዳለ ሆኖ ነው፤ ገጽ 119-20ን ይመለከታል።

ክፍል ሁለት ዋናው ጉዳይ ተሰኝቶ በአምስት ምዕራፎች ታዝሎ ከጥልቅ አሳባዊነት፣ የሙዚቃ ምንነት፣ ገላ. 5፡21 እና የመነጋገሪያ ነጥቦች እና ማሳሰቢያዎችን የያዘ ክፍል ነው። ክፍል ሁለት የሒሳዊ ግምገማዬ ዋና ክፍል በመሆኑ በዚያ ቢታይ ይሻላል።

1. ማስታወቂያው

መጽሐፉን ከማንበብ በፊት በመረጃው መረብ ስለመጽሐፉ ማስተዋወቂያ በጸሐፊው የተሠራውን አጭር የቪዲዮ ማስታወቂያ ነበር የሰማሁት። ጸሐፊው ስለ መጽሐፉ ሲናገር እንዲህ ብሎአል፡

ይህ መጽሐፍ የሰሜት ውጥረት መጽሐፍ ነው። ይህ መጽሐፍ ቤተ ክርስቲያን ውስጥ ተገፍቶ፣ ተገፍቶ መድረሻ ያጣው ሙዚቃችን የጨከነች ድምጽ ነው። ይህ መጽሐፍ፣ "አሁንስ የፓስተሮቹና የመሪዎቹ የግብዝነትና ያላዋቂነት መጠን ልኩን አልፏልና፤ 'ቢቃ!!' ብሎ የሚጮኽ ድምጽ ነው። ይህ መጽሐፍ ሙዚቃችን ስለ ራሱ የሚናገርበት መጽሐፍ ነው። ይህ መጽሐፍ፣ "እኔ ሙዚቃ፣ እንደ ማንኛውም መቶ (አናጢነት ይሁን ዶክተርነት፣ ጋዜጠኛነት ይሁን ፖለቲከኛነት) በማቀርበው ስነ ምግባር ልገምም እንጂ በደፈናው መወገፊ ይብቃ" የሚል የሲቃ ጨከኝት የምታሰማበት የሙዚቃ የራሷ ድምጽ ነው።

የአማርኛ መጽሐፍ ቅዱስ በማንኛውም ዓለም ላይ ካሉት ትርጉሞች (ግሪኩን ጨምሮ) በማይገጥም መልኩ ባቀረበው የትርጉም መዛባት የተነሣ (ገላ. 5፡21) በኢትዮጵያ ቤተ እምነት ውስጥ ከሌላው ዓለም በተለየ፣ ሙዚቃችን ለዘላለም ጥፋት (ለገሃነም) የተዘጋጀ መቶተኛ አድርጎ ፈርጆታል። ይህ መጽሐፍ ወገቡን በአጭሩ ታጥቆ፣ በመጽሐፍ ቅዱስና በመጽሐፍ ቅዱሱ ላይ ብቻ ተመርኩዞ፣ ራሱንም በጥሩ መረጃ አጠናክሮ የሚከራከረው፣ እንዲህ ዓይነት አመለካከት አ-መጽሐፍ ቅዱሳዊ እንደሆነና ሙዚቃ እንደ ማንኛውም መቶ በሥነ ምግባር (ethics) አቅርቦቷ ላይ ከመጽሐፍ ቅዱስ አንጻር ብቻ ልትገመገም እንደሚገባት ለማስረዳት ነው።

ይህ መጽሐፍ የተቀናጣ የስነ መለኮት ክርክር አይደለም፤ የመኖር (survival) እና የሕይወት ጥያቄ እንጂ። በአጠቃላይ ይህ መጽሐፍ በሰሜት የተሞላ የነጻነት ድምፅ ነው!!!

ያስመርኩት እኔ ነኝ። በመጽሐፉ ገጽ 14 እና 17ም ይኸው ተጽፎአል። ከሙዚቃችንና የመጽሐፉ ደራሲ የማስተዋወቂያ ቃላት በግልጽ እንደሚነበበው መጽሐፉ በአንድ ወገን የመኖር ጥያቄን ያዘለ የሰሜት፣ የሲቃና የጨከኝ ሲሆን በሌላ ወገን ደግሞ ምርምራዊ፣ መጽሐፍ ቅዱሳዊ፣ ሞጋችና አውጋዥ ተደርጎ ቀርቦአል። እነዚህ ሁለት ነገሮች (ሰሜት እና እእምሮ) ብዙ ጊዜ አብረው አይሄዱም። ከሄዱ ወይ ሊጣመሩና መልካም ነገር ሊወጣቸው፣ ያለዚያም ሊጋጩና ሊያወናብዱ ይችላሉ። አብላጫውን ጊዜ ግን በጽሑፍ እና የምርምር ሥራ ሁለቱ ሲደባለቁ ውጤቱ ነባራዊ በመሆን ፈንታ ኅሊናዊና ስሜታዊ ይሆናል። አንባቢም የራሱን መደምደሚያ እንዲደመድም ይጋብዛል።

በዚህ መጽሐፍም ይህ ስሜታዊነትና ኅሊናዊነት ግልጥጥ ብሎ ይታያል። ሙዚቃ ከታሪክ አንጻር የታየበት መልኩ ከሞላ ጎደል ምርምራዊነት ያለበት ሲሆን ዘፈንን ከመጽሐፍ ቅዱሳዊ እይታ አንጻር ተቀባይነት እንዲኖረው የተደረገው ጥረት ግን ከመስመር ርቆ የወጣ ነው። ከላይ ባየነው ማስተዋወቂያና በመጽሐፉ ገጽ 16 'በመጽሐፍ ቅዱስና በመጽሐፍ ቅዱሱ ላይ ብቻ ተመርኩዞ' የተባለው የለበጣ፣ የመሳቢያና የማሳሳቻ ተኩስ ቋንቋ ነው።

ጸሐፊው ስሜታዊነቱንና በተለይም ቁጣውን ከክርስቶስ እና ከጳውሎስ፣ ከሉተር እና ከካልቪን ቁጣዎች ተራ በማሰለፍ የዘመኗን የሳተች ቤተ ክርስቲያንና ግብዝ መሪዎቿን በመጋፈጥ ምክንያት የተፈጠረበት የጽድቅ ቁጣ መሆኑን ያሳያል፤ ገጽ 17። የዘመኗ ቤተ ክርስቲያን እና መሪዎቿና አገልጋዮቿም በጅምላ ነው የተወገሩት። ይህ የማስታወቂያው እና ከጽሑፉ ብዙ ስሕተቶች አንዱ ነው።

ወገራው ጥቂት መጋቢዎችና መሪዎች በስም ተጠቅሰው፣ ያሉት ነገርም በወግ ተቀምጦ አይደለም። እንዲያው በደፈናው ወደ 20 ሚሊዮን ክርስቲያኖችን የሚመሩት መሪዎች በሙሉ ስተው አንድ ሙዚቃችን የናስ ጎርፌ ብቻውን ይህ እውነት የተከሰተለት እንኳ ቢሆን ለናሙና ያህል ጥቂቶቹን መሪዎችና አስተማሪዎች ከስሕተት ትምህርቶቻቸው ጋር ማቅረብ ይጠበቅበት ነበር። በመጨረሻው የመጽሐፉ ገጾች አንድ መጋቢ ከጸፈው አንድ መጽሐፍ አንድ ሁለት አሳባቶች በቀር ይህ በመጽሐፉ ውስጥ አልታየም እርሱም ዘውግ እና ስልትን የተመለከተ ብቻ ነው።

ዘፋኞችን ከዘፈን ግጥሞች ጋር ሲያቀርብ የምሬት ጥል የሚጣላቸውንና የስሕተት አስተምህሮ አስተናጋጆችን ግን ምርአቸው ይሁን ወይም ማስረጃ ስላልያዘ በድፍኑ ወግሮአቸዋል። መረጃ ባለመኖሩ ድብደባው ማንንም ከማንም ሳይለዩ በረድፍ አሰልፎ (categorically) መግረፍ ይመስላል። ይህ ምርመራ ያልተደረገበት አንገል እና የጅምላ፣ የመካሪ አልባነትና የማን አለብኝነት ጭፍጨፋ ነው። በታሪካችን መንግሥታት የሚቃወሟቸውንና የሚቃወሟቸው የመሰላቸውን ሰዎች ያለ ምርመራና ያለ ሕጋዊ ድጋፍ የፈጁባቸው ጊዜያት ኖረው ያውቃሉ። ይህ ብዙውን የሆነው የራስ አለመተማመን የፈጠረው ጭንቅ እና አስደንግጦ በግርግር በግድ ተሰሚነትና ተቀባይነት ለመቀዳጀት ነው።

የደርግ መንግሥት በ60ዎቹ ላይ ያደረገውን ኢፍትሐዊና የፍርድ ሂደትና ማስረጃ ያልቀረበበት ግድያ ምሳሌ አድርጎ ማየት ይቻላል። ያ ማስደንገጥ የሕዝቡን ወኔ የሰለበ ግድያ ነበረ፤ ደርግም በግድም በፍርሃትም ተቀባይነትን የተቀዳጀበት ነበረ። የቤተ ክርስቲያን መሪዎች ስሕተት አልባ አይደሉም፤ ይህ መጽሐፍ ግን የቤተ ክርስቲያን መሪዎችን የሚንቅ እና የሚገባቸውንና ቃሉም የሚዳርግላቸውን የክብር ድርጎ የሚነሳ ሥራ ብቻ ሳይሆን ከላይ እንዳልኩት በዚህ የተፈጠረ ግርግር ውስጥ ተሰሚነትና ተቀባይነትን ለማግኘት የተደረገ ጥረት ነው። ልዩነቱ ያ የአካል ግድያ ሲሆን ይህኛው መንፈሳዊና ስነ ልቡናዊ ግድያ ነው።

ማስታወቂያው፣ 'ሙዚቃችን ስለ ራሱ የሚናገርበት መጽሐፍ' ስለሚል መጽሐፉን ግለ ታሪክ ያስመስለዋል። ነገር ግን ሥራው ከግለ ታሪክ ጋር ቅንጣትም ቅርርብ የሌለው ሥራ ነው። እና ማስታወቂያው የሰጠውን ተስፋ ይከዳል። በአንጻሩ፣ 'እኔ ሙዚቃ' ብሎ ሙዚቃን ሥጋ በማልበስ (personification) የአጻጻፍ ስልት ስለ ሙዚቃ ይናገራል። ወዲያው

ደግሞ ሙዚቃ ሙያው (ሙዚቀኝነት ሳይሆን ሙዚቃ) ከዶክተርነት፣ ጋዜጠኝነት ጋር እንደሙያተኛም ተሰልፎአል።

ማስታወቂያው የአማርኛ መጽሐፍ ቅዱስን ሙዚቀኛን ለዘላለም ጥፋት ለገሃነም የተዘጋጀ ሙያተኛ አድርጎ የፈረጀ ወንጀለኛ አድርጎ ለፍርድ አቅርቦታል። በመጀመሪያ ሙዚቀኛ የሚል ቃል በመጽሐፍ ቅዱስ የሌለ ስለሆነ ወንጀሉም ሲጀመርም የሌለ ነው። ሌላው ይህ፡ 'ወገቡን በአጭር ታጥቆ በመጽሐፍ ቅዱስና በመጽሐፍ ቅዱስ ላይ ብቻ ተመሥርቶ' የተባለለት መጽሐፍ በማስታወቂያው ላይ መስፈንጠሪያውን መድረክ ያፈረሰ ነው። መጽሐፍ ቅዱስ በጥቅሉ የሚያስተምረው ሰው ወደ ገሃነም የሚጥለው ወይም በአግዚአብሔር መንግሥት የሚኖረው አንድ ወይም ሌላ ሙያ ሳይሆን በክርስቶስ ማመንና አለማመን እንደሆነ ነው። ይህ የመከሰሻና የመኮነኛ ክስ በመጽሐፍ ውስጥ እንደ ሐረግ ከዳር እዳር ድረስ የተዘረጋ ስሕተት ነው። መጽሐፍ ቅዱስ ድነትን ወይም ያለመዳንን ከሙያ ጋር አያቆራኝም። ሙያ ክርስቲያናዊ አረማመዳችንን እና አመላላሳችንን ይመለከታል እንጂ መዳናችንንና አለመዳናችንን አይወስንም። ደህንነት የመጽሐፍ ቅዱስ ዋናው ትምህርት ሆኖ ሳለ መዳን ከሙያና ሙያተኛ ጋር መተያየቱና መፈረዱ የጸሐፊውን ተግባራዊ የድነት ስነ መለኮት (soteriological orthopraxy) ትልቅ ጥያቄ ውስጥ እንዲገባ ያደርገዋል።

2. ሽፋኑ

በመጽሐፍ ሽፋን የቤተ ክርስቲያንን ከሚመስል የተዘጋ በር ካለው ቤት ፊት ከሚገኝ ደረጃ ተገፍትሮ ይሁን አደናቅፎት፣ አዙሮት ይሁን ሰክሮ የማይታወቅ የወደቀ ሰው ይታያል። የተከፈተ ደብተር ወይም ማስታወሻም አብሮት ይታያል። መጽሐፍ ቅዱስ አይደለም፤ ማስታወሻው የተገለጠ አንድ ገጽ ላይ ገላትያ 5፡21 የሚል በትልቅ ተጽፎአል። በሌላው ገጽ የሙዚቃ ኖታ አለበት። ነፋስም ገጹን ሳይዘጋው እንደተገለጠ የቆየው ይህ ገጽና ጥቅስ ተገፍቶ የወጣበት ምክንያት (ተገፍቶ ከሆነ) መሆኑን ይጠቁማል። ገላ. 5፡21 በማስታወሻው ላይ በጉልህ መጽጻፍ ከሌሎቹ ይልቅ ዋናው አነጋጋሪ ጥቅስ ያስመስለዋል። ከሌሎቹ ሁሉ ዘፈን እና መዝሙር ከተጠቀሱባቸው ጥቅሶች ሁሉ ይልቅ በአማርኛው እንደ ሙያ የተጠቀሰበት ብቸኛ ጥቅስ ሲሆን ቃሉ በግሪክ አዲስ ኪዳን 3ቴ ተጠቅሶአል። ይህኛው የአማርኛው መጽሐፍ ቅዱስ የተወነጀለበት ጥቅስ ነው።

ስለወደቀው ሰው አንድ የArt and Art History ትምህርት ምሩቅ የሆነ ጓደኛዬን በሽፋኑ ላይ ሞያዊ አስተያየት እንዲሰጠኝ ጣይቄው አወዳደቁ ተገፍትሮ የወደቀ እንዳይደለ። በአጠገቡ የጣለው ሰው አለመኖሩ አወዳደቁ ወደ ትኩስ ውድቀት ሳይሆን ወድቆ የከረመ መሆኑን፣ ወይም ሰው የጣለው ሳይሆን ሳይሆን ራሱን በራሱ የጣለ ሰው እንደሆነ እንደሚመስል አስተያየቱን ሰጥቶኛል።

ስዕል ስዕል ብቻ ቢሆንም ትክ ብዬ ሳየው ይህ የወደቀ ሰው የወደቀው ከመጀመሪያም ሚዛናዊ ባለመሆኑ መሆኑን አስተዋልኩ። ሚዛናዊ አለመሆኑ በእግሮቹ መጠን ይታያል። አንዱ እግር እስከ ቡሩ ድረስ የረዘመ ረጅም ሲሆን ሌላው እደረጃው ላይ ቅቡጭ ብሎ የቀረ አጭር ነው። ይህ ሰው ቆሞ ቢሄድ ምን እንደሚመስል ብንገምት (በመጀመሪያ በነዚያ የእግሮች መጠን ቆሞ መራመድ አይችልም) አንድ እግሩ ተንጠልጥሎ ይቀራል። የሽፋኑ ስዕል ትልቅ ጉዳይ አይደለምና ይህ ይበቃዋል። ሰዓሊው ይህን አውቆ ያደረገ አይመስለኝም። ሆኖም፣ ስዕሉ ታውቆም ይሁን ሳይታወቅ የውስጡንም ገላ፣ የይዘቱን ምንነት የሚገልጥ ሆኖ አግኝቼዋለሁ፤ በአንድ እግር የሚሄድ።

3. ርእሱ

ከሽፋኑ ሳንወጣ ርእሱን እንይ፤ ቤት ያጣ ቤተኛ ርእሱ ነው። ቤተኛ ማለት ከአንድ ቤተ ሰብ ጋር ቅርበት የፈጠረ ባዕድ ሰው ነው። ይህ ርዕስ እንዲያው ለድምጸትነቱ (alliteration) የተመረጠ ካልሆነ በቀር ደራሲው ቤተ ሰብነት ቀድሞም እንደሌለው ማረጋገጡ ነው። ቀድሞም ወዳጅ እንጂ አካል አለመሆኑን መመስከሩ ነው። ከቤት የወጣው ሰው ቤተኛ ከሆነ ቀድሞም ቤተ ሰብ አልነበረም። ቤተኛ የሚለው ቃል ለመጽሐፍ ቅዱስ ባይተዋር ቃል ነው። መጽሐፍ ቅዱስ ስለ ቤተ ሰብ እንጂ ስለ ቤተኛ አይናገርምና ቃሉ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የለም። ቤት ያጣ መሆኑ ያንን የነበረበትን ቤት ማጣቱ ይሁን ወይም ከዚያ በኋላ የሚጠጋበትን መሆኑም አይታወቅም። ይህንን ርዕሱም አያሳይም፤ የውስጥ ገጽትም አይጠቁሙም።

በመጀመሪያ ሳየው ርእሱ 'ቤተኛ' የሚለው ሙዚቀኛውን ሳይሆን ዘፈኑን ራሱን ነበር የመሰለኝ። እውነትም ዘፈኑ ቀድሞም በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ቤተ ሰብነት የሌለው ነገር ስለሆነ ቤተኛ መጣሉ ትክክል ሳይሆን አይቀርም እያልኩ ከመጽሐፍ በፊት ማስተዋወቂያውን ሰሰማ፡ "ይህ መጽሐፍ ቤተ ክርስቲያን ውስጥ ተገፍቶ፣ ተገፍቶ መድረሻ ያጣው ሙዚቀኛ የጨኸት ድምጽ ነው።" ሲል ቤተኛው ዘፈኑ ሳይሆን ራሱ ሙዚቀኛው እንደሆነ ገለጠልኝ። ጸሐፊው ሙዚቀኛ የናሰ ቀድሞ የአካሉ ብልትና የቤተ ሰብ ክፍል ያልነበረ ሰው አይመስለኝም። ከ20 ዓመታት በፊት የሴሚኔሪ ተማሪ ሳለሁ በጊዜው የነበሩት ሁለት የከተማችን ቤተ ክርስቲያኖች አንድ ሲሆኑ እኔ በዚህ እርሱ በዚያ ከመሪዎች መካከል ነበርኝ። ከተዋሃድን በኋላም ወደ አገር ቤት እስክንመለስ ከየናሰ ጋር በአንድ አጥቢያ አብረን አምልክናል፤ በአንድ መዝሙራን ቡድንም አገልግለናል። እና፣ ሳውቀው ሕይወቱ የቤተ ሰብ እንጂ የቤተኛ አልነበረም። እንግዲህ ቤተኛ ማለቱ ለምን እንደሆነ ራሱ ያውቀዋል።

ጉዳዩን ተገፍቶ መድረሻ ከማጣቱ ያለፈ አድርጎ ቢያብራራው መልካም ነበር። ተገፍቶ ስለወጣበትም ምክንያት በመጽሐፍ ባያብራራ እንኳ ቢጠቁም መልካም ነበር። መጽሐፍ ስለዚህ ጉዳይ እንኳን ሊያብራራ፣ ጥቆማም አይሰጥም፤ ከቶውኑም አያነሣም። ለጽሑፉ ተዓማኒነት መነሣት ነበረበት። ቤት ለምን አጣ? እንዴት ቤት አጣ? የሰሜት ጨኸት ይሁን እንጂ የተገፋበት፣ ወይም ተገፍቶ የወጣበት፣ ወይም ቤት ያጣበት ምክንያት ሊንነካ አልተፈለገም። ከሚያስተምርበት ሙያዊ ሥራው ራሱን አገለለ ወይስ ተገለለ? ለምን? ስሞታ ነበረ? ሂደቱ ምን ነበር? እንዴት ነበር? ምን ያህል ጊዜ የፈጀ ሂደት ነበር? እነዚህ ነገሮች አልተነኩም። ለምን? ከመጽሐፍ ርእስ አንጻር (ቤተኛነትና ቤት ማጣት) ይህ ጉዳይ በብርቱ መነገር ነበረበት። ወይም የመጽሐፍ ርእስ መለወጥ የነበረበት ይመስላል።

የመጽሐፍ ንዑስ ርእስ ሙዚቃ፣ ሙዚቀኝነትና ኢትዮጵያዊቷ ቤተ ክርስቲያን የሚል ሲሆን ሦስቱንም ነገሮች በአኩል እንደሚተነትን ተስፋ ይሰጣል። ግን አይደለም። ወደ ይዘቱ ስንዘልቅ ግን ኢትዮጵያዊቱ ቤተ ክርስቲያን በዘፈኑ ላይ ያላትን አቋምና አመለካከት በቃላት ጨዋታ ዘዴ በሙዚቃና ሙዚቀኝነት ላይ አድርጎ ያቀረበበት ስልታዊ ማሳሳቻ ነው።

4. ይዘቱ

መጽሐፉ በይዘቱ ትምህርታዊም ሙግታዊ ነው። ክፍል አንድ ቀዳዳዎች ቢኖሩበትም ትምህርታዊ ነው። ትምህርታዊነቱም ሙዚቃን ከታሪክ አንጻር ማየትና ማሳየቱ ነው።

ሙግታዊ አቀራረቡን ደራሲውም በገጽ 9 ተናግሮታል። የመጽሐፉ ክፍል ሁለት ይህ ሙግት ነው። አንድ ጠበቃ የሚሟገትለት ሰው ንጹህ ይሁንም አይሁንም ሽንጡን ገትሮ ነው የሚሟገትለት። አንዳንዴ ለዚህኛው ከመመከትና ከመሟገት አልፎ በወዲያ ያለውን ለመከሰስና ለማሳጣት፣ ለመወንጀልና ለማስፈረድ መስመር አልፎም ይሄዳል። አንድ ጠበቃ ጥበቅና የቆመለት ሰው ወንጀለኛም እንኳ ቢሆን፣ ወንጀለኛነቱን

እያወቀም እንደ ንጹሕ አድርጎ ነው የሚከራከርለት። በየኖስ መጽሐፍ ውስጥ ይህ በገሃድ የሚታይ እውነት ነው። ለዘፋኝ እና ዘፋኝን ለሚያጅቡ መዘቀሾች ጥብቅና ከመቆም ባለፈ መልኩ የአማርኛ መጽሐፍ ቅዱስን፣ የኢትዮጵያን ቤተ ክርስቲያን፣ የቤተ ክርስቲያን መሪዎችን እና የሰነ መለኮት ምሑራንን ይኮንናል። ዘፈንን ትክክል ለማድረግ አንድ ጎራ ሕዝብን ነው እንደ ነዳ አጭዶ የከመረው።

በመጽሐፉ መጨረሻ ገጽ 266፥ ውርንጭላዎቹ (ወጣት የዘፈን መዘቀሾች) ገመድና ሰንሰለታቸውን በጥሰውና ሰብረው ሲወጡ 'ከከባድ ጥላቻና ንዴት ጋር ነው።' እንዳለው ቤት ያጣው ቤተኛም ይህንን የተጋራ እንደሆነ፣ ከባድ ጥላቻና ንዴት እንዳለበት በየገጾቹ ይነበባል። ሁለቱንም ነጥቦች በጥያቄ መልክ እናጢን፤ ዘፈን ክርስቲያናዊ ጥብቅና የሚቆምለት ጉዳይ ነው ወይ? እና የቤቱ ባልሆነ ቅናት ከባድ ጥላቻና ንዴትስ መንጸባረቅ አለበት ወይ?

5. ከአራት ማዕዘን

መጽሐፉን ከአራት የተለያዩ አቅጣጫዎች፣ ዘጋቢነት፣ ስሜታዊነት፣ አስተማሪነት፣ እና መንፈሳዊነት (informative, emotive, academic, spiritual/Christian) ሳየው ይህን ይመስላል።

1. ከመረጃ አንጻር አስረጂነት አለው፤ informative ነው። ከቃሉ ትርጉም (ከመዘቀሻ/ዘፈን) አንጻር ከሄድን፤ ይጠቁማል፤ ያስረዳል፤ ወሬም ይነዛል። በዚህ በኩል ብዙ የሚለው አለው።

2. ከስሜት አንጻር መጽሐፉ ስሜታዊ ወይም emotive ነው። በራሱ ቋንቋ የጨኸት ድምጽ ነው። ራሱ ጸሐፊው፥ "ይህ መጽሐፍ የተቀናጣ የሰነ መለኮት ከክርስቲያን አይደለም፤ የመኖር (survival) እና የሕይወት ጥያቄ እንጂ። . . . ይህ መጽሐፍ የስሜት ውጥረት መጽሐፍ ነው። ይህ መጽሐፍ ከቤተ ክርስቲያን ውስጥ ተገፍቶ፣ ተገፍቶ መድረሻ ያጣው መዘቀሻ የጨኸት ድምጽ ነው።" ብሎአል። ይህ ይገልጠዋል። ሞታች ይመስላል፤ ግን ጥሬ ስሜታዊ ነው። ስሜታዊ ሲኮን ደግሞ ከአእምሮ ይልቅ ስሜት ይገንናል፤ እናም አስተማሪነቱ ይመነገራል። ስሞታ፥ ቅሬታ፥ ቁጣ፥ ጨኸት፥ መንፈራገጥ ይታይበታል። በብዙ ገጾች ፌዝ ይነበብበታል፤ የንቀት ፌዝ፤ የጥላቻ ፌዝ።

3. ከትምህርታዊነት ወይም academic አንጻር ከፊል ትምህርታዊ ይዘት አለው። በክፍል አንድ የተሠራው ታሪካዊ ተዋጽዖው በአመዛኙ ዓይነተኛ ነው። ሆኖም ግን አልፎ አልፎ የተሰነቀሩትና ዋናው ጉዳዩ በሆነው በክፍል ሁለት ሊጠቀሙባቸው በፈለጋቸው አሳቦች ላይ ያጋደ አቋም መያዙ ያዘመመና፤ ሚዛናዊ እንዳይሆን ያደርገዋልና የመሃሪያ መጽሐፍ እንዳይሆን ይከለክላል። ሊሆንም አይችልም። የስሜት ጨኸት መጽሐፍ የሚናገረው ነገር ቢኖርም በጥላቻና ንዴት ስለተቀለመመ፤ ስለተለወጠም መሃሪያ አይሆንም። ርዕሱ ትምህርታዊነት ያለው ዜና ሕይወት (biography) ይመስላል፤ ይዘቱ ግን አይደለም።

4. ከመንፈሳዊነት ወይም ክርስቲያናዊ ይዘት አንጻር ደግሞ ይህ መጽሐፍ አፍራሽ ሥራ ነው። ክርስቲያኖች ዘፈንም እንዲሆኑ የሚጋብዝ እና ዘፋኞች መሆኑ የቤተ ክርስቲያን መብተኞች እንዲሆኑ የሚጠይቅ አደገኛ ሥራ ነው። ስለ አጻጻፉ ሂደት ሲናገር እርሱ አሳቡን አመንጭቶ ሌሎች የጻፉለት መሆኑን በሰያፍ ገልጾታል። ከሆነ ይህ መጽሐፍ የደቦ ሥራ ይመስላል። የደቦ ሥራ መሆኑ ምንም ችግር የለበትም፤ ግን አሳቡ የመነጨ ወይም የተሸመተ መሆኑን ከእጅ ወደ እጅ ሲተላለፍ እጅ እጅ ሊል መቻሉም መታወቅ አለባቸው። ዘፈንን ወደ ክርስቲያን ግላዊ ሕይወትና በዚያም ወደ ቤተ ክርስቲያን ማኅበራዊ ሕይወት ውስጥ ሊደል የሚሞክር ሥራ ስለሆነ ለመንፈሳዊ ሕይወት አደጋን የሚጋርጥና ጊዜውን እየጠበቀ የሚፈነዳ የተቀበረ ፈንጂ የሚመስል መጽሐፍ ነው።

እነዚህን አራት ነጥቦች ካልኩ በኋላ በየገጾቹ ከተጻፉት ሞታች መስለው ግን ዘርጣጭና አሳች ከሆኑት አሳቦች ጋር መጣላቱን እጅምራለሁ።

III. ሕያሴ

1. ማኅበረሰባዊ ወይስ ዓለማዊ?

ዘመናችን የድኅረ ዘመናዊው (post modern) ፍልስፍና (ፍልስፍና እና ሃይማኖት የተቆራኙበት) ባህል ዘመን ነው። ድኅረ ዘመናዊነት በአጭሩ በአውሮጳ የተጀመረና አሁን በአሜሪካ ኃያልና ጨምሮ የሆነ ባህል ነው። ተጋብቶ መላዋን ዓለም ስንጎ የያዘ ነው። ዋናው ትምህርቱ አእምሮአችን የስሜቶቻችን ተርጓሚ ስለሆነ እኛ 'እውነት' የምንለው ነገር ወይም ወይም ስሜቶቻችን 'እውነት ነው' ያሉን ነገር ግላዊ፣ አንጻራዊና ኅሊናዊ ብቻ ነው። ስለዚህም በምንም ጉዳይ ላይ፥ ወሲብ ይሁን ፆታዊ ምርጫ፥ ጋብቻ ይሁን ፍቺ፥ ውርጃ ይሁን የክብር ሞት ወይም በእርዳታ መገደል (euthanasia)፥ ብዙ ማግባት ይሁን ዘር ማጽዳት፥ ወዘተ፥ ምንም ዓይነት ነባራዊና ግብረ ገባዊ እውነት ወይም መለኪያ ሊኖር አይችልምም፤ አይገባምም የሚል ነው።

የቤተ ክርስቲያን አባቶች በመዘቃ መሳሪያዎች አሉታዊ ተጽዕኖዎች ላይ ያላቸው አሉታዊ አስተያየቶች በመጽሐፉ ክፍል አንድ ምዕ. 2 ታትተዋል። በጣም ጥሩ ጥናት ነው። ሐተታው ግን ዛሬ ላይ ቆሞና እንደ መዘቀሻ ብቻ አባቶችን ወቃሽ ነው፤ ገጽ 39-40። ለምን እንደ ተቃወሙ ጸሐፊው ሁለት ዐባይት ምክንያቶችን፣ የቤተ ክርስቲያን ስደትን እና ወደ አይሁዳዊ ልማድ ከመሄድ መራቅን አቅርቦአል።

እርግጥ ነው በአዲስ ኪዳን መዝሙሮች ሲኖሩ በመዘቃ መሳሪያ መታጀባቸው አልተጻፈም። ወይ ጨርሶ አልነበረም፤ ወይም ኖሮ አልተጻፈም። በዚህ ባለንበት ዘመንም እንኳ የመዘቃ መሳሪያን የማይጠቀሙ አብያተ ክርስቲያናት አሉ፤ የማይጠቀሙበትን ምክንያት ሲሰጡ አዲስ ኪዳን ይህን አለመጥቀሱ ነው። የሚጠቀሙት ደግሞ ብሉይ ኪዳን በስፋት መጠቀሙንና አዲስ ኪዳን ደግሞ አለመቃወሙን ነው የሚጠቅሱት። ከምርኮ መልስ በነህምያ ዘመን ቅጥሩ ከታደሰና ከተመረቀበት ጊዜ በኋላ (ነህ. 12) የዜማ ዕቃ ጥቅም ላይ መዋሉ አልተጻፈም። ኖሮ ሊሆን ይችላል። ከኑሮአቸው ጉስቁልና የተነሣ ወይም ከባቢሎን ምርኮ ቀጥሎ በነበረው የግሪክ አገዛዝና ባህላዊ ተጽዕኖ ምክንያት መዘቃና የዜማ ዕቃ ወደ ጎን ተገፍቶ ሊሆን ይችላል። ክርስትና ከአይሁድ አብራክ የወጣም ቢመስል ከአይሁድና ከአሕዛብ አንድ ሕዝብ የተሠራበት ልዩ አካል ነው። ባህላዊው ዳራ ግን የአይሁድ በመሆኑ የቤተ ክርስቲያን የመጀመሪያ ዘመናት ታሪክ ከአይሁድ ባህል ጋር የተቆራኘ መሆኑ እሙን ነው።

ይህች ዓለም በአዳም ስትወድቅ ሁለመኖዋ ነው የወደቀው። ይህ የሰውን መንፈሳዊ ማንነት ወይም ሁኔታ ብቻ የሚናገር አይደለም። የሰው ስሜታዊ፣ ሞራላዊ፣ አእምሮአዊ፣ አካላዊ፣ ማኅበራዊ፣ ባህላዊ ማንነቱ ሁሉ ነው የተበከለው። እነዚህ ነገሮች ሁሉ የማንነቱ መገለጫዎች ናቸውና ሰው በክርስቶስ ሲዋጅ ከእነዚህ ተጽዕኖዎች ሁሉ አብሮ ነጻ መውጣት አለበት። በወደቀ ሰው ዘንድ ንጹህ ባህል የሚባል ነገር የለም፤ ባህል የሰው ሥራ ነው። ባህል የረከሰ ሰው የሠራው ማኅበራዊ ግኝት ነው እንጂ አስቀድሞ የተፈጠረ 'ንጹሕ ባህል' የሚባል ነገር ውስጥ ሰው ኋላ ተፈጥሮ አልገባም። ባህልን የሠራ ሰው ነው፤ ወይም ባህል የሰው ሥራ ውጤት ነው። ሰው ደግሞ በኃጢአት የወደቀ ነውና በክርስቶስ ያልተዋጀ ሰው ጽድቅ በእግዚአብሔር ፊት ርኩስት እና የመርገም ጨርቅ ነው። ባህላችን (የትኛውም ባህል) ከሰው ውድቀት ጋር ወድቆአል። ባህል ራሱ ተዋጅቶ ለእግዚአብሔር ክብር መዋል የተገባው እንጂ እንደ ተቋም ከክርስቶስ አካል ጋር መደራደርና ቦታ መሻማት ያለበት ነገር አይደለም።

ባህል የወደቀ ሰውን ማንነት የምናነብበበት መድረክ ነው። ባህል ጎጂም፣ የማይጎዳም፣ የማይጠቅሙም፣ የሚጠቅሙም ልማዶችን የያዘ ማኅበረ ሰባዊ ወግ ነው። ዘፈን የባህል አንድ ገጽታ ነው። ስለዚህ በዘፈን ውስጥ እንደ ባህል ሁሉ ጎጂም፣ የማይጎዳም፣ የማይጠቅምም፣ የሚጠቅምም

ሊኖር ይችላል። ተንሳፋፊ የሆኑ ዘፈኖች አሉ። ጎብረተ ሰቡን በተመለከተ አስተማሪነት ወይም መካሪነት ያላቸው ዘፈኖች ሊኖሩ ይችላሉ። ክርስቲያን ግን መለኮታዊ የሆነ የትምህርትና የምክር መዝገብና ምንጭ ስላለው ምክርና ትምህርትን ከዘፈን ኩፊ መቅዳት የለበትም። ከተማር ልጄ እና ከሥጋ ነውና ከንቱ የተሻለ ምክር አለን። ሌላው ቀርቶ ለሚሰት አካላዊ ውበት የሚነገር ጥቅል (generic) ዘፈን ይልቅ የተሻለ ቃል መጋልጥ መጋልጥ አለን። ለሌላ ሴት ሳይሆን ለሚሰት።

እንግዲህ፡ እጅግ ውብ ከሚባለው ዘፈን ይበልጥ የሆነ ቃል አለንና ክርስቲያን ባህልን መገዳደርና መቋቋም እንጂ በባህል ተጽዕኖ ስር መውደቅ ወይም የባህል ስለባ መሆን የለበትም። ክርስቲያን የባህል ተጽዕኖና ስለባነትን ተቋቁሞ ነጻነትን መቀዳጀት ያለበት እጅግ የሚጠቅም ወግ ሊኖር እንኳ ከዚያ ወግ እጅግ የተሻለ ቃል ስላለው ነው። የማይገዳና የሚጠቅመው ዘፈኖች ለጎብረተ ሰቡ የሚያበረክቱት በጎ ተጽዕኖ ሊኖራቸው ይችላሉ፤ ለጎብረተ ሰቡ። አንዳንድ ዘፋኞች ይህን የሚያደርጉት ከሃይማኖታዊነት የተነሣም ሊሆን ይችላል። ስለዚህ ነው መዝሙር የሚመስል ዘፈን ልንሰማ የምንችለው። ሆኖም፡ ክርስቲያኖች ከዚያ የተሻለ መመሪያ ስላላን ምክርንና ተግሳጽን፡ ትምህርትንና ንጽረተ ዓለምን ከዘፈን ልንቀዳ የተገባ አይደለም።

'ዓለማዊ' የሚለው ቃል የቤት ያጣው ቤተኛ አደናጋሪ ቃል ነው። ዮናስ ዓለማዊ (secular) ሙዚቀኝነት መኖርን የሚቀበል ይመስላል፤ ደግሞም የማይቀበልም ይመስላል። ዓለማዊ የሚለውን ቃል ማሳበረሰባዊ ይለዋል። ይህ እንደ ማደንዘዣ ዕጽ ያለ አቀራረብ ነው። በገላ. 5፡19-21 ያለውን ዝርዝርም የሥጋ ሥራ ሳይሆን ዓለማዊ ብሎታል። በቅንፍ ውስጥ worldly ብሎም አስቀምጦአል። worldly ሁነኛው ትርጉም ነበር። ግን ዓለማዊና ማሳበረሰባዊን በመለየት secularን ማሳበረሰባዊ ብሎታል።

ዮናስ secular የሚለውን ቃል ማሳበረሰባዊ ብሎ መተርጎሙንና በቃለ ምልልሱ ወቅት ጥቂት የዩኒቨርሲቲ የቋንቋ ምሑራንን ጠይቆ ማሳበረሰባዊ ብለው መተርጎማቸውን መናገሩ ምን ያህል የቃል እጦት ጉዳተኞች መሆናችንን አመልካችና ምስክር ነው። የተጠየቀው ምሑር ማን መሆኑ አለመነገሩ የተለመደው የምንጭ ሽፈና ነው። secularን ማሳበረሰባዊ ብሎ ምሑሩ ከተረጎመ የቃል እጦት ብቻ ሳይሆን የምሑር እጦት ጉዳተኞችም ሆነናል። ያ ሰውም የቋንቋ ምሑር ተብሎ በዚያ ተቋም መቀመጡ አሳፋሪ ነው።

ሙዚቀኛ ዮናስ፡ ዓለማዊ የሚለውን ቃል secular አይፈታውም ብቻ ሳይሆን ዓለማዊ ወይም መንፈሳዊ የሚል ግድግዳ በቀደሙት አዳኞችና በኋላ በተነሱት ነገረ መለኮታውያን ዘንድ ያልነበረ ይመስላል ሲል በገጽ 66-67 እና 70-71 ጽፎአል። መቼም ዘፋኝነት የሚለው ቃል በሌላ ቃል እንዲለወጥ ወደ መጽሐፍ ቅዱስ ማሳበረ ማመልከቻ እንዳቀረበው ዓለማዊ ለሚለውም ሌላ እንዲፈለግ ማመልከት ሳያስፈልገው አይቀርም። በነዚህ ገጾች ካልገኙ ሙዚቃን በ4 ከፍሎ፡ የቤተ ክርስቲያን፡ የሃይማኖት፡ ማሳበራዊ፡ ዓለማዊ ብሎ ማስቀመጡን ሲጠቅስ ማሳበራዊና ዓለማዊ አንድ አለመሆናቸውን ማሳየቱ መሆኑ ከገጹ የተነሳ ይመስላል። ከነዚህ አራት መደቦች ሁለቱ መንፈሳዊ ሲሆኑ ሁለቱ መንፈሳዊ ያልሆኑ ናቸው። ማሳበራዊም ዓለማዊም ዘፈን ናቸው።

በገጽ 213 ዮናስ ዓለማዊ ስለሚለው ቃል ሲጽፍ አንባቢዎቹን፡ "ዓለማዊ" የሚለውን ቃልና ሐሳብ መፍታት ያለብህ በመጽሐፍ ቅዱሱ ላይ ተመርኩዘህ መሆን አለበት። . . . የእግዚአብሔርን ቃልና ቃሉን ብቻ! ብሎአል። ግን ከቃሉ ዓለማዊ ብሎ የጠቀሳቸው ቃላት ውስጥ ዓለማዊ የሚል ነገር የለም። መጽሐፍ ቅዱስ ዓለማዊ የሚለውን ዓለማዊ ለማለት በቃሉ ከማለ ይህን በቃሉ ማብራራት ነበረበት። አላደረገም። Secularism ዓለማዊነት ነው። ዮናስ በቅንፍ ያስቀመጠው worldliness ነው። ጥሬ ዓለማዊነት። ዓለማዊነት ተደብስብሶ የሚታለፍ ቃል ሳይሆን የአዲስ ኪዳን ቃልም ነው። ከአዲስ ኪዳን ትርጉም አንጻር ሥጋዊነትና ዓለማዊነት የተለያዩ ቃላት ሆነው Secularismን አሳምረው ይፈቱታል።

ዓለማዊነት ለዚህች ዓለም ሥርዓትና ፈቃድ ተስጥቶ መገዛት ነው። ዓለማዊነት ኢመንፈሳዊነት ነው።

የአማርኛው አዲስ ኪዳን በጥቂት ስፍራዎች ሥጋዊ የሚለውን ሐሳብ ዓለማዊ ብሎ ቢያስቀምጥም፡ (2ቆሮ. 1፡17፤ 10፡2፤ 11፡18) የምንጩን ቃል ስናጤን ሥጋዊ ማለቱ መሆኑን እናገኛለን። በሌሎች ስፍራዎች ግን በዓለም ሥርዓት እና ሥርዓተ እሴት ጋር መንገድ ነው፤ ቆላ. 2፡8-21። በቲቶ 2፡12-13 ይህ ቃል የመንፈሳዊነት ተቃራኒ የሆኑ የኑሮ ዘይቤ ሆኖ ተጽፎአል። እንግዲህ፡ መንፈሳዊው ንጥረ ነገር ከውስጡ እንዲወጣ ታስቦና ተሰልቶ ካልተተረጎመ በቀር secularism ኢመንፈሳዊነት እንጂ ማሳበረ ሰባዊነት ሊሆን አይችልም። ማሳበረ ሰባዊነት ማሳበረ ሰባዊነት ነው። በእንግሊዝኛም አቻ ቃላት አሉት።

ቃሉን ከአዲስ ኪዳን ወጣ ባለ ሕዝባዊ መልክ secular የሚለውን ቃል ትርጉም ስንመረምር አንዳችም ማሳበረ ሰባዊ የሚል ትርጉም አናገኝም። የማሳበረ ሰባዊነት ሽታውም የላቸውም። ከWebster እስከ Wikipedia ድረስ secularism ሃይማኖታዊ ያልሆነ፤ ከሃይማኖታዊነት የራቀ፤ ዓለማዊ፤ ምድራዊ፤ የጊዜው፤ ሥጋዊ፤ ከምንም ሃይማኖት ወይም የቅድስና ጉዳይ ጋር ትስስር ወይም ግንኙነት የሌለው፤ ወዘተ፤ ብለው ነው የተረጎሙት። Secular ቃሉ ራሱ Secularis ከሚል የላቲን ቃል የተወረሰ ነው። የሃይማኖታዊ ወይም መንፈሳዊ ተቃራኒ የሆነ ምድራዊ፤ ጊዜያዊ ማለት ነው። ማሳበረሰባዊነት አይደለም።

በገጽ 212፡ ዮናስ፡ "ዓለማዊ" የሚባል ሙዚቃ አለ? ብለን ብንጠይቅ፡ መልሱን በግልጽ ከመስጠቴ በፊት ሙዚቃ 'ሙያ' መሆኑን እወዳለሁ።" ብሎ ወደ ሙያ ይሸጋገራል። ተስፋ እንደሰጠው መልሱን በግልጽ ሳይሰጥ በቀጣዮቹ ገጾች ወደ ሙዚቃ ዘውጎች ውስጥ ገብቶ ጠፋ። ዋናው ጉዳዩ ይህ ሆኖ ሳለ መልሱ እንደ ጢስ በነነና ጠፋ። ከዘውጎቹ ትንተና በኋላ በገጽ 219 በመልስ ሳይሆን በጥያቄ ይደመድማል። "ዓለማዊና መንፈሳዊ ሙዚቃ ወይም የሙዚቃ ዘውግ አለ?" የሚለውን ሐሳብ እንዲህ ብዬ እሞግታለሁ! በሚሊዮን የሚቆጠሩ የክላሲካል፤ የጃዝና የፖፕ ሙዚቀኞች 'ዓለማዊ' ተብለው ከርከሱት፤ ከቅናት፤ ከቁጣ፤ ከጥላቻ ጋር ተደርበው የሚቆጠሩት በምን ዕዳቸው ነው?" በመልስ ሳይሆን በጥያቄ እንጠልጥሎ መደምደሙ የራሳችንን መልስ እንድንቀምር ሆነ ብሎ የተወጠ ይመስላል። በጥያቄ መመለሱ ደግሞ እንዳንወነጅላቸው ቀስ ብለን፤ መሰስ ብለን እንድንሾልክና እንድንወጣ ነው። ዮናስ ሐሳብ በስሱ፤ ዓለማዊ አናጢ ወይም መካኒክ እንደሌለ ዓለማዊ ሙዚቀኛ ብሎ ነገር የለም የሚል ነው።

ዓለማዊ የሚባል ሙዚቃና ሙዚቀኛ ከሌለ፤ እንደ ዮናስ አገላለጥ ማሳበረሰባዊ ሙዚቃ/ዘፈን እና ሙዚቀኛ አለ ማለት ነው። በዚህ እንስማማለን። ማሳበረ ሰባዊ ሙዚቀኛ ከኖረ ማሳበረሰባዊ አናጢ፤ ማሳበረ ሰባዊ መካኒክ፤ ማሳበረሰባዊ አብራሪና ዶክተር አለ ማለት ነው። ዓለማዊ (በዮናስ ቋንቋ ማሳበረ ሰባዊ) ሙዚቀኝነት ከኖረ ዓለማዊ ያልሆነ ክርስቲያናዊ ወይም መንፈሳዊ ሙዚቀኝነት ለምን አይኖርም? ዓለማዊ ሙዚቃ ዓለማዊ ዜማ ወይም ዘፈንን እንደሚያጅብ፤ መንፈሳዊው ደግሞ ክርስቲያናዊውን ስለምን አያጅብም? ለምን ማሳከር ተፈለገ? ለምን የቤተ ክርስቲያን ልጆች ናይት ከለብ ሄደው እንዲጫወቱ፤ ወይም ለምን የዘፈን ሙዚቀኞች ቤተ ክርስቲያን መጥተው እንዲሞዝቁ ተፈለገ? ይህንን፡ 'አላልኩም' ሊል ይችላል። ድንበር የማፍረሱ አዝማሚያ ይኸውም አይደለ? ሌላው ነጥብ ዓለማዊ (secular) የሚለውን ቃል ማሳበረሰባዊ ብሎ እንደተረጎመው ሌሎች ቋንቋዎች ማሳበረሰባዊ ብለውታል? ሌላትስ ይችላሉ? ሌሎች ሙያዎችስ ማሳበረሰባዊ ብለውታል? ሌላትስ ይችላሉ? በእውነቱ፤ ቃላት አሻሚ ሲሆኑ እንግሊዞች እንደሚተርቱት አካፋን አካፋ ከማለት የተሻለ የቋንቋ ትርጉም አካሄድ ሊኖር አይችልም። እዚህ ያለው ቃል ግን አሻሚ አይደለም።

ዘፈንን ዓለማዊ (secular/worldly) የሚያሰኘው ይዘቱ፤ መልእክቱ ነው። በአጭር ቋንቋ ይዘትን በተመለከተ ዓለማዊ መዝሙር እንደሌለ መንፈሳዊ ዘፈንም የለም። እነዚህ ጎራ የለዩ ሁለት ክልሎች ናቸው እንጂ

መመሳሰልም፡ መወራረስም የላቸውም። እርግጥ መንፈሳዊነት ወይም መጽሐፍ ቅዱሳዊነት የሌላቸው፤ ጉዳትም ረብም የሌላቸው ዘፈኖች ሊኖሩ ይችላሉ። እነዚህን ለመስማትና በእነዚህ ለመደሰት የሚሻው የክርስቲያን ሕዝብ ምን ያህሉ እንደሆነ መገመትና በዚያ ላይ መናገር አንድ ነገር ነው። ግን ያ ሳይሆን እዚህ እየተደረገ ያለው ዘፈን በዘፈንነቱ ግምጃ ተነጥፎለት አስገብቷል፤ እቤት ይተኛ መሆኑ ነው። ይህ ደግሞ ከፋ። ዘፈንን ክርስቲያኖች ቤተ ሰብ ይቅርና ቤተኛም ሊያደርጉት አይገባም። ጥገኛም፤ ጎረቤትም ሊያደርጉት አይገባም።

2. ቤተ ክርስቲያንን እና መሪዎቿን በጅምላ ጨፍጫል ነው።

የቤተ ክርስቲያን መሪዎችን ማንንም ከማንም ሳይለይ በጅምላ ደርድሮ የሚረሽን መጽሐፍ ነው። ስለ መጽሐፉ ዓለማ በገጽ 14፡ "መዝቀኛው መጽሐፍ ቅዱስን ተመርኩዞ በእውቀት የተደገፈ መልስ በመስጠት ሙያውን ከሰባኪዎችና ከመሪዎች አንጉል የአላዋቂ አስተምህሮ መከላከል እንዲችል ማስታጠቅ ነው።" ይላል። ከጥቂት፤ ከአንዳንድ፤ ከተሳሳቱ . . . አይደለም፤ በደፈናው ከመሪዎችና ሰባኪዎች። እዚያው ገጽ መጽሐፉ የተጻፈው የወንጌል አስተማሪዎችና መሪዎች ስለ ሙዚቃ እውቀታቸው አነስተኛ፤ አስተሳሰባቸውና አስተምህሮአቸው መጽሐፍ ቅዱሳዊ ያልሆነ በመሆኑ እነዚህን መሪ አገልጋዮች ለማሰልጠንና የእውቀት አድማሳቸውን ለማስፋት መሆኑን ጽፎአል። አሁንም በጅምላ ይወርፋል። በጥቅሉ የአገሪቱን ቤተ ክርስቲያን መሪና የሰከነ አስተምህሮ የሌላት አድርጎአል፤ ገጽ 17። ይህ አውግዞት እና ኮኖኝነት እስከ መጽሐፉ መጨረሻ ድረስ የሚዘልቅ ነው። በገጽ 186፡ 'ክርስትና . . . የዘመኑ ኢትዮጵያውያን ሲደርስ ደግሞ ጭፍን ወግ አጥባቂነት (blind conservative) ሆነ።' ይላል።

ጸሐፊው በቤተ ክርስቲያን መሪዎች ላይ ጥልቅ ቁም እንደያዘ በገሃድ ይነበባል። ቤተ ክርስቲያንን እና መሪዎቿን ሲደበድብ በነቂስ እና በይሆናል እንጂ በጥናትና በመረጃ ደግፎ አይደለም። በገጽ 17 ከኪንያ እና ላይቤሪያ ተነጻጽሮ ኢትዮጵያ መንግሥት የሃይማኖት ሕገ መንግሥት ላሻሽል ቢል ወይም ወረርሽኝ ቢገባ ብሎ የሰጠው ምላሽ ግምታዊና ለማዋረድ ተለክቶ የቀረበ መላ ምታዊ ምላሽ ነው፤ እውነት ቢያስመስለውም። የመጽሐፉ ደራሲ የሚኖርበት አገር (ካናዳ) ኢትዮጵያውያን አብያተ ክርስቲያናት ጎብረት ለአሁኑ የድርቅ እና ረሀብ የሰጡትን ምላሽ ብቻ ቢያይ እንኳ ይህን ባላለም ነበር። ለዝናም ከመጸለይ ጋር ደራሽ እርዳታ ለመለገስ አብያተ ክርስቲያናት ተዘረጉ እንጂ የናስ የከሰሳቸውን ዓይነት አልነበሩም። መሪዎች ሕጻጽ የለሽ ናቸው አልልም። ማንም ይህንን አይልም። በጅምላ መውገር ግን ነውር ነው።

ከአማርኛ መጽሐፍ ቅዱስ ጋር የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያንም ከዓለም አብያተ ክርስቲያናት ሁሉ ተነጥላ ሙዚቀኛን ለዘላለም ጥፋት (ለገሃነም) የተዘጋጁ ሙያተኞች በማድረግ ተከሰሰዋል፤ ገጽ 17። ይህንን በማድረግ መጽሐፉ የደገነበትን ትምህርት አዛብቶ ያቀርባል። ደገነነት ሙዚቀኛ አለመሆንና የገሃነም እጩ መሆን ደግሞ ሙዚቀኝነት ሆኖ ተስሎአል። ክርስቶስን ማወቅና እርሱን ካወቁ በኋላ የሚከተሉት የደቀ መዝሙር ሕይወት ሳይሆን ሙያ ዋና ጉዳይ ሆኖ ቀርቦአል። ለዚህ ነው ቀደም ሲል የሙዚቀኛ የናስን የድነት ተግባራዊ ስነ መለኮት ጥያቄ ውስጥ ያስገባሁት።

በመጽሐፉ ርእስ ጸሐፊው ቤተኛ መሆኑን ሲሆን እውስጥ የቤተ እምነቱ አንዱ አካል ሆኖ፤ የፈረሰውና የተወላገደው ቤት ቤቱ እንደሆነ ይላል፤ ገጽ 18። ሆኖም ስሜት አግርሮት እየተወናጨፈ መሆኑንም አልደበቀም። ይህ የነገረ ስሜት ነው ጽንፈኛ አካሄድ እንዲሄድ ያደረገው። 'የሀገሪ የፕሮቴስታንት አማኝ . . . መንፈሳዊ መዝሙርን ካላጀበ በስተቀር ሙዚቃውንም ሆነ ሙዚቀኛውን ወደ ጨለማ ቤት አስገብቶ ለመውገር ሲጣደፍ ይታያል።' ገጽ 148። የወጋሪነት ጅምላ ውንጀላ።

ቤተ ክርስቲያንን፤ 'ለነገሩ ቤተ ክርስቲያን (የትኛዋም ቤተ እምነት ትሁን) ከዚህ እጅግ በጣም መሠረታዊና ግልጽ፤ እንዲሁም ቀላል የክርስቶስ አስተምህሮ ከራቀች በርካታ ዘመናት ሳታሳልፍ አልቀረችም።' ገጽ 143። በዚህ ክፍል፤ አስተምህሮ የተባለው ለእግዚአብሔር ክብርና ለሰዎች ጥቅም መኖርን የሚመለከተው ጸሎት ነው። የዚህ አባባል አንድ ጥሩ ነገር ግምታዊ መሆኑ ብቻ ነው። ቤተ ክርስቲያን እንዲህ ከወደቀች የናስ ስለ ዘፈን መጻፉ ራሱ ግብዝነት ነው። መጻፍ ያለበት ስለዚህ ጉዳይ ነው እንጂ ስለ ዘፈን አልነበረም! ምሬቱ በመሪዎችና በቤተ ክርስቲያን ላይ የሚታይበትን ጥላቻ በወረቀት ላይ ማስፈሩ ነው። መጽሐፉ ግለ ታሪካዊ ቢሆን ኖሮ የምሬቱን ምንጭ ማወቅ በተቻለ ነበር። ግን መጽሐፉ ቤተኛው ቤት ያጣበትን ምክንያት እንኳ አይናገርም።

አርበኞችን ለማሰብ የተዘፈነ ዘፈን በማድነቅ፤ "አንድ ሰባኪ፤ 'ሰው ሞቷል ሰው ሊያድን ሰውን ሊያከብር' የሚለውን ስንኝ ይዞ፤ የሞተሉን ክርስቶስ ነው እንጂ ሰው አይደለም እያለ በእልህ ተወጥሮ ሲሰብክ መስማት ምን ያህል ያሸማቅቃል?" ገጽ 202። ሰባኪው የሞተሉትን ክርስቶስ መስበኩ ለምን ያሸማቅቃል? የክርስቶስ መስበክ የሚያሸማቅቀው በክርስቶስ የሚያፍረውን እንጂ የክርስቶስ ወገን የሆነውን ከቶም ሊሆን አይችልም። ይህ የጭፍን ጥላቻ ስሜት እንጂ ዘፋኝን አምካሽቶ ሰባኪን የሚያጥላባ በቂ ምክንያት አይደለም። ከሆነም ዘፋኝ በስም እንደተጠቀሰቸውና የዘፈኗ ስንኞች እንደተከለከሉት ያለ አክብሮት ለሰባኪውም (ወይም ለዘማሪው) ባልተነፈገው ነበር። እዚያው ገጽ የካናዳ የአርበኞች ቀን ሲከበር በአንዲት ቤተ ክርስቲያን ውስጥ የነበረውን ከአኛ በማስተያየት፤ 'የሀገሪ ጴጥጮች አማኝ የራሱን ጀግኖች እንዴት እንደሚያያቸው' ብሎ የክርስቲያኑን አመለካከት በጅምላ ይረሽናል። የናስ ራሱ ንዶ ራሱ እያፈረሰ የሚጫወት ይመስላል። የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን እኮ የካናዳ ቤተ ክርስቲያን ኮፒ መሆን የለባትም። ሁለቱም፤ የካናዳም የኢትዮጵያም መምሰል ያለባቸው የሐዋርያት ሥራዋን የክርስቶስ ቤተ ክርስቲያን ነው።

የመጀመሪያዎቹ ዘመናት የቤተ ክርስቲያን አባቶች የሙዚቃ መሣሪያን እና ዘፈናም የሆነውን ባህል መንፈሳዊ ሕይወትን ጎጂ በመሆኑ ከቤተ ክርስቲያን ሊያርቁ ሲተጉ እንደነበር ተወስኖአል፤ ገጽ 35-40። እነዚህ አባቶች የቤተ ክርስቲያንን ንጽሕና ለመጠበቅ እንዲያ ማድረጋቸው አስመስጋኝ አይደለም? ነው። ቤተ ክርስቲያን በሙዚቃም አመለካከት ያለ ሙዚቃ፤ ዋናው ጉዳይ ሙዚቃው ሳይሆን አምልኮው ነው። (ምንም እንኳ ዛሬ ሁለቱም ስፍራቸውን የተለዋወጡ ቢመስልም።) ዛሬም የቤተ ክርስቲያን መሪዎች እንደ ቀደሙት አባቶች ተመሳሳይ ነገር ቢያደርጉ፤ ጎጂ ነገሮች፤ መንፈሳዊ ጥቅም የሌላቸው ነገሮች አይግቡብን ቢሉ ለምን ይነወራሉ? አላማው አምልኮ እስከሆነ ድረስ ጭራሽ የሙዚቃ መሣሪያ ይቅር ቢሉስ? ወይም ለአምልኮ እስከሆነ ድረስ አንድ ወይ ሌላ የሙዚቃ ዘውግ ይቅር ቢሉስ? አምልኮና ንጽሕና መቅደም የለበትም? አለበት።

የኢትዮጵያ ስነ መለኮት ምሑራንን 'ምሑራን' እያለ ክርስቲያን ሙዚቀኞችንም ሙዚቀኛ ተብዬዎች በማለት ነው የሚያብጠለጥላቸው፤ ለምሳሌ፤ ገጽ 248 እና 256። የናስ፤ እኔና ሙዚቃ/ዘፈን ተወገርን ነው የሚለው፤ እርሱ ደግሞ ጥጉን ይዞ አሁን ያደረገው የጸጸፋ መውገር ነው። በገጽ 261 የመጋቢ ደበበ ለማን መጽሐፍ በመጥቀስ ስለ መውገር የተናገረው ትክክል ነው። እርሱም ያንን እንዳያደርግ ግን ስሜታዊ ጩኸቱ ፋታ አልሰጠውም።

ክርስቲያን አስተማሪዎች፤ በተለይም ቤተ ክርስቲያንን ለማነጻ የሚተጉት ቃሉን የእውነትን ቃል በቅንነት መናገር አለባቸው። ይህ ተግባራዊውን የቤተ ክርስቲያን ጥያቄዎች የመመለስ ጥረት ብዙም የማይታይ መሆኑ አሳዛኝ ቢሆንም በአንጻሩ፤ የኢትዮጵያ ስነ መለኮት ምሑራን በዚህ የዘፈን ጉዳይ ከጎኑ የቆሙና ከኋላው የተከለከሉ አድርጎ ማቅረቡ ሁለቱንም፤ የናስንም፤ ኢትዮጵያውያን ስነ መለኮታውያንንም የሚያስተዛዝብ ነው።

በእውነቱ ለአንድ ቤተኛ ነኝ ለሚል ሰው ቤተ ክርስቲያን ሥልጣን የላትም፤ መሪ የላትም ማለት የቤተኛ ድፍረት ብቻ ሳይሆን ዕብደት ነው። ይህ ሙዚቀኛ ከስሯ ተቀምጦ ያደገባት ቤተ ክርስቲያን ኖራው

ታውቃለች፤ ሥልጣን ግን ተቀምጦ ከማደግ ይልቅ በማገልገል ውስጥ ነው የሚፈተነው። ከስራ ሆኖ ያገለገላቸው ቤተ ክርስቲያን ሳይሆን ታውቃለች? ቤት ያጣበት ምክንያት ምንድነው? ቤት ስላልኖረ ነው? ወይስ ቤተ ሰብ ሆኖ በሥልጣን ስር መሆን ስላልፈለገ? አሁንም ይህ ጉዳይ በጸሐፊው ስላልተወሳ እንዲያው መገመት ብቻ ነው የምንችለው።

የናስ የመካነ የሱስ ቤተ ክርስቲያን ሙዚቃ ተቋም መሥራች/አስተማሪ መያዣ ሠራተኛ ብቻ ሳይሆን የክርስቶስና የቤተ ክርስቲያን አገልጋይ መሆኑንም የተቀበለው ይመስለኛል። የቤተ ክርስቲያንን እና የመሪዎቿን ሥልጣንን መናፈቅ ድፍረት ብቻ ሳይሆን፤ ብልግናም ዕብደትም ነው። "ባልተጻፈ ቃል ተመሥርታ ይህንን ሙያ (ሴኩላር ሙዚቀኝነትን) የሚያወጣጥ ትውፊት አዳበረች" ሲል እኮ ቤተ ክርስቲያንን መግረፉ ብቻ አይደለም። ቃሉንም አልተጻፈም ማለቱም ነው። 'ዘፋኝነት አልተጻፈም ስለዚህ ዘፋኝነትን ለማውገዝ አፍ የለንም፤ ኮሞሰንም የሚጨምረው ጠቅላላ ዘፈን እና ዘፈናምነት አልተነቀፈም? ሴኩላር ሙዚቀኝነት ግን ተጽፎአል' እያለ ነው? የት ነው ዓለማዊ ሙዚቀኝነት ወይም ዘፈናምነት ክርስቲያኖች እንዲለማመዱት ተብሎ በበጎ ጎኑ የተጠቀሰው? የናስ ዘፈንን ቃለ እግዚአብሔር እንደማይቃወም የጻፈበትን ጥንካሬ በሚያህል ጥንካሬ መጽሐፍ ቅዱስ ዘፈንን እንደሚደግፍ መጻፍ ነበረበት። የትጋ ነው መጽሐፍ ቅዱስ፤ በተለይም አዲስ ኪዳን ዘፈንን እያሞካሸና እየደገፈ የጻፈው?

ሙዚቀኛ የናስ ሙያዊ ሠራተኛ እንጂ አገልጋይ ቢሆን ኖሮ ቤተ ክርስቲያን በቅድስና ለክርስቶስ የምትኖርበትን ሙዚቃ፤ ኢትዮጵያዊ ሙዚቃ ለክርስቶስ ክብር መንጸባረቅ ተገዢ ሊሆን የሚችልበትን ፊር በቀደደ ነበር። ይህ ታላቅና ምናልባት ሊታደገው ካልቻለ ያመለጠው ወርቃማ ዕድል ነው። የናስ የሙዚቃ ባለ ሙያ እንጂ የቤተ ክርስቲያን መሪ ወይም የስነ መለኮት ምሑር አይደለም። ይህ ሰው፤ ወንጌላዊ፤ መጋቢ፤ አስተማሪ ሆኖ ከምዕመናን ጋር በየቀኑ ትከሻ ለትከሻ እየተጋፋ የሚወጣና የሚገባ ሰው አይደለም። የሙያ ጊዜውን ያሳለፈውም ከተወሰኑ የሙዚቃ ተማሪዎችና ባለሙያዎች ጋር እንጂ ከሰፊው ክርስቲያን ጋር አይደለም። የልቡ ትርታ የሚመታው የጥቂት የሙዚቃ ሙያተኞችን ልብ ትርታ እንጂ የጠቅላላውን ክርስቲያን የቅድስና ትግል አይደለም። ስለዚህ ሙዚቀኛ የናስ ቤተኛ ሰው ስለ ቤተ ሰብ መናገር እንደማይችል፤ ቤተ ክርስቲያንን ወክሎ መናገር ፈጽሞ አይችልም። ቢሞክርም እንኳ አያምርበትም። 'እችላለሁ፤ የቤተ ክርስቲያን ወይም የቤተ እምነት ድምጽ ነኝ' ካለም የትኛውን ቤተ እምነት ወክሎ እየተናገረ መሆኑን መግለጥ አለበት። የዚያች ቤተ እምነት መሪዎችም ይህንን ውክልናውን ማጽደቅ እና ከአቋሙ ጋር ስምሙ መሆናቸውን ማረጋገጥ አለባቸው። ቤተ ክርስቲያንን መወከል አንድ ነገር ነው፤ ጥቂት ዓለማዊ ሙዚቀኞችንና ዘፈናም ክርስቲያኖችን መወከል ግን ሌላ ነገር ነው።

በአንድ በኩል ሙዚቀኛ የናስ ቤተ ክርስቲያንን ቢደፍር ልክ ይመስላል። ቤተ ክርስቲያን ዝም ብላለች። ዝምታው ያሳዘናል። እኔ አንድ ተራ አገልጋይ የምጮኸውን ያህል እንኳ የቤተ ክርስቲያን መሪዎችና ቢሮዎች ቁብ የሰጣቸው አይመስሉም። ይህ ጉዳይ ጉዳይ አልመሰሰባቸው ይሁን፤ ወይም ወንጌል ላይ አተኩረው ይህ ችግር እስከ መኖሩም አልታወቃቸው ይሁን፤ ራሳቸው ዘፈናሞች ሆነው ይሁን፤ ወይም እንዲያው ደንዝዘው ይሁን አላውቅም። ግን ግድ የተሰኙ አይመስሉም። ሊነሡና ሊናገሩ ይገባል። ለአንድ መጽሐፍ መልስ ለመስጠት ሳይሆን ከዘፈናምነት ጀርባ ያለውን መንፈስ ለመታገል ክርስቲያኖችን ማስታጠቅ አለባቸው። ያለዚያ ከጥቂት ዓመታት በኋላ ቤተ ክርስቲያን የጸሎት ቤት መሆኗ ቀርቶ የዘፈን ቤት እንድትሆን የሚያደርግ ዋልጌ ትውልድ በእቅፏ ይዛ ልታሳድግ ግድ ይሆንባታል። መሪዎች ሳያመቻገሩ ግልጽ አቋም መያዝና ያንን አቋም በገሃድ መናገር አለባቸው። ሲናገሩም በስሜትና በመውራጨት ብቻ ሳይሆን በቃሉ ተደግፈውና በቃሉ ቆመው መሆን አለበት። ያለዚያ እመድረካቸው ላይ ወድቀው በጨፋሪዎች መረገጥ ብቻ ሳይሆን፤ ይህ የዘፈን ጉዳይ ሙዚቀኛ የናስ በመጽሐፉ በድፍረት እንደሚለው የቃሉ ምክር ሳይሆን የቤተ ክርስቲያን ትውፊት ሊመስል ይችላል።

3. ጥብቅና የቆመ መጽሐፍ ነው።

የናስ ዘፋኞችን ወክሎ የዘፋኞችን ጩኸት እየጮኸ ያለ ሰው ነው። "ሌላው ቢቀር በየቀኑ የሚወገረው ሙዚቀኛ ግብዝነታቸውን ከላያቸው ካራገፉ የወንጌል መምህራን ይህን መልስ ለማግኘት በአያሌው ይናፍቃል።" ገጽ 231። መልስ የተባለው፤ 'ዘፈን ኃጢአት ነው ወይስ አይደለም?' የሚለው ጥያቄ መልስ ነው። እውነት ዘፋኞች ይህንን መልስ ይጠብቃሉ? ለመሆኑ ጠይቀውስ ያውቃሉ? ለመጽሐፍ ቅዱስ ማኅበር የቀረበው የጳውሎስ ሞሽን ጥያቄ የውክልና ጥያቄ መሆን አለመሆኑን አላውቅም። ሊሆን አይችልም አልልም። ለመሆኑ ከመቶ ስንቶች ናቸው ዘፈን የሚባለው ቃል በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ መገኘቱን የሚያውቁት? የጌታ ተከታይ የሆኑ ስንት ደቀ መዛሙርት ናቸው በዘፈኑ ሙያ ውስጥ ያሉት? ምናልባት 10 ወይ 20 ይሆኑ ይሆን? ምናልባት 50 ወይ 100 ይደርሱ ይሆን?

'ታዲያ ለ10 ወይ ለ100 ሰዎች 270 ገጽ መጽሐፍ ለምን ተጻፈ?' አልልም። ግን እነዚህን ታላቢ አድርጎ የተጻፈ አድማስና ጉዳት አንድ ሌላ መጽሐፍ አስታወሰኝ። ጥቂት ያልሆኑ የማውቃቸውም ክርስቲያኖች በፍቅር ውድቅ ያሉበት መጽሐፍ ነበርና ለማስረዳትና ለማስተማር ስል ማንበብ ነበረብኝ። The Shack ይባላል፤ ልብ ወለድ ነው። ደራሲው ለልጆቹ የገና ስጦታ ሊያደርግ የጻፈውና ያበረከተላቸው ነው። ኋላ በወዳጅ ጉትጉታ (በየናስ መጽሐፍም የወዳጅ አነሳሽነትና አበረታች እጅ መኖሩ ተጽፎአል) የታተመና ኋላ ጋብ እስኪል ድረስ በአስገራሚ ፍጥነት የተዛመተ መጽሐፍ ነው። መጽሐፉ እግዚአብሔር አብን አንድ ጥቁር አሜሪካዊ (ኋላ እንዲያውም አብ ወፍራም ጥቁር ሴት ትሆናለች)፤ ኢየሱስን ጄንስ ለባሽ አናጢ፤ መንፈስ ቅዱስን መልኩ ያማረ የሚያስለመልም ነፋስ/ጢስ/እንፋሎት ነገር፤ የኢየሱስ የመስቀሉ ቁስል የአብ እጅ ላይም የሚገኝ፤ ወዘተ ተደርጎ ቀርቦአል። ልብ ወለድ መሆኑን እያወቁ የእውነት አድርገው የሚቀበሉ ሰነፎች ክርስቲያኖችም ነበሩ። ስነ መለኮታዊ ተጋቦቱን ስንተው መጽሐፉ ጨርሶ የመታተም አሳብ የሌለበት ለስድስት ልጆቹ የገና ስጦታ የተጻፈ ነበረ።

የየናስ መጽሐፍም በጣት ለሚቆጠሩ ክርስቲያን ኢትዮጵያውያን ዘፋኞች እና ዘፈናም ክርስቲያኖች ተብሎ የተጻፈ ነው። የየናስ ጥብቅ ጥብቅና ለኢትዮጵያውያኑ ዘፋኞችና የዘፈን ሙዚቀኞች ብቻ ነው ያልኩት የአማርኛ መጽሐፍ ቅዱስ አንባቢዎች እነርሱ ብቻ ስለሆኑና የሌሎቹ አገሮች ዘፋኞች መጽሐፋቸውም music or song ስለሚልላቸውና ሰባኪዎቻቸውም እንደ አበሾች ያሉ ወጋሪዎች ስላልሆኑ ስለማይመለከታቸው ነው።

የናስ የሚከራከርለት ዘፈን ኃጢአት መሆን አለመሆኑን አንድም ዘፋኝ ጠይቆ፤ ቃሉን አስመርምሮ፤ ራሱም ምርምር አድርጎ የሚያውቅ መሆኑ እስካሁን ተሰምቶ አይታወቅም። አድርገው ወይም አስደርገው ሊሆን ይችላል። እንዲህ ያለ መጽሐፍ መኖሩን የናስ አልጠቀሰም። የሚያውቁቸው ሲናገሩ ግን ዘፋኞች በጥቅሉ የመጽሐፍ ቅዱስ አንባቢዎችና የክርስቶስ ተከታዮች አይደሉም። ስለ ክርስቶስ ሊያውቁ ይችላሉ፤ ምናልባት ከሩቅ ሊከተሉት ይችላሉ። ቀርበው ሊከተሉት ሲጀምሩ ግን የዘፈኑን ግብስብስ ሊሸከሙት ስለማይችሉ አራግፈውት ይወጣሉ።

መቼም ማንም ጠቢቃ ውክልና እንዲኖረው ከሳሽ ወይም ተከሳሽ ወኪል ሊያደርገው ይገባል። ሳይጠየቅ ለአንድ ጉዳይ ጠቢቃ የሚሆንም ጉዳዩ የሚመለከታቸውን መጠየቅና ማሳወቅ ይጠበቅበታል። የናስ ለዘፋኞችና ለዘፋኝነት ጥብቅና እንዲቆም ወይ ተጠይቆአል፤ ያለዚያም ዘፋኞችን አሳውቆ በፍርድ ቤት ወይም በመጽሐፍ ክስ እንደጀመረ ይመስላል። ከሁለቱ አይወጣም። የክርክሩ ጥንካሬ የማስተማር ዓይነት ሳይሆን የክስና የማሳጣት ነው። ሲጀምር የክስ ነው፤ ሲደመድም የክስ ነው። የሚደንቀው ቤተኛው የሚከሰሰው ቤተ ሰቡን መሆኑ ነው። በአንዳንድ

ገጾች፡ እውነትም ይህ ሰው ቤተ ሰብ ሳይሆን ቤተኛ ነው የሚያሰኙ አንቀጾች ይነበባሉ።

ምናልባት የሚከራከርላቸው ዘፋኞች ከቤተ ክርስቲያን የወጡ የኮበለሉ ጥቂት ዘፋኞችና የዘፋኞች ሙዚቀኞች ናቸው። ይህ ጥብቅ ጥብቅና በመጨረሻው ምዕራፍ ላይ በገሃድ ይታያል። ለሙዚቀኛው የተባለው ከገጽ 234-42 የተጻፈው ከገጽ 242 ጀምሮ ለወንጌል አስተማሪዎችና መሪዎች ከተጻፈው ጋር ሲነጻጸር የናስ ለሙዚቀኞቹ የሚናገረው ማበረታቻ ቃልና ለነሱ ያለው የሚንሰፈሰፍ ልብ ከሙዝቀቱ የተነሣ እነዚህ ሙዚቀኞች የቤተ ክርስቲያን መሪዎችንም ከእርሱ ጋር አብረው እንዲጠየቁቸውና እንዲነሱባቸው የሚያደርግ ዓይነት ነው። በአንጻሩ ለወንጌል አስተማሪዎች የተጠቀመው የደለቡ ልምጭ ቃላትን ነው።

የጥብቅናው ክፋት ብዙኃኑ ለጥቂቶች ዋጋ ከፋይ እንዲሆን መደረጉም ነው። ግብረ ሰዶም ምናምን እያሉ ማስፈራራትን መከላከያ አድርጎ የጠቀሰው እርሱ ራሱ እንደ ማስፈራሪያ ሊጠቀምበት የሚያስበው መሣሪያ በመሆኑ ነው። በኔ ግምት የሁለቱም ነገሮች አቀራረብ ተመሳሳይ ነው። የተለያዩ ነገሮች ናቸው የመብት ጥያቄ ላይ ግን ተመሳሳይ ናቸው። ዛሬ ግልብጦች (LGBT ይባላሉ፤ እኔ ለንባብ እንዲመች GLBT-ግልብጥ ብዬዋለሁ።) ሰዶማውያንና ቀላጮች፤ ድርብ ወሳቢዎች እና ፆተ-ልውጦች ናቸው። በቅርብ በአሜሪካ የመብት ሕግ ረቅቆ ጸድቆላቸዋል። በጣም በቅርብ ደግሞ፡ ቀድሞ ከተሰጣቸው መብት ላይ የተጨመረ አዲስ ሕግ በትምህርት ቤቶችና በሕዝባዊ ስፍራዎች ሁሉ ከወንዶችና ከሴቶች ሌላ ሦስተኛ መታጠቢያ ቤት እንዲጠቀሙ ያስችላቸዋል። ታዲያ ይህ የሚሆነው በተፈጥሮ የታቸው ሳይሆን በምርጫ የታቸው ነው።

የሚያሳዝነው ጉዳይና ከዘፈንም ጋር ላገናኘው የምፈልገው የናስ፡ 'ግብረ ሰዶም ምናምን እያልክ ማስፈራሪያ ያደረግከው' ያለው የግብረ ሰዶማውያንን ቁጥርና የመብት ጉዳይ ነው። ባህሎችንም ሆነ ባሕርያትን በአንጻራዊ መነጽር የሚያየው ድኅረ ዘመናዊው ፍልስጥናት (ፍልስፍናና ሃይማኖት) ባለ ልዩ መብት ያደረጋቸውን የነዚህን ሰዎች ቁጥር ብንወስድ፡ በአሜሪካ እነዚህን ሰዎች ነን የሚሉት ሰዎች ቁጥር ወደ 2% ነው፤ ቁጥሩ ተጠጋግቶ። ይህ በጥናት የተደገፈው ቁጥር ነው። እየሆነ ያለው፡ 99 ወይ 98%ው ሕዝብ ለነዚህ ፍላጎት እንዲያበድድ እና ዋጋ ከፋይ እንዲሆን መደረጉ ነው። ይህ የድኅረ ዘመናዊው ፍልስፍና አሳቸና ስልታዊ አካሄድ ነው።

እየሆነና እየተከናወነ ያለው፡ የጨዋ እሴት ባህል መሸርሸርና መንፈሳዊ ራስን ማጥፋት (spiritual suicide) ነው። ዝም ከተባለና፡ ከድንዛዜያችንና ከእንቅልፋችን ካልነቃን ይህ አእምሮቢስ እና እግዚአብሔር የለሽ ድኅረ ዘመናዊ ባህል ቤተ ክርስቲያን ውስጥ ሰርስሮ መግባት ሳይሆን ዙፋን ላይ መቀመጥ ነው የሚሻው።

ለመሆኑ ሙዚቀኛ የናስ ይህ እንዲህ ያብከነከነው የዘፈንና ሙዚቃ ሙያነትና በቤተ ክርስቲያን ቦታና ሊያስፈቅድለት ወይም ጎጆ መቀለሻ ሊመራለት የጎመጀለት ጉዳይ ከክርስቲያኑ ማኅበረ ሰብ የሰንት በመቶው የልብ ትርታ መሆኑን አስጠንቅቅልኛል? ለመሆኑ የናስ በዚህ የቁጥርና የስሌት ጉዳይ ላይ እስታቲስቲክስ ሠርቶአል? አሠርቶአል? ወይስ በራሱ የሙዚቃ ክፍል የተማሩት ወጣቶች የወደቁለት ጉዳይ ነው በሺህዎች እያባዛ ያቀረበው? በእውነት እስታቲስቲክስ አሠርቶ (ሠርቶ ሳይሆን) አስጠንቆ ኖሮ ቢሆን ይህ ጉዳይ ትልቅ ጉዳይ ሆኖ ሰፋ ያለ በሆነ ነበር።

ወደ ቁጥሩ ልምጣ፤ የናሽ አሸንፍጦ የሚከራከረው የኢትዮጵያ ዘፋኞች ቁጥር ስንት ነው? እውነት በመቶዎች ይቆጠሩ ይሆን? ወይስ የሚያፋጩ ሁሉ ተቆጥረዋል? ነጥቡ ግልጽ ነው፤ ለምዕራባውያኑ ሰዶማውያን 98%ው ዋጋ እየከፈለ እንደሆነ ለዘፈንና ለዘፋኞችም የቀረው 98 ወይ 99% ዋጋ ይከፈል ነው እየተባለ ያለው። ወይም ወጣቱ ትውልድ የሰዶማዊ ባህል ከትባት በትምህርት ተቋማት እየተወጋ እንዳለ ሁሉ፡ የናስም የዘፈናምነት ከትባትን ነው በገፍ ሊያቀርብ የሞከረው።

እውነት ይህ የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን ችግር ነው ወይ? ዘፈን የቤተ ክርስቲያን አጀንዳ ነው? በዘመናት ውስጥ ሆኖስ ያውቃል? ክርስቲያኖች የዘፈን ቤትና የጭፈራ ቤት ደንበኞች ሆነው ያውቃሉ? አሁን ዓለም መንደር ስትሆን ነገሮች በፍጥነት እየተለዋወጡ መሆናቸው እውነት ነው። እስካሁን ችግር ያልሆኑ ነገሮች ከዚህ በኋላ ችግር ሊሆኑ ይችላሉ።

የኮሎራዶ ዋና ፍርድ ቤት በጃክ ፊሊፕስ ላይ የበየነው ብድኔ አሳዛኝ ፍርድ ገምድልነት ነው። ጃክ ፊሊፕስ ለብዙ ዓመታት የተለያዩ ዓይነት የሠርግ ኬኮች ሲሠራ ኖሮአል፤ በ2012 ግን ሁለት ሰዶማውያን ኬኮን ብቻ ሳይሆን ጌጡንም (decoration) የሁለት ወንዶች ምስል እንዲስልላቸው ጠየቁት፤ 'የማጌጥ መያዩ እግዚአብሔርን እንዲያከብር ስለምፈልግ እና ሰዶማዊነት እግዚአብሔርን ስለማያስከብር አላደርግም' አለ። ያዘጋጀላቸውን ኬክ ግን ከፍለው መውሰድ እንደሚችሉና ማጌጡን በሌላ ባለሙያ ማሠራት እንደሚችሉ ነገራቸው፤ አይሆንም እራስህ ካላደረግህ! ብለው ወጥረው ይይዙታል። ከ'አላደርግም፤ ታደርጋለህ' ክርክር በኋላ ከስ ይከፈታል። ፍርድ ቤቱ፤ 'በኬክ ሥራ መያዝ እስካለህ ድረስ ታደርጋለህ' ብሎ በየነ። ጃክ ይግባኝ ሲጠይቅ ጭራሹን እርሱና ሠራተኞቹ በሙሉ (የ88 ዓመት እናቱን ጨምሮ 'የግዛቱን' (የኮሎራዶን) ፖሊሲ እንዲማሩ ካምፕ ይግቡ' ተብሎ ዘብጥዖ ወደ ካምፕ! ኅሊና ሳይሆን ሕግ እየሰለጠነና ድኅረ ዘመናዊውን ፍልስጥናት እየጫነ ባለበት ዘመን ላይ ነን።

4. የአማርኛ መጽሐፍ ቅዱስን ወቃሽና አውጋሽኖ ነው።

ሰፊ ስለሆነው ስለ መጽሐፍ ቅዱስ ትርጉም ሥራ ሐተታ ወይም ፍልስፍና ምንም ሳልል በቀጥታ ወደ ወቀሳው ልግባ። ሙዚቃን የመረጠውን ልጅ ከዘላለም ሕይወት መጉደሉን የአማርኛ መጽሐፍ ቅዱስ ስለሚነግራቸው ወላጆች ጎዘናቸው ይከብዳል፤ ገጽ 15። መጽሐፉ በገላ. 5፡21 መሠረት ሙዚቃን መምረጥንና ዘፈንን መምረጥ ሊለያይ የፈለገ እየመሰለ ግን አቆራኝቶ በይዶታል። የዘላለም ሕይወት በሙያና በሥራ ሳይሆን በእምነት ብቻ አውቆ እንዳላወቀ የሚጫወት ይመስላል። ስለ ኮሞስ የኮሞስ ጉዳይ በሚለው ክፍል ተጽፎአል።

የኢትዮጵያ መጽሐፍ ቅዱስ ማኅበር ኮሞስ/ኮሞይስን ቅጥ ያጣ ፈንጠዝያ ብሎ ተርጉሞታል። የታረመው የ1954ቱ ትርጉም ሳይሆን የ1972ቱ አዲስ ትርጉም፤ ቀለል ባለ አማርኛ የተባለው ነው። ማኅበሩ ቃሉን በዘፈን ፈንታ ቅጥ ያጣ ፈንጠዝያ ብሎ መተርጎሙ በትዝብት ሊታለፍ ይችል ይሆናል። በጠቅላላው ዘፈን የሚለውን ቃል ከአዲስ ኪዳን ውስጥ ለቅም ማውጣቱ ግን በክርስቲያኑ ማኅበረ ሰብ ዘንድ የሚያስነቅፍና የሚያስተዛዝብ እርምጃ ነው። ማኅበሩ ለዓለማዊ ባህል ሲል የቤተ ክርስቲያንን መንፈሳዊ እሴት እስኪለውጥ መራመድ ይኖርበት ይሆን?

የቃላቱን ተለቅም መውጣት ምናልባት ያስተዋለው ያለ አይመስለም። እኔም ይህንን ትርጉም ይህን ሒሳብ ግምገማ እስክጽፍ ድረስ አላየሁትም ነበር። የማውቀውና ለተወሰነ ጊዜ ተጠቅሜበት የነበረው የመጀመሪያውን የ1972 ትርጉም ነበር እንጂ የተሻሻለውን አላየሁትም። ይህን ተለቃቅም መውጣት በተመለከተ ለኢትዮጵያ መጽሐፍ ቅዱስ ማኅበር፤ ለአሁኑ የቦርድ ሰብሳቢ እና ለትርጉም ዲፓርትመንት በደብዳቤም በኢሜይልም ለላከሁት ጥያቄና ቅሬታ እስከዚህ ጽሑፍ ድረስ መልስ አላገኘሁም። ጥያቄውንና ቅሬታውን ለመመለስ ጊዜ ቢጠይቅም አጭር ደረሰኝ መጻፍ ግን የሚያቅት አይመስለኝም።

የናስ ቃለ ምልልስ ካደረገላቸው ከአቶ ሚሊዮን በለጠ ጋር ያሰፈውን መጣጥፍ ተከትሎ ከጻፉልኝ ኢሜይል በኋላ ከተለዋወጥናቸው ጽሑፎች በአንዱ ይህን ጥያቄ እንዲህ ስል አቅርቤላቸው ነበር፤ "ኮሞስ የሚለው የግሪክ ቃል የተጻፈባቸው ጥቅሶች ብቻ ሳይሆኑ (እነዚህን ሦስት ጨምሮ) በጠቅላላው አስር ጥቅሶች ናቸው ዘፈን የሚለው ቃል የተለወጠባቸው። ይህ ለውጥ ዘፈንን ከጠቅላላው አዲስ ኪዳን ውስጥ ለማውጣት ተደርጎ የተሠራ የተሰላ አለዋወጥ አይመስልም? ለኔ

መስሎኛል። ምክንያቱም ድምጻዊ ቃላትም በድምጽ አልባ ጭፈራ ተተክተው ተተርጉመዋልና። ወይስ ጭፈራ ዘፈንን እንደሚተካ ብቻ ታይቶና ዘፈን ከጭፈራ የከበረ እንደሆነ ለመግለጥ ይሆን ይህ የተደረገው? ዘፈን የሚለው ቃል በአዲሱ ትርጉም አዲስ ኪዳን ውስጥ የሌለ በመሆኑ ዘፈንና ዘፋኝነት ተቀባይነት ያለው ክርስቲያናዊ ሙያ እንዲሆን ታስቦ ይሆን ለውጡ የተከናወነው?"

የሰጡኝ አጭር መልስ፡ "ስለ ዘፈን የወረወርኩት ሃሳብ ወደ ማጥ እንደሚጨምረኝ ፈርቼ ነበር። ስለጻፍኩው ብዙ ማለት ብቸልም። ሶስት ነገር ብቻ እላለሁ። አንደኛ የመጽሐፍ ቅዱስ ማህበር በርድ ፕሬዚደንት አልነበርሁም። የማህበሩ ዋና ጸሃፊ ነበርሁ። መጽሐፍ ቅዱስ በቀላል አማርኛ ሲተረጎም በኢትዮጵያ አልነበርሁም። ሁለተኛ በዚህ ጉዳይ በትርጉሞች ላይ ምንም ያልኩት የለም። ሶስተኛ ለጳውሎስ ሾኞ ሃስብ ስለጥ ያተኮርኩት በገላትያ 5፡21 ላይ ብቻ ነበር። የደረግሁትም ጥናት በሰጠ አጭር ነበር። ያም ሆነ ይህ ወንጌላውያን የሆንን ስለ ዘፈን ያለን የአሁኑን አቋማችንን ብደግፈውም የአምልኮ መዝሙርን ለሠርግ ማዳመቂያ መደረጉን አልደግፍም። ለዚህ መፍትሄ ፈልገው" ብለዋል።

አሳሳቢው ጉዳይ በ1997ቱ ትርጉም ዘፈንን በፓርቲ መልኩ ከመተርጎማቸው ይልቅ ዘፈን የሚለው ቃል ተለቃቅሞ ከአዲስ ኪዳን መውጣቱ ነው። ከጳውሎስ ሾኞ እስከ የናስ ጎርፌ ድረስ ግፊት መኖሩ እስከ ጥግ እንዲሄዱና ጨርሶ ቃሉን እንዲያጠፉት አድርጎአቸው ይሆናል። ግፊት ያልኩት የቃሉ የኮሞዶስ ትርጉም ብቻ ሳይሆን ጠቅላላው ዘፈን ተመንጥሮ በመውጣቱ ነው።

የ1997 ትርጉም ለየናስ የተመቸው ትርጉም ነው። ግን፡ በሌሎች የአዲስ ኪዳን ቦታዎች ያሉት ዘፈን የሚሉት ቃላት ዘፈን ባልሆነ ቃል መለወጣቸው አሳሳቢውም። ገላ. 5፡21 እና ሌሎች ሁለቱ ቅጥ ያጣ ፈንጠዝያ እስከተባሉ ድረስ የቀረው ዕዳው ገብስ ነው የሚል ይመስላል። ዘፈንን ኮናኝ ቃል አድርገው ለሚያዩ ከዚያ ትርጉም ውስጥ ዘፈን የሚለው ቃል መጥፋቱ አስደስቶአቸው ሳይሆን አይቀርም። የቤተ ክርስቲያን አገልጋይ የሆነው የመጽሐፍ ቅዱስ ማኅበር ግን ይህን ሲያደርግ የቤተ ክርስቲያን እና መሪዎቿ ዝምታ የፈቃድ ወይስ የስሕተት?

5. ቃሉን ቆርጦና አዛብቶ ጠቃሽ ነው።

መጽሐፉን፡ 'በመጽሐፍ ቅዱስና በመጽሐፍ ቅዱስ ብቻ ላይ ተመስርቶ' ያለው እውነት ነው? ብዬ በመጠየቅ ነበር መጽሐፉን ማንበብ የጀመርኩት። የስሕተት ትምህርቶችና ልምዶችን ታሪክ ስንቃኝ የምናየው አንድ መመሳሰል አንዲት ጥቅስ እንደ ስንደዶ መዝዘ፤ ያቺን አንዲት ስንደዶ መሠረት አድርጎ በላይዋ ቤት መሥራት ነው። የዘፈን ጉዳይም እንደዚሁ ሆኖ ከዚህም የከፋ ነው። አንዲት ጥቅስ ሳትሆን ከጥቅስ ውስጥ የወጣች አንዲት ቃል፤ ዘፈን የምትባል ናት በላይዋ ገዳሳ ሕንጻ የተሠራባት። ከገላ. 5፡21 ውስጥ አንዲት ቃል ተመዝዛ። ጠቅላላ መጽሐፉ ምን ይላል? ዐውዱ ስለ ምን ይናገራል። የተነጻጸሩት ሁለት ትልልቅ ነገሮች ምን ያሳያሉ? በውስጣቸው የተዘረዘሩት እና በተጨማሪ እነዚያን የሚመስሉ ነገሮች ሊታከሉባቸው በር ያልተዘጋባቸው ሁለቱም ዝርዝሮች ምን ያሳያሉ? እነዚህን ነገሮች ደንታቢስ በመሆን ገፍቶ አንዲት ቃል ላይ መንጠላጠል ጥራዝ መንጠቅ ነው። ዘፈን በሚለው ቃል ላይ ከተደረገው ትኩረት በቀር ብዙ የመጽሐፍ ቅዱስ ምንባቦች በመጽሐፉ አልተጻፉም። ከጥቂቶቹ አንድ ሁለት ልጥቀስ።

በገጽ 145 1ቆሮ. 10፡31ን በመጥቀስ ዘፈን እግዚአብሔርን አያስከብርም ለሚሉ መልስ እንዴት እንደሚሰጥ ሲጽፍ፡ "'እንግዲህ የምትበሉ ወይም የምትጠጡ ብትሆኑ . . . ለእግዚአብሔር ክብር አድርጉት' የሚለውን ጠቅሶ ሊሞግተኝ የሚሻ ካለ፡ እባክህ ከፍ ብለህ ከቁጥር 23 ጀምረህ አንብበው፤ ምንባቡ የሚናገረው ለጣዖት ስለተሰዋ ምግብ እንደሆነ ልብ በል እለዋለሁ።" ይላል። በነጠብጣብ የተዘለለው ለመጻፍ ብዙ ቃል አይደለም፤ ደግሞም እዚያው ጥቅስ ውስጥ ያለ ቃል ነው። ግን ዋና አሳብ

ነው። 'ወይም ማናቸውን ነገር ብታደርጉ' የሚል ነው። እውነት ነው ዐውዱ ስለ መብልና ለጣዖት ስለተሰዋ ሥጋ ነው። ማናቸውንም ነገር ብታደርጉ የሚለው አሳብ መብልን ብቻ ሳይሆን ዘፈንንም ጨምሮ ማናቸውንም ነገር ነው። 'እኔ የምዘፍነው ለእግዚአብሔር ክብር ነው' የሚል ዘፋኝ ለእግዚአብሔር ክብር እንዴት እንደሚዘፍን ማሳየት ወይም ማስረዳት እንዲችል የናስ ቢያስረዳ መልካም ነበር። ሊነካው የጠላው በነጠብጣብ የዘለለው አሳብ ያንንም ያመለክታልና።

በገጽ 190 ኢሳ. 14፡12ን በመጥቀስ፡ 'አንተ የንጋት ልጅ አጥቢያ ኮከብ ሆይ' የሚለውን፤ የሉተር ጀርመንኛ ትርጉም፤ ከመቶ በላይ የእንግሊዝኛ ትርጉሞችና የአማርኛውም ጭምር፡ 'የአጥቢያ ኮከብ የተመሰልክ የባቢሎን ንጉሥ ሆይ' የሚል ትርጓሜ ነው የሰጡት 'ብሎ ጽፎአል። ሙሉ በሙሉም ይህን ክፍል ስለ ባቢሎን ንጉሥ ብቻ የሚናገር አድርጎ አቅርቦአል። ክፍሉ ስለ ባቢሎን ንጉሥ ብቻ ይናገርና አይናገር እንደሆነ በሌላ ስፍራ ጽፌአለሁ። እዚህ ግን የጠቀሳቸው ትርጉሞች ያልተጻፈውን የጻፉ መሆናቸውንና እርሱም የመረጣቸው የራሱን የተሰናከለና የሚያስናክል ትምህርት ሊያስተላልፍ ፈልጎ እንደሆነ መናገር እፈልጋለሁ። 'የተመሰልክ የባቢሎን ንጉሥ ሆይ' የሚል ቃል በጥቅሱ ውስጥ የለም። እርግጥ ከፍ ብለን ቁ. 4 ላይ ይህንን አሳብ እናገኛለን። በጥቅሱ ውስጥ አለመኖሩ ግን መጽሐፍ ቅዱስን የናስ እንደጻፈው ለሚያነበቡ የዋሆች እውነት ይመስላል። ይህ አሳቢ አጠቃቀስ ነው።

ቁንጽል የአጠቃቀስ አካሄድ ብቻ ሳይሆን ጨርሶ ሳይጠቅሱ ማብራራት እና ያልተጻፈን እንደተጻፈ አድርጎ መጻፍ ደግሞ ከገጽ 187-195 ስለ ሉሲፈር በጻፈው ይታያል። በገጽቹ ውስጥ፡ 'የአጥቢያ ኮከብ የተመሰልክ የባቢሎን ንጉሥ ሆይ' ከሚለው የኢሳ. 14፡12 ሐረግ በቀር ከኢሳ. 14ም ሆነ ሕዝ. 28 ምንም አልተጠቀሰም። የናስ ይህን 'ትርጉም' ሊባል ያልተገባው ማብራሪያ የፈለገው ሉሲፈር ወይም አጥቢያ ኮከብ የተባለው የባቢሎን ንጉስ እንጂ ሰይጣን አለመሆኑን ለመሞገት ነው። ሆኖም ይህ የተጠቀሰው ሐረግም የተሳሳተ ትርጉም ነው። ትርጉም ከማለት ይልቅ ማብራሪያ ያልኩት 'የተመሰልክ የባቢሎን ንጉሥ' የሚል ቃል በጥቅሱ ውስጥ (በምንጩ ቋንቋ በዕብራይስጥ) ስለሌለ ነው። የተሳሳተ ዓላማን ለመምታት ያልተጻፈ ጥቅስን ይጠቅሳል እንዲህ ነው። ጠቅላላውን የሉሲፈርን ማንነት ለመግለጥ የጠቀሰው ይህን በምንጩ ቋንቋ ያልተጻፈ ሐረግ ብቻ ነው።

በገጽ 210 ዓለማዊ የሚለውን (እርሱ ማኅበረ ሰባዊ ያለውን) ቃል ለመፍታት፤ 'የተሻሻለው ትርጉም' እያለ የጠቀሰው ሌላ ምሳሌ ነው። የቱ ነው የተሻሻለው ትርጉም? የ1997ቱ? የተሻሻለውን ትርጉም እማኝ አድርጎ ከጠቀሳቸው ጥቅሶች አንዱ ገላ. 5፡19-21 ነው። ዝርዝሮቹ ከተዘረዘሩ በኋላ፡ "እና የመሳሰሉት ነገሮች ናቸው ዓለማዊ (worldly) ተብለው የተዘረዘሩት።" ይላል። እውነት ገላ. 5፡19-21 ስለ ዓለማዊ (worldly) ሥራዎች ነው የሚናገረው? በነገራችን ላይ ዓለማዊ ለሚለው ትርጉም ከማኅበረ ሰባዊ ይልቅ የናስ እዚህ የተጠቀመበት ቃል ተስማሚው ነው። ገላ. 5፡19 τὰ ἔργα τῆς σαρκός የሥጋ ሥራዎች ነው የሚለው እንጂ ዓለማዊ አይልም። የናስ እንዲህ የመሰሉ አሳቢ አጠቃቀሶችን በመጥቀስ ነው ዘፈን እና ዘፋኝነትን ሊያጸድቅ የጣረው። ይህ በተለይ መጽሐፍ ቅዱስን የምንማር ሰዎችን የሚያስቆጣና ሙዚቀኛ ብቻ ሳይሆን ስነ መለኮታዊ በመምሰል ደግሞ ቃሉን የማያውቁ የዋሆችን ወደ ከፋ ስሕተት የሚነዳ አደገኛ አካሄድ ነው።

በገጽ 245 አብዝቶ አለመጠጣት እንጂ መጠጥ (አልኮል) መጠጣት አለመከልከልን ሲያወሳ ምሳ. 23፡29-35ን በመጥቀስ፡ 'ወደ ወይን ጠጅ አትመልከት' ይላል። . . . [ይህ] ምንባብ የሚናገረው የወይን ጠጅን አብዝቶ ለሚጠጣ (Alcoholic) ሰው ነው። የናስ ገና ለገና በዚህ አካሄዱ ላይ የሚመለስለትን መልስ ስለገመተ፤ በገጽ 246 'ሊበሉ የፈለጓትን አሞራ ይሏታል ጅግራ አትበሉኝ' ብሎ ሊከላከል ይሞክራል። ኮሞስ/ዘፈን በተጻፈባቸው በ3ቱም ጥቅሶች ስካርም ተጽፎአልና ስካርና ዘፈን ብቻ ናቸው ትውፊቶች ወይስ ሌሎቹን በዝርዝሩ ውስጥ ያሉት ነገሮችም ትውፊቶች ናቸው? ስለ መጠጥ በሌላ አጭር አንቀጽ

ስለጠቀስኩ እዚህ ወደ ብልሹ ስነ ምግባር የሚመራ አፈታቱን ብቻ ነው ያሳየሁት። የዮናስ ጥቅስ አፈታት፤ አፈታት ሳይሆን አገማመድ፤ በእጅጉ የሚያሳዝን ነው። በአጠቃላይ ሲታይ የሙዚቀኛ ዮናስ የመጽሐፍ ቅዱስ ምንባቦችን አጠቃቀሰ ሳይማር የጠመጠመ ዓይነት አድርጎታል።

6. ቁንጽል የሙዚቃ ታሪክ ተራኪ ነው።

የሙዚቃን ታሪክ ሲያትት ተምዘግዝግ ወደ ብሉይ ኪዳን እና ከብሉይ ኪዳንም አልፎ ስለ መላእክት ዝማሬ ያወሳል ብዬ ስጠብቅ ከግሪኮቹ ላይ ሄዶ እምብጭ አለ። ይህ ለሙዚቀኛ ካልሆነ በቀር ለክርስቲያን አሳፋሪ እምብጭታ ነው። የአይሁድ ኅብረተሰብ በቤተ መቅደስና በዕለት ኑሮው ብዙ ዓይነት የሙዚቃ መሣሪያ መጫወቱ ብቻ በ2 መስመር ተጽፎአል፤ ገጽ 20። በገጽ 24-25 አንድ ገጽ ተኩል ተቸርታል። ምናልባት ወደ ብሉይ ኪዳን እና ወደ ሰማያዊው የሙዚቃ ታሪክ ያልሄደው መንፈሳዊ ይዘቱ ገናና ስለሆነ ወደ ዘፈን ሊያወርደው አቅም ስለማይኖረው ይሆናል። ይሁን እንጂ መጽሐፍ ቅዱሳዊና ስነ መለኮታዊ አቅም ባይኖረው እንኳ ሌሎች ይህን በመሥራት እንዲያግዙት ማድረግ በተገባው እና ይህም በአንዲት ቃል ላይ የተመሠረተ ክስ ከመሰንዘር በጠበቀው ነበር።

መዝሙር ወይም ዜማ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ፤ በተለይ በብሉይ ኪዳን ከሌሎቹ የኪነ ጥበባት ዘርፎች ይልቅ (ለምሳሌ ስዕል እና ቅርጽ) ትኩረትና ዕድገት የተሰጠው ጥበብ ነው። ሌሎቹ ቸል የተባሉት ምናልባት ሁለተኛው ትእዛዝ ከሚከለክለው የጣዖት አምልኮ ጋር በቀላሉ ስለሚቆራኙ ይሆናል። ይህንን ዮናስም አውስቶታል። ዜማና መዝሙራት በመዝሙራት መጻሕፍት ብቻ ሳይሆን በመጽሐፍ ቅዱስ ገጾች ሁሉ ተሰባጥረው እናገኛቸዋለን።

ከዜማ ጋር የተያያዙ እጅግ ብዙ ቃላት ያሉትም ለዚህ ነው። ለምሳሌ ዘፈን በሚለው ቃል ብቻ የተተረጎመ ከደርዘን የማያንሱ የዕብራይስጥ ቃላት አሉ። ዘፈን በሚለው ቃል ላይ መዝሙር፤ ቅኔ፤ ዝማሬ፤ ውዳሴ፤ ወዘተ፤ ሲጨመሩ ብዙ ናቸው። ወደ አዲስ ኪዳንም ስንመጣ በርካታ ቃላት እናገኛለን። ዘፈን የሚለውን ለመግለጥ ወደ ግማሽ ደርዘን ቃላት ይገኛሉ። ይህ መዝሙር፤ ዝማሬ፤ ቅኔ ሳይጠቀሱ ነው።

ዜማዎች የተዘመቡትን ወቅት ወይም ሁኔታ ስናጤን ብዙ ናቸው። ለስንብት፤ ለዓመት በዓል፤ ለጦርነት፤ ለድል ማግኘት፤ ወዘተ ተዘመዋል። ከፌዝና ማላገጥ ጀምሮ እስከ አምልኮ ድረስ አገልግለዋል። ስሜቶችን ሁሉ፤ የደስታ ይሁን የእንባ፤ የቁጣና የበቀል፤ ሌላም ገልጠዋል። ለምድራዊ ሕይወት መዝናኛም ውለዋል። ዋናው ሙዚቃ ወይም ዜማ በአይሁድ ባህልና ሃይማኖት ውስጥ ጎልቶ የታየው በአምልኮ መልኩ ነው። አይሁድ ዜማን እና ሙዚቃን አምላካቸውን ለማምለክና ለማወደስ በእጅጉ ተገልግለውበታል። በዳዊትና ቤተ መቅደሱ በተሠራበት በሰሎሞን ዘመን በዚህ በዝማሬ የአምልኮ አገልግሎት በብዙ የሚቆጠሩ መዝሙራትን በየሰዓታቸው የተደራጁ 24 ቡድኖች ያገለግሉ ነበር። በኃጢአት ተዘፍቀው ወድቀው ከኖሩ በኋላ ወደ መንፈሳዊ መነቃቃት በሚመጡበት ወቅት (ለምሳሌ በሕዝቅያስ እና በኢየሱያስ ዘመናት) የሚሆነው አንዱ ነገር የአምልኮና የዝማሬ መታደስ ነበር። የአይሁድ ዜማ ጥበብ ያደገ መሆኑን የብሉይ ኪዳን አንባቢ በቀላሉ ይረዳዋል።

በመጽሐፍ ቅዱስ በርካታ የዜማ ዕቃዎችም ተጠቅሰዋል። የሚነዝሩ እንደ ክራር፤ በገና፤ አውታር የመሰሉ፤ የሚነፉ እንደ ዋሽንት፤ መለከት ያሉ፤ የሚመቱ እንደ ከበሮ፤ ጸናጽል ያሉ ተጠቅሰዋል። የአይሁድ ዝማሬ መንፈሳዊው የአምልኮ ዝማሬዎች (በአንዳንድ ጥቅሶች ውስጥ ዘፈን እየተባለም ተጠቅሶአል።) የተላለፉባቸው በድምጽና በሙዚቃ መሣሪያም የተቀናጁና ዘመናት የሚያልፉ በመንፈስ ቅዱስ የተሰጡ መልእክቶች ናቸው።

ከግሪክ ሥልጣኔ በፊት የነበረው የባቢሎን መንግሥት ዘንድ ለምን አልተሄደም? አልሄደም እንዳይባል መጽሐፉ በሕዝ. 28 እና ኢሳ. 14 የተጻፉትን ክፍሎች ሰይጣን ከውድቀቱ በፊት የነበረውን ማንነቱ አመልካች ሳይሆን ለአሕዛብ ንጉሥ (የጢሮስ እና የባቢሎን) የተጻፉ አድርጎአቸዋል። እንዲያም እንኳ ሆኖ ሙዚቃ በባቢሎናዊ ባህል እንብርት ውስጥ መኖሩን አላወሳም።

ዮናስ ካለፈው መጣጥፍ በኋላ በአንድ ኢሜይሉ፤ "ስለ ሉሲፈር፤ ግብረ ሰዶም ምናምን ሳናወራ..." የሚል ቃል ጣል አድርጎልኝ ነበር። ሉሲፈር የተባለው ሰይጣን ነው። በመጣጥፌ ይህንን አላወሳሁትም ነበር። ካነሣው ግን አለማውራት ለምን ተፈለገ? ብዬ ጥቂት መልሼለት ነበር። መነሣቱ እዚህም እጅግ አስፈላጊ ነው። 'ሉሲፈር ምናምን' ያለውን ሉሲፈርን ተረት ለማስመሰል ከየድረ ገጾች የተጻፉ ተረቶችን፤ 'ገድለ ሉሲፈር' በማለት ደርድሮአቸዋል፤ ገጽ 188-90። እውነትም አንዳንዶቹ ከተረትም የወረዱ ቅሌታም ነገሮች ናቸው። ግን ያንን ደርድሮ የተጻፈውን እውነት ለመጋረድ መሞከሩ ሸፍጥ ነው።

እርግጥ ሌሎች ዮናስ የጠቀሳቸው የባቢሎን ጋለሞታ የምትባል ሰይጣን እና የጠፈሯ ንግሥት የሚባሉ ተረቶችን "የመሰለ አስተምህሮ ያላቸው የሀገሬ አስተማሪዎች ሞልተዋል።" ብሎአል፤ ገጽ 187። እንዲህ ያሉት የመጽሐፉን ገጾች የወረሩት ምንጭ የማይናገሩ የዮናስ አጠቃቀሶች ይረብሻሉ፤ መጽሐፉን ከምሑራዊ ሥራ በታች የሚወድቅ ብቻ ሳይሆን ተራ አሽሚጣጭና አሉባልተኛ ያደርጉታል። ምናልባት 'ሁሉም እኮ ናቸው፤ የቱን ልጥቀስልህ?' ማለት ያምረው ከሆነ፤ ከሁሉም አንድ ወይ ሁለት ብቻ መጥቀስ ይበቃል። የጠፈሯ ንግሥትና የባቢሎን ጋለሞታ የተባሉ አጋንንት በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ስላልተጻፉ ተረቶች ናቸውና አነጋጋሪ ሊሆኑ አይገባም። ኢሳ. 14 እና ሕዝ. 28 ግን ተረት አይደሉም።

ሙዚቀኛ ዮናስ ኢሳ. 14፤12 'አንተ የንጋት ልጅ አጥቢያ ኮከብ ሆይ' የሚለውን፤ የሉተር ጀርመንኛ ትርጉም፤ ከመቶ በላይ የእንግሊዝኛ ትርጉሞችና የአማርኛውም ጭምር፤ 'የአጥቢያ ኮከብ የተመሰልክ የባቢሎን ንጉሥ ሆይ' የሚል ትርጓሜ ነው የሰጡት ብሎ ጽፎአል፤ ገጽ 190። ሙሉ በሙሉም ይህን ክፍል ስለ ባቢሎን ንጉሥ ብቻ የሚናገር አድርጎ አቅርቦአል። ዮናስ እንዲህ፤ 'ከመቶ በላይ ትርጉሞች' እያለ ቃላትን ሲወረውር አባባሉ እውነት የሚመስላቸውና በቀላሉ የሚወናበዱ ጥቂት ያልሆኑ ሰዎች ሊኖሩ እንደሚችሉ አምናለሁ። ዮናስ ከኮንሶ እስከ ኪስዋሂሊ፤ እስከ ከጀርመን ቋንቋዎች ሳይሆን ማየት ያለበት የምንጮን የተጻፈበትን ቋንቋ ነው።

ቃሉ ገጥሟት ፮፻፲፱ ፬፻፶፱ ፱፻፷፱ ፲፱፻፺፰ ይላል። 'እንዴት ወደቅህ ከሰማይ አጥቢያ ኮከብ (ብሩሁ) የንጋት ልጅ ሆይ?' ይላል። የባቢሎን ንጉሥ እና የተመሰልክ የሚል ቃል እዚህ የለም። እንዲያ የተረጎሙ ከኖሩ ተሳስተዋል። እርግጥ ዐውዱ ወደ ላይ ከፍ ሲል በቂ 4 ላይ፤ 'ስለ ባቢሎን ንጉሥ ይህን ምሳሌ ታነሣለህ፤ እንዲህም ትላለህ' ይላል። ይህ ዐውድ ወደ ምዕ. 13ም ይሄዳል። ዮናስ እርግጠኛ ሆኖ ይህ ስለ ሰው ብቻ ነው የሚናገረው፤ 'በዋናው የዕብራይስጥ መጽሐፍ ውስጥ ይህ መጠሪያ ስለሌለ ሁሉም የመጽሐፍ ቅዱስ ትርጉሞች 'ሉሲፈር' የሚለውን ቃል አልተጠቀሙም።' ብሎአል፤ ገጽ 191። ሉሲፈር የሚለው ቃል የገነነው በKJV ትርጉም ነው። ሉሲፈር ο εωσφορος የሚለው የሰባ ሊቃናት የግሪክ ትርጉም የሮማይስጥ አቻ ቃል ነው። (በራዕ. 22፤16 ያለው አጥቢያ ኮከብ ቃል ከዚህ የተለየ ነው።) ቃሉ ብሩህ ማለት ነው። በዕብራይስጥ ፮፻፲፱ ሄይሌል ነው የተባለው። አጥቢያ ኮከብ በቂ ቃል ነው። ቃላት (ዘፈንንም ጨምሮ) እንደምናውቀው ወኪይ ናቸው እንጂ ነገሮቹ አይደሉም። ቃሉ ሳይሆን ማንነቱ ላይ ነው ማትኮር ያለበት።

መጽሐፍ ቅዱስ ድርብ ትርጉሞችን ወይም ድርብ የቅርብና የሩቅ የትንቢት ፍጻሜዎችን የተጠቀመባቸው በርካታ ስፍራዎች አሉ። ለምሳሌ፤ ሔዋን በጸነሰች ጊዜ ጭንቅዋ የበዛው በእርስዋ አላበቃም። ለእርስዋ የተነገረው ለሴቶች ሁሉ ነው። መልክ ጼዴቅ የሳሌም ንጉሥ ነው፤ የክርስቶስ ምሳሌ ደግሞ ነው። ለዳዊት የተሰጠው የመንግሥት

ተስፋ በሰሎሞን ተፈጽሞአል፤ ዋናው ፍጻሜ ግን በክርስቶስ ነው። በዳንኤል የተነገረው ተሳታፊ ቀንድ በከፊል በአንጥያኮስ ተፈጽሞአል፤ ገናም በሐሰተኛው ክርስቶስ ይፈጸማል። እንዲህ የመሰሉ ብዙ አሉ። በዚህ በኢሳይያስ ትንቢት ውስጥ የምናየውም እንዲህ ያለው የአጻጻፍ ስልት ነው።

ክፍሉ ስለ ባቢሎን ንጉሥ ይናገራል፤ በባቢሎን ንጉሥ ላይ አለቃ ስለሆነው ስለ ሰይጣንም ይናገራል። የባቢሎን ንጉሥ እንደሚወድቅና እንደሚዋረድ አጥቢያ ኮከብም (ሰይጣን) የፍጻሜ ውርደትን እንደሚዋረድ ይናገራል። የሚናገራቸው መግለጫዎች ሰውየውንም ሰይጣንንም የሚገልጡ ናቸው። የባቢሎን ንጉሥ ከሰማይ አልወደቀም፤ ዙፋኑን ከእግዚአብሔር ከዋከብት (ከሰማይ ከዋከብት ሳይሆን) በላይ ከፍ ከፍ ሊያደርግ አይችልም፤ ከዳመናዎች በላይ ሊያርግ ወይም በልዑል ሊመሰል አይችልም። ይህ ከሰው በላይ ስለሆነ ፍጡር መናገሩ ነው። ስለ ሰውየው የባቢሎን ንጉሥም የሚናገራቸው ሰውንና የሰውን ማንነት የሚገልጡ አሳቦች አሉ። አንዳንድ የመጽሐፍ ቅዱስ ተርጓሚዎች አንዱን ብቻ ወስደው ወይም አጉልተው ይናገሩ ወይም ይጻፉ እንጂ፤ ዮናስም የአንድ አምባገነንና ጨቋኝ መሪ አወዳደቅ ትረካ ነው ቢልም፤ ክፍሉ ድርብ ፍጻሜን የሚያሳይ ነው። ወድቆአልም፤ ይወድቃልም።

ሕዝ. 28ም እንዲሁ ነው። ስለ ጢሮስ ንጉሥ ይናገራል፤ ስለ ሰይጣንም ይናገራል። ድርብ መልእክትና ፍጻሜን ያስያል። የጢሮስ ንጉሥ በእግዚአብሔር ገነት በዔድን አልነበረም፤ በእግዚአብሔር ተራራ በአሳት ድንጋዮች መካከል አልተመላለሰም፤ ሊጋርድ የተቀባ ኪሩብም አልነበረም። የባቢሎን ንጉሥ ከሰማይ አልወደቀም። እንደ መብረቅ ከሰማይ ሲወድቅ አየሁ ብሎ ጌታ የተናገረው ስለ ሰይጣን ነው።

'የከበሮህና የእንቢልታህ ሥራ በአንተ ዘንድ ነበረ፤ በተፈጠረህበት ቀን ተዘጋጅተው ነበር' እና 'ጌጥህና የበገናህ ድምጽ ወደ ሲኦል ወረደ' የሚሉ ሐረጎች በሁለቱም ምንባቦች ውስጥ ስለሚገኙ ነው የቃሉ አስተማሪዎች ሰይጣንን ከሙዚቃ ጋር የሚያቆራኙት። ሰይጣን ሲፈጠር ከብሩን ሊጋርድና በአምልኮ ሊያዘም የተፈጠረ ሳይሆን አይቀርም። ይህንን የተፈጠረለትን ሙያ ከወደቀ በኋላ በወደቁ ሰዎች ቢጠቀምበት ምን ይደንቃል? ዘፈንና ዘፋኝነትን ከክፉ ወጥመዶቹ አንዱ ነው። ውጤታማ ማጥመጃውም ነው። ለዚህ ይመስለኛል፤ ከውትድርና፤ ከማስተማር፤ ከሕክምና፤ ከሳይንስ ሊቃውንትም፤ ወዘተ ሙያዎች ይልቅ ወደ ጌታ ለመምጣት ለዘፈን ባለሙያዎችና ለዘፋኞች እጅግ ከባድ የሚሆነው። እስታቲስቲክስን ብንሠራው ይህ እውነት ሆኖ እናገኛለን። ዘፈን ከፉ ወጥመድ ነው። ዘፈንን የሚያራምድ ሙዚቃም እንደዚሁ።

ሙዚቀኛ ዮናስ ኢሳ. 14 እና ሕዝ. 28 ሰይጣንን እንደሚያመለክት መከላከሉ ለምን ዓላማ መሆኑ ግልጽ አይደለም። ለአብነት አንድ የስልታዊ ነገረ መለኮት መጽሐፍ ቢያገላብጥ ይህን መረዳት ባላዳገተውም ነበር።³ ይህን ክፍል ተራ ጨቋኝ ምድራዊ ገዥ ብቻ አድርጎ በመመልከቱ ዮናስ የሰይጣንን ጎልውና ራሱን ማመኑን እንደጠይቀ ያደርገኛል።

የሙዚቃ ታሪክ ዓለማዊ ሙዚቀኞች ከግሪክ ሥልጣኔ ጋር ሊያቆራኙት እንደሚቃሙት እያደረገ ካልሆነ እንደ ክርስቲያን ከዚያ ማለፍ ነበረበት። ሙዚቃን በተመለከተ ትውውቁ ምናልባት ከመጽሐፍ ቅዱሳዊው ጋር ሳይሆን ይበልጥ ከዓለማዊው የሙዚቃ ታሪክ ስለሆነ ይመስላል። እንጂ ሙዚቃና ዜማ ከሰው መፈጠርም ይቀድማል። ኢዮ. 38፥6-7 እግዚአብሔር ሰማይንና ምድርን ሲሠራ አጥቢያ ኮከቦች ይዘምሩ፤ የእግዚአብሔር ልጆችም እልል ይሉ እንደነበር ተጽፎአል። ዝማሬ ከዓለም መፈጠር በፊት የነበረም፤ ከዓለም ጎልፈት በኋላም የሚቀጥል ከቡር አገልግሎት ነው።

ሰይጣን ይህንን በተፈጠረበት ጊዜ የተሰናዳለትን ስጦታ ቢገለገልበት አይደንቅም። በአግባቡ ሲደረግ ማፈሪያውና መዋረጃው መሆኑን የዳዊት በሳኦል ፊት በገና መደርደር ያሳያል። ዳዊት በገና ሲመታ ክፉ መንፈስ ከሳኦል ይርቅ ነበርና። ስለ ሙዚቃና ሙዚቀኝነት ይህን ያህል ጽፎ የሰይጣንን የሙዚቃ ስጦታ ወይም ሚና አለመጥቀስ መቼም መጽሐፍ ቅዱሳዊ የሙዚቃና ዜማ ምንጭን መከድ ብቻ ሳይሆን ማስከድም ነው። ዮናስ በመጽሐፍ ክፍል አንድ የሙዚቃ ታሪክ ብሎ እንኳን ወደ ዘመነ ፍጥረት ዓለም ሊሄድ የዕብራውያንን የሙዚቃ ባህል እንኳ ሳይዳስስ በግሪክ ፈላስፎች የሙዚቃ ትንታኔ ብቻ ላይ መቅረቱ ጉድባን በሁለት ዝላይ ለወጣ እንደሞከረ ዘላይ አድርጎታል። ገደልን በሁለት ዝላይ ይገቡበታል እንጂ አይወጡትም።

እውነት ነው፤ የሥጋን ሥራ በሙሉ ሰይጣን ማላከክ ከታላላቅ መሸሽ እንጂ መጽሐፍ ቅዱሳዊ አይደለም። ይህ ማሳብብ የተጀመረው ገና ከመጀመሪያዎቹ ሰዎች ነው፤ ከአዳምና ከሔዋን በዔድን ገነት። ኃጢአት የውድቀት መዘዙም ውጤቱም ነው። ለውድቀቱ አካላት የሆነው ሰይጣን መሆኑ የተጻፈልን እውነት ነው። ሰይጣን ማናቸውንም መስኮች ሰዎችን ከወንጌል እውነት ሊያርቅ እና ሊያድናቸው ከሞተላቸው ከክርስቶስ ለማገድ እንደሚጠቀም የታወቀ ነው። በግልጽ እንደሚታየው ደግሞ ዘፈን አንዱ ወጥመድና መሣሪያው ነው። ዘፈን ቢበዛ የሚያደርገው ጥሩ ነገር በማጎበራዊ ጉዳዮች ላይ ምክርችን መከየን ነው። ዘፈን ወንጌልን አይሰብከም፤ መስቀልን አይተርክም፤ ድኅነትን አይናገርም። እንዲናገርም መጠበቅ አንችልም፤ ምክንያቱም ያልተዋጀ ሰው ስለ ቤዛነት እና ስለ ተውላጣዊ ሞት መናገር አይችልም። መዳንን አልቀመስምና። የተዋጀውም ሌላ ምን ታሪክ አለው? ምን ዘፈን አለው? ምን መዝሙር አለው? በሕይወቴ ሳለሁ ለእግዚአብሔር አቀኛለሁ፤ ለአምላኬም በምኖርበት ዘመን ሁሉ እዘምራለሁ። መዝ. 104፥33፤ 146፥2።

7. ዘፈንን አዋዝቶና አላሳልሶ ያቀረበ ሥራ ነው።

ዘፈን በመጽሐፉ ውስጥ በተጠቀሰባቸው ቦታዎች ሙዚቃ ወይም ሙዚቃን (ዘፈን) እየተባለ ነው። መጽሐፉ ከገጽ 135 ጀምሮ ሙዚቃን በስፋት ተርጉሞአል። ዋናው ትርጉም በወጉ የተሰናዳ ድምጽ ተሰኝቶአል። ይህ ጥሩ ትርጉም ነው። ሙዚቃ ድምጽ ነው። ሌላ ሌላው ማብራሪያ እንጂ ትርጉም አይደለም። ለምሳሌ፡ ሙዚቃ ሳይንስ ነው፤ ቋንቋ ነው፤ የሂሳብ ቀመር ነው፤ ወዘተ፤ ማብራሪያዎች ወይም ተምሳሌቶች ናቸው።

ሙዚቃን 'በወጉ የተሰናዳ ድምጽ' ብሎ በዋናነት ሲፈታ ሙዚቀኛን ደግሞ ድምጻዊውም የሙዚቃ መሳሪያ ተጫዋቹም ያደርገዋል። ድምጻዊ የሚለው ዘማሪውንም ዘፋኙንም ነው። አዝማሚያውም በግልጽ አብሮ መውቀጥ እና የመንፈሳዊውንና የሥጋዊውን ወይም ዓለማዊውን ድንበር ማደብዘዝና ማጥፋት ነው። ለማስረዳት ይሁን ወይም ለማሳሳት ብዙ የተጠቀሰው የእንግሊዝኛ ቃል ነውና ቀጥተኛ ትርጉሙን ብናይ፤ ሙዚቀኛ (musician) በመጀመሪያና ዋና የመዝገበ ቃላት ትርጉሙ መሳሪያን የሚጫወት፤ ለብቻው ወይም በቡድን የሙዚቃ መሳሪያ አጨዋወት ተሰጥቶ ያለው ማለት ነው። ከዚህ ባለፈ ደግሞ ከሙዚቃ ድምጽ ደራሲ እስከ አቀናባሪውና ተግባሪው ያሉት ሰዎችም ሙዚቀኛ ይባላሉ። ዘፋኞቹንና ዘማሪዎቹን ግን በመሳሪያ ተሳታፊ ካልሆኑ በአንድ ከረጢት ብንጨምራቸውም ድምጻውን ናቸው። የእንግሊዝኛው singer ደግሞ ሙዚቃዊ ዜማን በድምጽ የሚያቀነን ነው።

ሙዚቃና ዘፈን የተለያዩ ነገሮች ናቸው። ዮናስ በአንድ ኢሜይል ሲመልስልኝ፡ "በመጀመሪያ ደረጃ ይህ ሙዚቃ/ዘፈን (አንተ ልትለያየቸው ሞክሮሃል፤ እኔ ግን እንደባለሙያነቴ እንደማይለያዩ ላስረግጥልህ እወዳለሁ።" ብሎአል። ሲጽፍም 'ሙዚቃ/ዘፈን' ብሎ ነው። ሙዚቃና ዘፈንን መቀየጥ ስሕተት መሆኑን ለማወቅ የሙዚቃ ባለሙያ መሆን ግዴታ አይደለም። ዘፈንን ሙዚቃ ልንለው አንችልም። ዘፈን ሙዚቃ አይደለም፤ ሙዚቃም ዘፈን አይደለም። ዘፈን በሙዚቃ ይታጀባል፤

³ ለምሳሌ Wayne Grudem, Systematic Theology, An Introduction to Bible Doctrine, Ch. 20 (electronic Version).

ሙዚቃም ዘፈንን ያጅባል። ሙዚቃ በወጉ የተሰናዳ ድምጽ መሆኑ ጥሩ ትርጉም ነው። ዘፈን ግን በወጉ በዜማ የተሰናዳ መልእክት ነው።

ሙዚቃ የተለያዩ ዓይነት መሣሪያዎችና ስልቶች ያሉት በመሣሪያዎች የተቀነባበረ ድምጽ ነው። ለሙዚቃ የአማርኛ ቃል እንዳለው አላውቅም። ሙዚቃና መጥበቅ ነው የምንለው። ነገር ግን ሙዚቃ ቅላጼው፣ ድምጻቱ፣ የቃናው መውጣት፣ መውረድ፣ መነሣት መደፋት፣ ወዘተ፣ በሙዚቃ ወይም ቃልነት በሌለው የሰው ድምጽ የሚታጀበው ዜማ ነው። ተጫዋቾችም ሙዚቀኞች ናቸው።

መ-ዚታን ለዘፈን እንጠቀማለን፤ ለመዝሙርም እንጠቀማለን።
 ከመ-ዚታው ውስጥ ለመዝሙር የማንጠቀምበት ምኑ ነው? ቅኝቱ ነው?
 ባቲ፡ አምባሰል፥ ትዝታ፥ መዲና፡ ዘለሰኛ? የቱ ነው ያልተዘመበት? ወይስ
 መሣሪያው ነው? ጌታሩ፥ አውታሩ፥ ማሲንቆው፥ አታሞው?
 ጥሩምቡሉው? የቱ ነው ያልተዘመረበት? ወይስ የምት እና የስልት እና
 የዘውግ ዓይነቱ? ፊኔው? ማሪንኬው? ሮኩ? ከአገርኛው፥ የትግሪኛው፥
 የጉራጊኛው? ምኑ ነው ያልተዘመረበት? የዓለም ዘፋኞች
 ከሚጠቀሙባቸው ከመሣሪያ እስከ ዓይነት፥ እስከ ቅኝት ተዘምርቦታል።
 ከመልእክቱ በቀር፤ ዘፈኑን ዘፈን ካደረገው ነገር በቀር። ዘፈኑን ዘፈን
 ያደረገው ደግሞ መልእክቱ ነው። መ-ዚታ የሰው ድምጽ ከተጨመረበትና
 የ ድምጽ ከድምጽ ሌላና ከድምጽ በላይ የሆነ ቃል ካለው መ-ዚታ
 ሳይሆን ዝማሬ፥ መዝሙር፥ ዘፈን፥ እንጉርጉር፥ ወዘተ ሊሆን ይችላል።

መብቷን የመሳሪያዎች የዜማ ቅንብር ስለሆነ መንፈሳዊና ዓለማዊ ብሎ መለየት አይቻልም። መዝሙርን መዝሙር የሚያደርገው ይዘቱ እንደሆነ፤ ዘፈኑንም ዘፈኑ የሚያደርገው ይዘቱ ነው። የያዘውና የሚያስተላልፈው ነገር ወይም መልእክት ነው።

መጽሐፉ በገጽ 137 የግርጌ ማስታወሻ በጸሐፊው የግል ትርጉማ መዝቃና ዘፈን ሁለቱም አንድ ላይ ተጨፍልቀዋል። ይህ ግን መደበኛውን የቃል አተረጓጎም የጣሰና ለአንድ መድረሻ የታለመ አፈታት ነው። በገጽ 153 ግርጌም ዘፋኝነት አቀንቃኙ ብቻ ሳይሆን በመዚቃ መሣሪያ የሚያጅበውም ነው ይላል። በመዚቀኛ ዮናስ አተረጓጎም፤ መዚቀኛ ዘፋኙ፤ ዘፋኝም መዚቀኛው ነው፤ አንድ ናቸው። ስለዚህ በገጽ 153 ገላ. 5፡21ን ሲጽፍ ዘፋኝነት (መዚቀኛነት) ብሎ በራሱ አጽንዖት አድምቆ አስምሮበታል። ይህ ኋላ አንዲህ አለመሆኑ ሊረጋገጥ የተነደፈውና ለክስ የታለመው የምጻት አተረጓጎም ነው። ክስም የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን ወይም የአማርኛው መጽሐፍ ቅዱስ መዚቀኞቹን ለአሳት ዳርጎአል የሚል ነው። መዚቀኛ ዮናስ 'ዘፋኝነት (መዚቀኛነት)' ብሎ ገላ. 5፡21ን ሲጽፍ ለክስ እና ለፌዝ ቢሆንም ያወገዘውን አተረጓጎም እያጸደቀ አይደለምን? ዘፈን የሚሉ ቃላትን ያለ ምንም ፍርሃት 'መዚቃ' እያለ በነጻ ትርጉም አካሄድ ሲፈታ ሌሎቹን በለካበት መለኪያ ራሱን ሊለካ አልሞከረም። ለምሳሌ ገጽ 169-70 ቤርዜሊ፡ 'የወንዱንና የቤቲቱን ዘፈን ድምጽ' ያለውን ዘፈን (መዚቃ) ይለዋል። ይህ ሁለት ሚዛን የመጠቀም አስጸያፊ አካሄድ ነው።

ሙዚቀኛ ፋናስ ሙዚቃንና ሙዚቀኛን የሚፈታበት የተለየ መዝገበ ቃላት ከሌለው በቀር ሙዚቀኛ ሙዚቀኛ ነው፤ ዘፋኝ አይደለም። ዘፋኝም ዘፋኝ ነው፤ ሙዚቀኛ አይደለም። እኔ ሙዚቀኛ ስላልሆንኩ ስለሙዚቃ መናገር የማይቻልበት ሊሆን ከቻለ፤ መዝገበ ቃላቱ ሲፈታው ማንበብ ግን አይሳካኝም። ምንም በእንግሊዝኛ music እና song እየተባለ ቢደነቀርም ዘፈንን ሊለውጠው አይችልም።

ዘፈን እንደ ማንኛውም ሙያ ለመጥፎ ነገር ሊውል እንደሚችል በገጽ 167 ጠቅሷል። በሌላ ስፍራ ሙዚቀኛነት ከአናጺነትና ዶክተርነት ጋር ከተነጻጸረ አናጺነት እንዴት ነው ለመጥፎ ነገር የሚውለው? ደህና እንዲያው የሆነ ሆኖ ዋለ ቢባል ያ ዕቃ እንጂ ሰው። ከሰውም የሰው ውስጣዊ ማንነት አይደለም። ዘፈን ግን ወደ ሰው ውስጣዊ ማንነት የሚገባ ከሆነ ጉዳቱም በዶክተር ቀደ ጥገና ተቆጦ የሚወጣ አይደለምና መጥፎው ነገር እውነትም መጥፎ ነገር ነው። ጎጂነት እንዳለበት ከተረጋገጠ የማይጠቅመውን 'ጥፋ' ነገር ከመፈለግ የሚጎዳውን መጥፎነት

አስተውሎ መራቅ አይቻልም? በመጀመሪያ፡ ዘፋኝነትን ከአናጸነት ጋር ማመሳሰል መሠረታዊ ሕጽኦ አለበት። የዕቃ አምራች አናጸን እና የሥጋ ፈዋሽ ሐኪምን ሙያ ወደ ስሜትና ነፍስ ከሚገባ ነገር አምራች (ዘፋኝ) ጋር ማነጻጸር ስሕተት ነው።

በመጽሐፉ ውስጥ፡ በተለይ የዘፈን ምንነት ሊተረጎም በተሞከረባቸው ገጾች፡ (ክፍል ሁለት ምዕ. 3) ትርጉሙ ከዕብራይስጥ እስከ አፋን ኮንቦ በዝላይ ካለፈ በኋላ ዘፈን የሚለው ቃል ያለባቸው ጥቅሶች ሊዳሰሱ ተሞክረዋል። ጥቅሶቹ የተመረጡ ጥቂት እንጂ ሙሉ አይደሉም።⁴ እነዚህ ጥቅሶች ጤናማ ዐውዳዊ አፈታትን ተከትለው ሳይሆን፤ 'በገላ. 5፡21 እንደተጻፈው... አይደለም' በሚሉት የተነሰነሱ ሐረጎች ጥቅሶቹን በማንጻጸር ገላ. 5፡21ን ለመመከት የተደረገ ማዋጊያዎችም ጋሻዎችም ናቸው። ይህ ገላ. 5፡21ን ነጥሎ ለመምታት የተደረገ ጥረት ነው። ስለዚህ ዘፈንን ለመመከት የተሠራ የተዛባ አፈታትና የራሱን አሳብ ወደ ጥቅስ ውስጥ የማስረግ (በስነ አፈታት ትምህርት eisegesis ይባላል) እንጂ የቃሉን ስፍራዊ ትርጉም ለማውጣት የተደረገ ጥረት (በስነ አፈታት exegesis ይባላል) አይደለም። ሙዚቀኛ የናሰ ዘፈንን የሚያግፍለትን ምንም እና ማንንም ለመጥቀስ ወደ ኋላ አይልም። ያን ያህል አስፈላጊ ባልሆነበት ስፍራ እንኳ ምንጭ አድርጎ በጽፉ 157 Bart Ehrmanን መጥቀሱን ልብ ይሏል።⁵ የራሱን አሳብ ሲያሰርግም ዞሮ ዞሮ ገላ. 5፡21 ስሕተት ነው በማለት ነው።

ለምሳሌ፡ መሳ. 11ን እና 14መ. 18ን በመጥቀስ መጽሐፍ ቅዱስ ዘፈንን አለማውግዙን ሙዚቀኛዎች ዮናስ ሲጠቅስ በገጽ 169፡ "ከእነዚህ ክፍሎች የምንማረው፡ ዘፈን አንድ የታላቅ ደስታ መግለጫ መሆኑን እንጂ፡ የ1954 የአማርኛ መጽሐፍ ቅዱስ በገላትያ 5፡21 ላይ እንደዘረዘረው እንደ ኃጢአት ሲወገዝ አይደለም፡" ይላል። እንዲህ ያሉትን እየጠቀሱ፡ 'ይኸው፡ ዘፈን አልተወገዝምና ተቀባይነት ሊሰጠው የተገባ ነው!' ማለት ሞኝነት ነው። ይህ እጅግ ደካማ መከላከልና አመካከት ነው። እነዚህ እኩ ታሪካዊ ጽሑፍ ናቸው እንጂ ስለ ዘፈን የተነገሩ መልእክቶች ወይም ትምህርቶች አይደሉም። ሰዎች እንደዘፈኑ የሚያወጉ፡ የሆነውን የሚናገሩ ታሪኮች ናቸውና ማውገዝም ማድነቅም የለባቸውም።

በገጽ 170 በተመሳሳይ ሁኔታ ሽማግሌው ቤርዘሊ፥ 'ዘፈን ኃጢአት ሆነብኝ ብሎ ሲናዘዝ (ሲጸጸት) አናየውም' ይላል። ዮናስ መጽሐፍ ቅዱስን የዕውር ድንብራቸውን እንኳ አይተውና አንብበው ለማያውቁ ሰዎች የሚናገር ይመስላል እንጂ ቃሉን የሚያጠኑ ሰዎች እንደሚታዘቡት ያስበም አይመስልም። ጉዳዩ እኮ የሁለቱ ሰዎች የዳዊት እና የቤርዘሊ ንግግር እንጂ ስለ ዘፈን ግብረ ገባዊነት ውይይት የተደረገበት ዐውደ ጥናት አይደለም። ዘፈንን ለማጽደቅ ቃሉን እንዲህ አድርጎ መጠምዘዝ መጽሐፍ ቅዱስን የማያውቁ ሞቼችን ዘፈን በመጽሐፍ ቅዱስ የተሞሳሰና የተከበረ ሙያ አድርጎ ለማሳት የተደረገ እርምጃ ነው።

ስለ ሉቃ. 15፡25 ባብራራው ውስጥም፡ "ኔታ ኢየሱስ ራሱ በመልካም ምሳሌነትና በተፈጥሮአዊ የደስታ መግለጫነት የገለጸውን ሙዚቃ የአማርኛው መጽሐፍ ቅዱስ ትርጉም የገሃነም መግቢያ አንዱ ምክንያት ኢድርን [ገላ. 5፡21 ማለቱ ነው] መዘርዘሩ አንዳንዴ በጣም ይገርመኛል፡፡" ብሎአል፤ ገጽ 175፡፡ ኢየሱስ ስለ ደስታ መግለጫ እያስተማረ ሳይሆን ሰፊና ጥልቅ የመዳን ታሪክ እየተናገረ ካለው ተቆንጽሎ ከገላ. 5፡21 ጋር

4 የተለቀመችና ሊተነተኑ የተጣከሩት ጥቅሶች ወደ 15 ያህል ሲሆኑ በጠቅላላው ዘፈንና መዘኒያ የተጠቀሱበት ጥቅሶች ከ40 በላይ ናቸው። በምንጩ ቃል የሚመለስበትም ዜማ፣ ዝማራ፣ ወዘተ ከተጨመሩ በመቼ ይቆጠራሉ። በሀምሳዊ ደረጃ ስለ መሆኑ ዘፈን የሚያትት ሥራ በነዚህ ጥቂት ጥቅሶች ብቻ ላይ ማተኮር አልነበረበትም። ጥቅሶቹ ለማየት ቀደም ሲል በግርጌ ማስታወሻ የጠቅሱትን ዕዝራ ልዩ ቅጽ (May 2016) ይመልከቱ።

5 Bart Ehrman በወጣትነቱ ክርስቲያን የነበረ ኋላ ልዝብ ክርስቲያን፡ ከዚያ አግኖስቲክ፡ ከዚያ ደግሞ ከሐዲ እምላክ የሆነ መጽሐፍ ቅዱስን ስትተት ነው ለሚሉ ሃይማኖቶች ሰዎች መጽሐፍ ቅዱስን መቆራረጫ ካራ የሚያቀርባላቸው ሰው ነው።

እንዲላቸው መደረጉ ጥሬ eisegesis ነው። ኢየሱስ በዚህ የጠቀሰው የተደረገውን ነገር ታሪኩን እንጂ ዘፈኑን በአድናቆት መናገሩ አይደለም።

የናስ ስለ መጽሐፍ ቅዱስ አፈታት መሠረታዊ ትምህርት ለመውሰድ መጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት ቤት መግባት ያስፈልገዋል። ቢያንስ አንድ የስነ አፈታት ኮርስ መውሰድ ያስፈልገዋል። ታሪካዊ ምንባቦችን ከትምህርታዊ ምንባቦች እንኳ ለይቶ ማንበብና መረዳት የተሳነው ከሆነ ለምን በገላ. 5፥ 21 አንድ ቃል ላይ እንዲህ ያለ የተጣመመ መረዳትን ላይ እንደወደቀ መረዳት አያዳግትም። በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ዘፈን እና መዝፈን የተጠቀሰባቸው ስፍራዎች ከጳውሎስና ጴጥሮስ መልእክቶች በቀር ታሪካዊ፣ ቅኔያዊ እና ትንቢታዊ ጽሑፎች ናቸው እንጂ ትምህርታዊ ወይም መልእክታዊ አይደሉም። ዘፈን የተወዘባቸውን ቦታዎች ለማየት መሄድ ያለብን ወደ ታሪካዊ ጽሑፎች ሳይሆን ወደ ትምህርቶች ወደ መልእክቶች ዘንድ ነው።

ሙዚቃ በወጉ የተሰናዳ ድምጽ ከሆነ መዝሙር ሙዚቃ ሊሆን ይችላል፤ ሙዚቃ ግን መዝሙር አይደለም። ዘፈንም ሙዚቃ ሊሆን ይችላል፤ ሙዚቃ ዘፈን አይደለም። ይህ ከሆነ ሙዚቃ በመሰሪያ ወይም ያለ መሰሪያ የተቀናበረ ወይም በወጉ የተሰናዳ ድምጽ ነው። ዜማ ነው። ስለዚህ ሙዚቃ ያልወገነ (neutral) የድምጽ ቅንብር ነው። የናስም ይህን አሳብ በገጽ 213 ጠቅሶታል። ነገር ግን፣ የናስ መጽሐፍ ዋና ጉዳይም ሆነ የቤተ ክርስቲያን ችግር ግን ይህ አይደለም። ከማንም ጋር ያልወገነ ሙዚቃን ጉዳዩ ቢል ቤት ያጣ ቤተኛን ባልጻፈና እርሱም ቤት ያጣ ቤተኛን ባልሆነም ነበር። ከመዝሙርም ከዘፈንም ያልሆነ ሙዚቃን ደርሶ ታዳሚን ቢጋብዝ ይህ ጉዳይ አነጋጋሪ እንደሚሆን አላውቅም። የሚሆንም ፈጽሞ አይመስለኝም።

የመጽሐፉን ዋና አሳብ ስናጠን ግን ጉዳዩ ዘፈን መሆኑ 'ዘፈን' የሚሉት ቃላትና የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅሶች ብዛት ይመስክራሉ። ሙዚቃን፣ ሙዚቃ/ዘፈን እያሉ በእኩልነት እና በማለዋወጥ ማቅረብ ማሳት ነው። ሙዚቃ በወጉ የተሰናዳ ድምጽ ከሆነ ዘፈን በወጉ የተሰናዳ በዜማ የሚተላለፍ መልእክት ከሆነ፣ ቁም ነበሩ የዜማው ኅብርና ቅኝት፣ ስልትና ዘውግ ሳይሆን የሚተላለፈው አሳብ ነው።

8. ኮሞስ ጉዳይ

ኮሞስ ዘፈን ከምንለው ቃል በላይ የሆነ ጥስቅ ወይም እምቅ ቃል ነው። ኮሞስ κοῖμαι ከሚል ስርወ ቃል የመጣ ነው። ኬይማይ መዘርጋት፣ መተኛት፣ መዝናናት፣ መፈታት ማለት ነው። አለመያዝ፣ መለቀቅ እንደ ማለት ነው። ልቅነት የሚለው አሳብ ያለበት ለዚህ ነው። ልቅ መሆን፣ ስድ መሆንም ነው።

ቃልን ስናጠና ጥቅስን እንደ ስንደዶ መዝዘን አናጠናም። ይህ የመጽሐፍ ቅዱስ አጠናን ዘዴ አይደለም። እንዲህ ከተጠና አደገኛ መደምደሚያ ላይ እንደርሳለን። ብዙ የስሐተት ትምህርቶች የሚፈጠሩትም አንድ ቃል ከስፍራው ፈንቅለው ያወጡና ያገኙ ቃል መሠረት አድርገው ትምህርት በመሥራት ነው። በአንድ ካሬ ሜትር መሠረት ላይ መቶ ካሬ ሜትር ቤት መሥራት ነው። አይቻልም፤ ቢቻልም ይወድቃል። ቤት ከስር ስፍቶ ወደ ላይ ይጠብባል እንጂ ከስር ጠብቦ ወደ ላይ አይሰፋም።

ገላ. 5፥21 ሳይሆን ገላትያ 5 በሙሉ ወይም ገላትያ በሙሉ፤ ሮሜ 13፥13 ብቻ ሳይሆን ሮሜ 13 ወይም ሮሜ በሙሉ፤ 1ጴጥ. 4፥3 ወይም ብቻ ሳይሆን 1ጴጥ. 4 ወይም ጠቅላላው 1ኛ ጴጥሮስ ምን ይላል ነው ማለት ያለብን።

እንደ አዝማች የተደጋገመው ገላ. 5፥21 ነውና ይህንን እንይ። ገላ. 5 ካሙኑ በኋላ ወደ ሕግና በሥራ ወደ መጽደቅ ለተመለሱ ሰዎች የሚናገር ነው። አባብለው የወሰዱቸው ሰዎች አሉ። ገላ. 5፥21ን ዘፋኞችን ወደ ገሃነም የሚልክ ጥቅስ አድርጎ የሚናገር የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅስ አድርጎ ማቅረቡ የየናሱን የደጎንነት መረዳት ጥያቄ ውስጥ ይጥለዋል። ሰዎችን

(ዘፋኞች ይሁኑ አናጢዎች) ወደ ሲኦል እንዲሄዱ የሚያደርጋቸው ሌላ ምንም ሳይሆን ከክርስቶስ ጋር ያላቸው ግንኙነት ነው። የአማርኛ መጽሐፍ ቅዱስን በዚህ ጉዳይ ለመውገር ድንጋይ ማንሣት ስንፍና ነው።

ያለፈውን መጣጥፌን ተከትሎ ከአንድ አገልጋይ ጋር በተጻፉናቸው ልውውጦች አንዱ አሳብ፣ 'ሰው ዘፈን ስለዘፈነ ወደ ሲኦል ይሄዳል ወይ? ወይም ሰውየው አገላ በሬው የገበሬው በማለት ፈንታ Amazing Grace ቢዘምር ወደ መንግሥተ ሰማያት ይገባል ወይ?' የሚለው አሳብ ነው። ይህ ሰው ከኔ ይልቅ በየናስ አቋም በኩል የሚቆም ነው።

ሰው ዘፈን ስለዘፈነ ወይም ሙዚቀኛ ስለሆነ የዘላለም እሳት ውስጥ ይሄዳል አይደለም የመጽሐፍ ቅዱስ ዋና አስተምህሮ። ዘፈን ተግባር ነው፤ ዘፋኝነትም ባህርይ የሚገለጥበት ሥራ ወይም ሙያ ነው። ሙያ እንደ ቃሉ ሚያ፣ መዋያ ነው። አንድ ሰው በአንድ ስራ ስለተሰማራ፣ ዘፈን ስለዘፈነ አይደለም ወደ ሲኦል የሚሄደው። ወይም Amazing Grace ስለዘመረ አይደለም መንግሥተ ሰማያት የሚገባው። አይደለም Amazing Grace፣ I Have Decided to Follow Jesus እያለ ቢዘምርም አይገባም። አንድ ሰው ወደ መንግሥተ ሰማያት ለመግባት የጌታን መንገድ እከተላለሁ ብሎ መዘመር ሳይሆን የጌታን መንገድ መከተል ነው ያለበት።

ሰው ወደ ሲኦል የሚሄደው ቅርንጫፎቹን ኃጢአቶች ስላደረገ ሳይሆን ዋናውን ኃጢአት ስላደረገ ነው። ያም ወደ እግዚአብሔር መንግሥት የሚገባበትን መንገድ ክርስቶስን ባለመቀበሉ ብቻ ነው። ሰው ሌሎቹን ሁሉ ኃጢአቶች በመለማመድ የሚፈጽመው፣ እየተደሰተ የሚያደርገው ክርስቶስን የሕይወቱ፣ የአረማመዱ፣ የኑሮው ጌታ ስላደረገ ነው። ወደ መንግሥቱ የሚገባው ደግሞ ስላዘፈነ ወይም ቅርንጫፎቹን ኃጢአቶች ስላደረገ ሳይሆን የሚያስገባውን የእግዚአብሔርን ልጅ ስለተቀበለ ነው።

አንድ ሰው ክርስቶስን ሲቀበል የእሴት መለኪያው ይቀየራል። ገለባውን ከፍሬው የሚለይበት ወንፊቱ ይለወጣል። የወንፊቱ ቀዳዳ በጠበበ ልክ ደግሞ የሚገቡት ገለባዎች እየቀሩ ይመጣሉ። ዘፈን ከገለባዎቹ አንዱ ነው። ዘፋኝ ሰው ክርስቲያን ሲሆን (ክርስቶስን ጌታው ሲያደርግ ማለቴ ነው) ዘፋኝነትን ሙያዬ ብሎ አይይዝም። ምክንያቱም በዘፈን ውስጥ ያለው ተላላፊ እሴት አካሉን፣ ቤተ ክርስቲያንን የሚያንጽ አይደለም። ዘፋኞች ክርስቶስን ሲያገኙትና ሲድኑ በዘፈን ሙያ ውስጥ የማይቆዩበት ዋናው ምክንያት የሚያወርሱት፣ የሚያስተላልፉት መልእክትና እሴት ክርስቲያናዊ ዋጋ ስለሌለው፣ ዓለማዊ (ኢመንፊሳዊ) ብቻ ስለሆነ ነው። ከዘፈን ዓለም የመጡት ምስክርነት የሚነግረን ይህንን ነው።

በገጽ 178 ሌሎቹን ሁለት ኮሞይስ የተጻፈባቸውን ጨምሮ፣ በገላ. 5፥21 የተጻፈውን ቃል music ወይም song ብለን ልንተረጎሙ አንችልም፤ ስለዚህ ነው ሌሎች 104 የእንግሊዝኛ ትርጉሞች እና ሙዚቀኛ የናስ የመረመራቸው 23 ሌሎች ቋንቋዎች (ስለ ብዙ ቋንቋዎች እውቀቱ ባርኔጣዬን አነሣለሁ) እንዲህ ብለው ያልተረጎሙት ይለናል። አማርኛውም እኮ ዘፈን ነው ያለው። music ወይም song አላለውም። ዘፈን ነው ያለው። ሌሎቹ ዘፈን ያላሉት እንደ እኛ ዘፈን የሚለው ቃል ስለሌላቸው እንደሆነ ወይም እንዳልሆነ እግረ መንገዱንም ሳያጠና የቀረ አይመስለኝም። 'በመጽሐፍ ቅዱስ እና በመጽሐፍ ቅዱስ ብቻ ላይ ተመሥርቶ' የተባለለት ቤት ያጣው ቤተኛ መጽሐፍ የዚህን ጥቅስ ዐውድ ጨርሶም አልነካውም። በነገራችን ላይ፣ ዘፈን ላይ የተደረገ አጉል ማንጣጠር ካልሆነ በስተቀር ለምን ገላ. 5፥21 እንደተባለ ግልጽ አይደለም። ከተባለም ገላ. 5፥19-21 ነው መባል ያለበት፤ የተያያዘ ዐረፍተ ነገር ስለሆነ።

የገላ. 5፥21 ዐውድ ስለ ዘፈን ወይም ዘፈንን ስለመሰሉት ነገሮች በዋናነት አያውራም። በዚህ ክፍል ጳውሎስ የሚናገረው በክርስቶስ ካሙኑ በኋላ አፈግፍገው ወደ ሕግ ጠባቂነትና ወደ ሥጋዊነት ባርነት ለተመለሱት የገላትያ አውራጃ ብዙ ክርስቲያኖች በሥጋዊነት እና በባርነት እንዳይመለሱ የሚናገር ነው። በመንፈስ ጀምረው በሥጋ እየጨረሱ ያሉ ሰዎችን ለማስጠንቀቅ የተጻፈ መልእክት ነው።

ገላ. 3ን ስናጠን ይህ ይታያል። አዚም እንደተደረገባቸው ያህል በተፈጥሮ ሞቶች ሳይሆኑ አእምሮአቸውን እንዳይጠቀሙ ራሳቸውን ከልክለዋል። የገላ. 5 የቅርብ ወውድ በሥጋ ሥራና በመንፈስ ፍሬ መካከል ነው የተሰመረው። የሥጋ ሥራ ዝርዝሩ ሌሎችንም እነዚህን የሚመስሉትን የሚጨምር ነው። ስለዚህ ነው ጳውሎስ፡ '... ይህንም የሚመስል ነው። አስቀድሜም እንዳልሁ፤ እንደዚህ ያሉትን የሚያደርጉ የእግዚአብሔርን መንግሥት አይወርሱም።' ነው ያለው። 'ይህንም የሚመስል' እና 'እንደዚህ ያሉትን' ካለ ከነዚያ ነገሮች ብቻ ሳይሆን እነዚያን ከሚመስሉ ነገሮችም መራቅ ተገቢ ነው። ይህንም የሚመስል ማለቱ ዝርዝሩ ፍጹም ሙሉ አለመሆኑን መናገሩ (ዝርዝሩ ውስጥ ያልተጻፉ ሌሎች የሥጋ ሥራዎችን ለመፈጸም መቻሉን አለመናገሩ) ብቻ ሳይሆን እነዚህን በቅርብም በርቀትም ከሚመስሉ ነገሮች መራቅ እንዳለብን የሚያሳስብን አገላለጥ ነው።

ከሚመስል ነገር ስለመራቅ ዝቅ ብዬ እመለሳለሁ። ቀድሞ ግን፡ 'አስቀድሜም እንዳልሁ፤ እንደዚህ ያሉትን የሚያደርጉ የእግዚአብሔርን መንግሥት አይወርሱም።' ያለውን እናስተውል። ጳውሎስ ስለ ደኅንነትና ስለ እግዚአብሔር መንግሥት ያስተማረውን ትምህርት ከሐዋርያት ሥራ እና ከመልእክቶቹ በስፋት እናገኛለን። የእግዚአብሔርን መንግሥት የምንወርሰው በተፈጸመው የክርስቶስ ሥራ እንጂ በሥራችን አለመሆኑ የጳውሎስ ግልጽ ትምህርት ነው። እዚህ በገላትያ መጽሐፍም ብቻ እንኳ በጣም ግልጽ የሆነ ነገር ድነት (soteriology) እናገኛለን። ነገር ግን፡ እዚህ ጳውሎስ የሚናገረው ስለ ክርስቲያናዊ ባህርይ እና አመለካከት ነው። አስቀድሞ የተናገረውን ነው የሚደግገው። 'አስቀድሜም እንዳልሁ' ያለው ስለዚህ ነው። አስቀድሞ ስለ መውረስ የተናገረውን በገላ. 4 እናገኛለን። የገላ. 4 ዋና አሳብ ልጅነት ነው። ልጅ ወራሽ ነው፤ የእግዚአብሔር መንግሥት ወራሽ። ልጅ ደግሞ ልጅ ነው፤ አካል ነው፤ ቤተኛ ሳይሆን ቤተ ሰብ ነው። የልጅ ትኩረት አባትን ማስደሰት ነው። በሥጋ መመለስ እና የሥጋ ሥራ አብን ያሳዝነዋል እንጂ አያስደስተውም። ኮሞስ እና ኮሞስን የሚመስል ማናቸውም ነገር ደግሞ የሥጋ ሥራ ነው።

ኮሞይስን ከሚመስል ነገር ራቁ ከተባለ ከኮሞይስ እና ከመሰሎቹ ሁሉ ልንርቅ ግድ ነው። ኮሞይስ ውስጥ ምን አለ? ኮሞይስ ውስጥ ዘፈን የሚመስል ነገር አለ? በእርግጥ አለ። ካለ ከዚያም ነው መራቅ ያለብን። መራቅ ደግሞ መራቅ እንጂ መርጦ መስማትና መርጦ መዘፈን ወይም በመጠኑ መዘፈንና በኃላፊነት ማዳመጥ አይደለም። ራቁ ሲል ከስካና እና ከዝሙቱ ብቻ አይደለም። ዝሙቱና ስካና ማለትም በግልጽ ተጽፈዋል። በዝርዝሩ ውስጥ ዝሙቱ፤ መዳራት፤ ስካር ተብለው በግልጽ ተጽፈዋል (ዝሙት የተባለው እንዲያውም አካላዊውን እና የዓይን ቅንዝረኛነትንም የያዙ ሁለት ቃላት ናቸው በአማርኛው በአንድ የተጻፉት። ሊቃሉ በመቆርቆር ከተጠየቀ እነዚህ ሁለቱ ለምን በአንድ ተጨፍለው ተተረጎሙ ተብሎ መጠየቅ ነበረበት)። የጣዖት አምልኮውን በተመለከተም ርኩስት፤ ምዋርት፤ መለያየት እና ጣዖት ማምለክም ተጽፈዋል። ከተዘረዘሩት ኃጢአቶች እንዳንዶቹ የግል ሲሆኑ ሌሎቹ ማኅበራዊ ናቸው። ይህ የሚያሳየው የገላትያ ክርስቲያኖች እንደ እጅግ ብዙ ክርስቲያኖች ሁሉ ቀድሞ የጸዳ ኑሮ ከመኖር ውስጥ የወጡና የመጡ አለመሆናቸውን ነው። ወደ አዲስ ሕይወት ከገቡ በኋላ እነዚያን የከረፉ ልምዶች መለማመድ ከቶም አይጠበቅባቸውም፤ አይመጥናቸውም። ትልቁ ስዕል ይህ ነው። ቀድሞ ከነበርንበት የአኗኗር ዘይቤና ልምድ መራቅ አለብን።

ኮሞስን ኮሞይስን በዘመናዊ ሕዝባዊ ቋንቋ ልተርጉመው ብል 'ፓርቲ' እንደማለት ነው። ቅጥ ያጣ ፈንጠዝያ ያሉት ይህን ማለታቸው ይሆን? በፓርቲ ውስጥ የአንበሳ ቅርጫውን የሚወስደው ትልቁ ነገር ሙዚቃውና ዘፈኑ መሆኑን ማንም አይስተውም። ያንን ከሚመስል ነገር መራቅ ነው የተነገረው። እንግዲህ ኮሞይስን ከመሰለ ነገር ራቁ ከተባለ ከሚመስለው ነገር ሁሉ መራቅ ግድ ነው። ከዘፈንና የዘፈን ዘመዶች ሁሉ አውቀንና አስበንበት መራቅ አለብን። ለክርስቲያን መርጠን እንስማ፤ መርጠን

እንሞዝቅ፤ መርጠን እንዘፈን ብሎ ጨዋታ የለም። ታክሲ ውስጥ ወይም በሕዝባዊ ቦታዎች ዘፈን ብንሰማ ጆርአችንን እንደ ዓይናችን መጨፈን አንችልምና ልንሰማ እንችላለን፤ ማድመጥ ግን የለብንም። ዘፈን ከሚሸጥበት ሄዶ ገንዘብ ከፍሎ ዘፈን መግዛት ደግሞ ከንቱ ኪሳራ ነው። ኪሳራ ብቻ ሳይሆን ከንቱ። ዘፈናምነት ለክርስቲያን የሚመጥን ልማድ አይደለም። መጽሐፍ ቅዱስ ዘፈንን እና ዘፋኝነትን በግልጽ እንደሚያወግዝ ዘፈንን እያመሰገነ የተናገረበት ስፍራ የለም።

9. ለመሆኑ ዘፈን ምንድር ነው?

እውነት ዘፈን ምንድር ነው? ዘፈንን ሙዚቀኛ ዮናስ ከኢዘንበርግ እና ከከሳቱ ብርሃን ተሰማ እንዲሁም ከአማርኛ መጽሐፍ ቅዱስ መዝገበ ቃላት ትርጉም በመውሰድ፡ "ጨዋታ፡ ሙዚቃ፡ ዳንስ፡ በሠርግ ቀንና በልዩ ልዩም የደስታ በዓሎች ቀን በልዩ ልዩ የዘፈን የሚዘፈን፤ ዜማ ቃና በሠርግና በደስታ ቀን በዐንገት እየተወረደ የሚዘፈነው ዘፈን እስከስታ፤ በቅኔና በግጥም ከልዩ ልዩ መሳሪያ ጋር የተቀነባበረ የሚቀርብ የደስታ ምልክት" አድርጎ አቅርቦታል፤ ገጽ 153-157። ዮናስ ዘፈንን ከመዝገበ ቃላት ትርጉሙ በቀር እና ውጪ ምንነቱን አልገለጠውም። ዘፈን ትርጉሙ ይህ ከሆነ፤ ጎራዳ ትርጉም ቢሆንም ትርጉም ነውና ዮናስ ከዚህ ትርጉም ጋር በታማኝነት ተቆራኝቶ መቆየት አለበት።

እኔ ደግሞ እንደ ደቀ መዝሙር እና ክርስቲያን አገልጋይ ዘፈንን ልተርጉመው። ዘፈን፡

ሀ) በሙዚቃ መሳሪያ ይታጅብም አይታጅብም፤ መንፈሳዊ ያልሆነ፤ መጽሐፍ ቅዱሳዊ ያልሆነ፤ የወንጌል መልእክት ከቶም የሌለበት፤ የሰውን ውድቀትና ኃጢአት የማይናገር፤ የእግዚአብሔርን ክብርና የማዳኑ መንገድ የሆነውን ክርስቶስን ፈጽሞ የማያሳይ፤ መንፈሳዊነት የሌለው ሥጋዊ፤ ሰማያዊነት የሌለው ምድራዊ፤ መንፈሳዊነት የሌለው ዓለማዊ መልእክት ያዘለ ዜማ ነው። በዚህ ውስጥ ጠቃሚም ጥቅም የሌላቸውም ዘፈኖች ይኖራሉ።

ለ) ከዚህ ሲወርድ ደግሞ ዘፈን ከዓለማዊው ዜማ በተጨማሪ መጠጡም፤ ሐሺሹም፤ መወሰለቱም (በዮናስ ቋንቋ ቅጥ አምባሩ የጠፋበት ድግስ) ያለበት ዳንኪራ፤ ጭፈራና መሰልሰል ነው። ይህ ኮሞሳዊ ትርጉሙ ነው። ይህም ዘፈን ነው። ገላ. 5፡21 ዘፋኝነት ሲል ይህንን ነው። ዘፈን ይህም ነው እንጂ ከላይ የተጠቀሰው ብቻ አይደለም።

ሐ) ከዚህ ሲከፋ ደግሞ መንፈሳዊ እሴቶች የጎደሉት ብቻ ሳይሆን በተቃራኒው ከመንፈሳዊ መንገድ የሚያርቁ ሰይጣናዊ መልእክቶች የሚተላለፉበት እና አምልኮም የሚካሄድበት ቅኔም ነው።

ዘፈን ይህ ነው። በነዚህ ውስጥ ከተማር ልጄ እስከ አሸብርቆ ደምቆ፤ እስከ ዋይ ዋይ ሲሉ ድረስ፤ ከተረከዟ ዳሊዋ እስከ ከደሳሳ ጎጆ፤ ከጣዖቱ ነሽ (ይህን አላውቀውም ከዮናስ መጽሐፍ ነው ያነበብኩት) እስከ ጃህ ያስተሰርያል በየዓይነቱ አለበት። ሁሉም ዘፈን ናቸው፤ music or song አይደሉም። ከእነዚህ ውስጥ በእንግሊዝኛ song ሊባሉ የሚችሉ ቢኖሩም በአማርኛ ዘፈን የተባለ ወካይ ቃል እያለን music or song እያልን ማምታታት ምንም አይረባንም። እንግዲህ ዘፈን ዓለማዊ፤ ኮሞሳዊ እና አምልኮተ አጋንንታዊ ዜማና ጭፈራም ነው።

ዘፈን የሙዚቃ መሳሪያ ኖሮትም ሳይኖርበትም በድምጽና ዜማ የሚተላለፍ ዓለማዊ፤ ሥጋዊ፤ ኢመንፈሳዊ (secular) መልእክት ነው። ዘፋኞች ዘፋኝ፤ ድምጻዊ፤ አቀንቃኝ ነው የሚባሉት እንጂ ሙዚቀኛ አይባሉም። አሁን ቃሉን ሆን ብሎ ለማድብዘዝ እንዲህ እየሆነ የመጣ ይመስላል። ሙዚቃ ወገንተኛነት የሌለው የዜማ ቅንብር ነው። ዘፈንንም መዝሙርንም፤ ዓለማዊውንም መንፈሳዊውንም መልእክት ለማስተላለፍ ይቀናበርበታል። ሲወግን ደግሞ ከሁለቱ የአንዱ አገልጋይ ይሆናል። ይህ ትርጉም ለሙዚቀኞች ላይጥማቸው ይችላል።

ዜማ ቃልን እና አሳብን ለመያዝ ዓይነተኛ መሳሪያ ነው። የጽሑፍ ባህል ባልዳበረባቸው ስነ ቃላዊ ማሳበረ ሰቦች ዘንድ ታሪክም፣ ትውፊትም፣ ትምህርትም፣ በዜማ፣ በዘፈን ነው የሚያዙትና ወደ ቀጣይ ትውልድ የሚተላለፉት። የአገራችንን ዳዊት መድኃኒትን ልብ ይሏል። ከአኛም ብዙዎቻችን በቃል ከምናውቃቸው ጥቅሶች በቃል እና በዜማ የምናውቃቸው መዝሙሮች ሚዛን ላይ ቢወጡ የቱ እንደሚደፉ እናውቀዋለን።

ይህ ከላይ የሰጠሁት የዘፈን የመዝገበ ቃላት ትርጉሙ ሳይሆን መንፈሳዊና ተግባራዊ ማንነቱን የሚያሳይ ትርጉም ነው። ዙሪያ ገብ ትርጉሙ ነው። የአንድ ቃል ትርጉም ተግባራዊ ይዘቱን መዝገብ የለበትም። በመጽሐፍ ቅዱስ ዘፈን በተጠቀሰባቸው ስፍራዎች ሁሉ እነዚህ አሳቦች ተንጸባርቀዋል። አሁን በሙሉ ጊዜዬ የተሰማራሁት በአማርኛ መጽሐፍ ቅዱስ መዝገበ ቃላት ሥራ ላይ ነውና ቃላትን በመጽሐፍ ቅዱሳዊ ዳራቸው እና ስፍራቸው (background and context) የማየት አስፈላጊነት በእጅጉ ይታወቀኛል። እንደ ክርስቲያን ስለ ዘፈን በምናውራበት ጊዜ ይህንን ነው ማስተዋል ያለብን። ክርስቲያን ከዘፈን መራቅ አለበት ሲባል ይህ ነው መታየት ያለበት።

ከገጽ 203-208 የኖስ ወደ 400 የሚጠጉ ዘፈኖችን አጥንቶ በመቶኛ ስሌት አብላጫዎቹ ዘፈኖች፡ "ስለ መልካም የፍቅር ግንኙነትና ማህበራዊ ኑሮ ኃላፊነት የሚሰብኩና መጽሐፍ ቅዱሳዊ ተቃርኖ የሌለባቸው ናቸው። እንዲያውም አንዳንዶቹ 'መንፈሳዊ መዝሙር' ተብለው ከሚጠሩ መዝሙሮች በጣም የተሻሉና መጽሐፍ ቅዱሳዊ ምክራቸውም በእጅጉ የጠቀሱ ሆነው ይገኛሉ።" ብሎአል፤ ገጽ 205። የዚህ መጽሐፍ አንድ ጉልህ ችግር ምንም ግልጽ ምሳሌ አለመስጠት ነው። ደርዘን ዘፋኞችን በስም ሲጠቅስ ሰባኪዎችን በጅምላ እንጂ በስም አይጠቅስም። እዚህም አንድ ናሙና ከመዝሙር የተሻለ ዘፈን ቢሰጠን መልካም ነበር። መዝሙሮቻችን ውኃ ማንነት እያቃቃቸው፣ እያዘመሙ፣ እየወደቁ መምጣታቸውን ከመጀመሪያው ይድረስ ለዘማሪዎች ጀምሮ (10 ዓመት ሆነው) እየተቻሉ አሉ። መዝሙር እንደ ሙቀጫ እየተንከባለለ እየመጣ ቃል እየጠፋበት፣ በዘፈን ውስጥ እነዚህ የምክር ነገሮች የሉም አይባልም። ግን ብዙ ዘፈኖችን ጽፎ እንዳስነበበን ከመዝሙር የተሻሉ ካላቸው ዘፈኖች አንድ ሁለት ቢያቀርብ ለትዝብት ጥሩ ነበር። እንዲያውም ሆኖ ለክርስቲያን ያላቸው ፋይዳ ግን ምንም ነው። የኛ መንፈሳዊ መመሪያ ቃሉ እንጂ መዝሙሮቻችንም አይደሉም፤ መዝሙሮቹ ራሳቸው ቃሉን ካልሆኑ በቀር።

በገጽ 203፣ ጥናቱን ያደረገባቸውን 11 ዘፋኞች ሕይወት ሊዳስስ አልፈለገም። "በዚህ ቦታ መልእክቱ እንጂ አቅራቢው (ዘፋኙ/ሙዚቀኛው) ሚዛን ላይ አልቀረቡም። ወደዚያ ጎራ ብንል ምናልባት (በተለይ በአሁኑ ጊዜ) የብዙዎቹን ዘማሪዎችና ሰባኪዎች መልእክት መስማት ባቆምን ነበር።" ብሎአል። ሙዚቀኛ የኖስ በዘፋኞቹ ሕይወት ላይ ምንም አስተያየትም የለውም እንጂ ዘማሪዎቹንና ሰባኪዎችን ለመክሰስ ግን ሲፈጥን እንደ ብርሃን ነው። ዘማሪዎችና ሰባኪዎች ፍጹማን አይደሉም፤ ሥጋውያንም አሉበት። ምንም ቢሆን ግን እነዚህ ዘማሪዎችና ሰባኪዎች የዳኑና የመንፈስ ቅዱስ ማደሪያ ናቸው። የሚወቅሳቸው የጌታ መንፈስ በውስጣቸው ያሉ ሰዎች ናቸው። የሚጸጸቱና ንስሐ የሚገቡ ናቸው። በዚያኛው ጎራ ይህ ይኖር ይሆን? ሕይወት ደግሞ መዳሰስ አለበት እንጂ። 'የኑሮአቸውን ፍሬ እየተመለከታችሁ ምስሉአቸው' (ዕብ. 13፡7) አይደለም የተባልነው? በክርስቶስ አምነው የዳኑ ዘማሪዎችን ካልዳኑ ዘፋኞች ጋር ማነጻጸሩን ሙዚቀኛ የኖስ ሙያ ካደረገው እውነትም ቢተኛ ነው።

ከላይ ከተጠቀሱት ሦስት መደቦች በአንዱ የሚመደብ ከሆነ ዘፈን ሌላ ምንም ሳይሆን በአማርኛ ዘፈን ነው። ይህ ከሆነ በዘፈን ውስጥ ተሳትፎ ማድረግ ከሰማያዊ ጥሪያችን ጋር አብሮ የሚሄድ አይደለም። መቼም በአላዋቂ ሰዎች አላዋቂነት ተተግኖ የራስን አሳብ መጽሐፍ ቅዱሳዊ አድርጎ እንደማቅረብ ያለ አደገኛ አካሄድ በቤተ ክርስቲያን ውስጥ የለም። ሙዚቃና የሙዚቃ መሣሪያ፣ ቅኝትና ዘውግ፣ ዜማም የቤተ ክርስቲያን

አንገብጋቢ ችግሮች አይደሉም፤ ዘፈን ግን ነው። የየኖስ መጽሐፍ ዋና ጉዳይ ዘፈን ሆኖ ሳለ 'ዘፈን' የሚለው ቃል በስሱ እዚህና እዚያ የተረጨ መሆኑና ዘፈን በሚለው ፈንታ ደግሞ music ወይም song የሚል ጭንብል ማጥለቁ አቀራረቡን አደገኛ አድርጎታል።

በጻፈልኝ ኢሜይል ውስጥ፡

እኔ እያልኩ ያለሁት እኮ ይህ «ዘፈን» ብሎ በዚህ ቦታ የገባው ቃል በመሰረቱ ፍጹም የሌለ፤ በአርጂናል ቃሉም ሆነ በሌሎች በርካታ ማንኛውም አለም ውስጥ በሚገኙ ቋንቋዎች ውስጥ (ፈረንሳይኛ፣ ጀርመንኛ፣ እንግሊዘኛ፣ ኪስታላ...ሌላም በርካታ ቋንቋዎች አይቻሉ) የማይገኝ ነው። ይህ ማለት «ኮሞይስ» የሚለውን ቃል <<music or song>> ብሎ የተረጎመ ማንንም አላየሁም። ዜማ + ግጥም = ዘፈን ወይም መዝሙር ነው የሚሆነው። (ከውሃላ ስላለው ሉስፈር ምናምን ሳናወራ እንዲሁ በጥሬ ሃሳብ)። ይህ ማለት «ዘፈን» <<music or song>> ማለት ነው እንጂ ኮሞይስ (አርጂ) ማለት አይደለም። ለዚህ ነው . . . "ኮሞይስ" የሚለውን ቃል "ሙዚቃ/ዘፈን" (Music or song) ብለው ያልተረገሙት።

በዓለም ከ6ሺህ በላይ ቋንቋዎች አሉና 23 ወይም 104 ቋንቋዎች መምረጥ መልስ ይሆናል? የኖስ የመረመራቸው ቋንቋዎች ሁሉ እኛ ዘፈን ለምንለው ቃል የራሳቸው ቃል አላቸው? እነዚህ የተጠቀሱ አራት ወይም መቶ አራትም ይሁኑ ቋንቋዎች እንደ ግሪኩ ወይም እንደ አማርኛው በቂ ቃል አላቸው? ወይስ ቅጥ ያጣ ፈንጠዝያ ብለው ዐረፍተ ነገር በሚያህል መፍቻ ነው የፈቱት? ለነገሩ የመጽሐፍ ቅዱስን ቃል ስናጠቃ ወደ ተጻፈበት የመጀመሪያ ቋንቋ ነው የምንሄደው እንጂ የጎረቤቶቻችንን ኪስታላ እና አፋን ኮንሶ አይደለም ምስክር የምንጠራው። ግሪኮቹ እኮ ኮሞስ ያሉት ብዙ ቃላት ስላሏቸው ነው። እኛም ብዙ ቃላት አሉን፤ በአማርኛ መዝሙር፣ ዝማሬ፣ ቅኔ፣ መኃልይ፣ ማጎሌት፣ ቅዳሴ፣ ውዳሴ ወዘተ፣ አለን። ዘፈን ደግሞ አለን። ዘፈን ሰፊ ቃል ነው። ለዘፈን ተጨማሪ ዳንኪራም፣ ጭፈራም፣ መሶልሶልም አለን። ኀዘኑን የሚገልጡትም ሙሾ፣ እንጉርጉር፣ ወዮታ፣ ሰቆቃ አሉልን። በአማርኛ ግልጽ ቃል አለን። ዓለማዊውን ዜማ ዘፈን እንለዋለን፤ መንፈሳዊውን መዝሙር እንለዋለን።

የ1997 አዲስ ትርጉም ቀለል ባለ አማርኛ ከተባለው ትርጉሙ የተሳካለት የዘፈን ማጽዳት (ዘፈን የተባለውን ቃል ከአዲስ ኪዳን ውስጥ የማጽዳት) ሥራ አካሄድአል። የድምጽ ቃና ያላቸውንም እንደ ጸዕጸጸ (ኮርን) ያሉትንም ቃላት ጭፈራ ብሎ ተርጉሞ 'ዘፈን እና መዝፈን' የሚሉ ቃላት ተጠርገው ወጥተዋል። የሚያሳዝነው ከአዲስ ኪዳን ተጠርገው ወጡ እንጂ ጥራጊው ወደ ሰው ልብ ውስጥ ነው የተደፋው።

ኮሞስ/ኮሞይስ ሙዚቃ ቢኖርበትም ሙዚቃ አይደለም። መዝሙርማ ጭራሹኑ አይደለም። ቀድሞውኑ የተሰጠው ዘፈን የተባለው የአገርኛችን ትርጉም ይመጥናል። ኮሞስ ዘፈን ነው። ሙዚቀኛ የኖስ ሙዚቃ ዘፈንን ይውጣል፤ ዘፈንም መልካምና ክፉ አለው እንደሚለው ሳይሆን እኔ የምለው ዘፈን ዓለማዊ ነው፤ መንፈሳዊነት የለውም ነው። እኛ ዘፈን የተባለ አቻ ቃል አለንና ዘፈን እንዳልነው፤ ሌሎቹ ቋንቋዎችም ይህ ቃል ቢኖራቸው እርግጠኛ ነኝ በዚህ ሊፈቱት ይችላሉ። እርግጥ ኮሞስ ገበሬው ማሳው ላይ ወይም ገረጁ ማድ ቢታ ከምትዘፍነው የባሰ ነው? አዎን፤ የከፋም ነው። መጠጥም፣ መለፋደድም፣ ሁካታም፣ ጭፈራም ሊኖርበት ይችላል። ሁሌም ባይሆን ብዙውን ጊዜ ከጣዖት አምልኮም ጋር ስለሚቆራኝ፣ ጣዖታት በሚመለከቡት ወሲብም ስለሚኖር እንዲህ ያለው ልቅነት ይኖራል። ኮሞስ የሚለው ቃል ራሱ ምንጩ ቀደም ሲል እንዳልኩት ልቅነትን የሚያሳይ ነው። ልቅ መሆን፣ ስድ መሆን ነው። ዓለማዊ ዘፈን ተፈትቶ ከተተወ ይህንን እንደሚሆን ማን ይዘነጋዋል? 'የለም፣ ፈትተን መተው የለብንም' ካልን ዘበኛው ማን ነው? ለክርስቲያንና ለቤተ ክርስቲያን የሚበጀው ዘፈንን ፈትቶ እንደ እረኛ ማገድ ሳይሆን ከዘፈን መራቅ ነው። አባቶች አይበጅም እንዳሉት እኛም አይበጅም እንላለን። ይህ፣ 'አባቶች አሉ' የሚባል ትውፊት አይደለም፤ ቃሉም ዘፈንን ደግሞ አላስተማረም።

10. ዘፈናምነት

ዘፈናም የሚለውን ቃል ከዚህ በፊት አገልግሎት ላይ ውሎ አላየሁም። በቅርብ በማኅበራዊው ሚዲያ እየናኘ ያለውን አስተሳሰብ ስመለከት ቃሉ ከዚህ በፊት ተጽፎ ወይም ተብሎ ከሆነም መረጥሁት። ከዚህ ቀደም ጥቅም ላይ ውሎ ካልሆነም ሠራሁት። የቃል ባለቤትነት መብት አልጠይቅም። ግን ቃሉን መጀመሪያ የተጠቀምሁት ለዮናስ መከራከሪያ በፌስ ቡክ መልስ ስጽፍለት ነው። በEzra Apologetics Page በለጠፈው ለኔ የተጻፈው የመጣጥፉ መልስ "ዮናስ ደፋር ነህ" ያልኩትን ሐረግ መዝዘ በመጥቀስ ለዚያ መልስ ሲሰጥ፡ "መቼስ የዚህ ቃል አገባብ በዚህ ቦታ ለማንም እንደሚገባው፡- "አትዘባርቅ", "የምታወራውን አታውቅም" ማለት ነው። I have no more response for this kind of insult." ብሎ ነበር።

ዮናስ፡ 'የምታወራውን አታውቅም' አሰኝቶ ጻፈብኝ እንጂ የሚያወራውን አሳምሮ ያውቃል። ደፋር ነህ ያልኩት ግን ካልኩት ቀጥሎ ያለውን ነው። ያም፡ ቤተ ክርስቲያን ባልተጻፈ ቃል ላይ ተመሥርታ ትውፊት አዳበረች ማለቱንና እርሱ ራሱ ደግሞ ደግሞ የተጻፈውን እንዳልተጻፈ አድርጎ የመገልበጡንና ዘፈናምነትን የማዳበሩን ድፍረት ነው። አሁንም እጽፋለሁ ዮናስ ደፋር ነው።

ዮናስ ጎርፌ በመዘረቃ አገልግሎት ከኢትዮጵያ ወንጌላዊት ቤ/ክ መካነ የሱስ ጋር ሊሠራ የተመለሰበት ዓመት እኔም የሴሚነሪ ትምህርቴን ጨርሼ የተመለስኩበት ነው። በአንድ ሰሞን ወደ ኢትዮጵያ ስንመለስ ያካፈለንን ራሳይ አስታውሳለሁ። የኢትዮጵያን የመዝሙር አገልግሎት ማዳበር፤ የአምልኮ አድማስን ማስፋት፤ ያሉንን መዝሙሮች ታሪክ መዝገብ፤ በናታ መዝግቦ ማስቀመጥ እና የመሳሰሉት አሉበት። እንደ ወንጌል መልእክተኛ ዕቃውንና ቤተ ሰቡን ይዞ ሲመለስ እኔም ዕቃዎቼ የምላቸውን መጽሐፎቼን በእርሱ ኮንቴይነር ነበር የላኩሁት። ከመካኒሳ መጽሐፎቼን ስወስድና ወደ ደብረ ዘይት ስሄድ የምኞቱ ጸሎት ያ ራሳይ ተግባራዊ ሆኖ ማየት ነበር። የት ይደርሳል ያልኩት ዮናስ ባከነብኝና ዛሬ ይህን የዘፈናምነት ጉዳይ ስጽፍ እንደገና ያንን ጸሎት ይገምኩ።

በመጽሐፉ 'ዋና ጉዳይ' ትኩረት መደረግ አለበት፤ ዋና ጉዳዩ ዘፈናምነት ነው። ቃሉን ልተርጉሙ፤ ዘፈናምነት ዘፈን የተጠናወተው ማለት ነው። አፋን ሲከፍትም ሲዘጋም ዘፈን፤ ሲያስብም ሲያልምም ዘፈን፤ ሲተነፍስ ዘፈን፤ ምሳሌው ዘፈን፤ ተረቱ ዘፈን የሆነ ሰው መሆን ነው። ዘፈን የወረሰው ማለት ነው። ቅንቅናም ስንል ቅንቅን የወረሰው እንደማለት። ዘፈናምነት የዘፈን በሽተኛ መሆን ነው። ዘፈን የያዘው፤ የጨመደው፤ የተቆጣጠረው ማለት ነው። ጉንፋናም ስንል ጉንፋን የያዘው እንደሆነ ሁሉ።

ዘፈናምነት ንዑስ ስንቅር ባህል (subculture) ነው። በትልቅ ሕዝባዊ ባህል ውስጥ የሚገኝ የተሰነቀረ ማኅበራዊ አካል ባህል ነው። ዘፈን የመውደድ ባህል፤ ከዘፈን ጋር የተያያዙ ነገሮችንም ሁሉ የመውደድ አባዜ ነው። በተለምዶ ከዘፈን ጋር ምንዝርና፤ አስካሪ መጠጦች፤ አደንዛዥ ጢሶችና እጾች አሉና እነዚህንም የመውደድና የመናፈቅ በሽታ ነው። አካልን ከማዝናናትና ከማውደቅ ጋር የተቆራኘ ባህል ነው። ኮሞስ κεἶμμαἶ ከሚል ስርወ ቃል የመጣ ነው። አለመያዝ፤ መለቀቅ፤ ልቅነት ስድነት ነው። ዘፈናምነት እነዚህን ነገሮች የያዘ ነው።

ዘፈናምነት ከሥጋዊነትና ሥጋዊ ደስታ ጋር የተቆራኘ ባህል የመሆኑን ያህል መንፈሳዊነትን እና መጽሐፍ ቅዱሳዊ ክርስትናን የሚጻረር እና የሚዋጋ ባህል ነው። መጽሐፍ ቅዱሳዊ ክርስትና ስል ክርስትና የሚለውን ስም ይዘው እንደ ቃሉን ለመኖር ከቶም ጥረት የማያደርጉትን ለመለየት ነው።

ዘፈናምነት እንደ ባህል ወደ ሕዝባዊው፤ ማኅበራዊው፤ እና ሃይማኖታዊውም የሕዝብ ክፍል በቀላሉ ሊሰርግ ይችላል። ይህ ቀድሞውኑ የባህሉ አካል ካልሆነ ነው። ከሆነ ግን ዘፈናምነት በባህሉ ውስጥ ጉልህ ስፍራ አለው። ዘፈናምነት ወደ ወንጌላዊው ክርስቲያን

ማኅበረ ሰብ እየገባ ያለበትን ሲረኛ አካሄድና ደባ ስናጤነው የቅርብ ጊዜ ክስተት እንጂ ከክርስትና ጋር አብሮ የመጣ ባህል አለመሆኑን ለማወቅ ምንም ጥናት የሚጠይቅ አይደለም። ይህ ጥልቅ አሳቢነትን አይጠይቅም።

ቤት ያጣው ቤተኛ ጥልቅ አሳቢነትን እየተማጠነ ምክንያታነትና መንፈሳዊነት የተፋቱባቸው አስተያየቶች የሞሉበት መጽሐፍ ነው። መጽሐፍ ቅዱስ እና ክርስትና ኢምክንዩአዊ (illogical) አይደሉም። መንፈሳዊነትን ከስሌቱ ውስጥ አውጥተን ወዲያ ካልወረወርነው በቀር። ይህ ማለት፤ መንፈሳዊነት ደግሞ ሙሉ በሙሉ በአእምሮአዊ አመክንዮ ተረድተው የሚጨርሱት ነው ሊባል ነው። አይደለም። መንፈሳዊነትን ከተቀበልን መጽሐፍ ቅዱሳዊ አስተምህሮን ያለ ጥያቄ ያለማመቻመቻ እንድቀበል እንገደዳለን።

ክርስትና መንፈሳዊ የሕይወት ጉዞ ነው። ክርስቶስን የመከተልና የመምሰል ጉዞ ነው። ለክርስቲያኑ ማኅበረ ሰብ የተጻፈ ማንኛውም መጽሐፍ ክርስቲያናዊ እሴቶች ላይ ማተኮር ተገቢው ነው። የዮናስ መጽሐፍ ዘፈንን ሲያወድስና ሳር ሲገዝገዝለት የዘፈንን መንፈሳዊ እሴቶች፤ ዘፈን ለክርስቲያን መንፈሳዊ ጉዞ የሚያበረክታቸውን ቅዱሳን አስተዋጽዖቶች፤ ክርስቶስን ይበልጥ መጠጋትና መከተል እንድንችል የሚሰጠንን ድጋፎች እንዲያቀርብ ይጠበቅበታል። በዚህ መጽሐፍ ውስጥ እነዚህ ነገሮች የሉም።

አንድ ጥልቅ አሳቢ መጋቢ በቤተ ክርስቲያኑን የሚገኝ የዘፈን ሞዛቂ፤ በየትኞቹ ዘፈኖች ላይ ቢጫወትና በየትኞቹ ባይጫወት ቢመርጥለት ጥልቅ አሳቢ ከሆነ የራሱ የመጋቢው የመራጭነት መለኪያ ምንድን ነው? መጋቢው የሚኖረው መለኪያ ሞዛቂውም የሚኖረው ከሆነ መጋቢው ዘንድ መሄድ ለምን አስፈለገ? ጥልቅ አሳቢነት ዘፈንን ያለ ምንም ምርመራና ቅድመ ሁኔታ ሙያ ስለሆነ ብቻ የመቀበል ዘንድነት ወይም ድንገር ዘንድነት ከሆነ ይህ ጥልቅ አሳቢነት ሳይሆን አንድ ጓደኛዬ እንዳለው የጥልቁ አሳቢነት ነው።

ዘፈን / ሙዚቀኝነት እንደ ሙያ ሲጠቀስ ከሌሎች ሙያዎች ጋር ተነጻጽሮ ነው የተቀመጠው። እንደ ሙያ መኖሪያና መተዳደሪያ እንጂ መንፈሳዊ ተዋጽዖው አልታየም። አናጺነት ከመተዳደሪያነት ባለፈ ለመንፈሳዊ ወይም ክርስቲያናዊ ጉዞአችን የሚያበረክተው እሴት የለም። ዘፈንም ቢበዛ ሊኖረው የሚችለውን መልካም ምክር ከያዘ ከመልካም ምክሩ ያለፈ ለመንፈሳዊ ሕይወታችን የሚጨምረው ፋይዳ የለም። ለመልካም ምክር ደግሞ የተሻለና ሰማያዊ ምንጭ ስላለን ለመልካም ምክር ወደ ዘፈን ገበያ መውረድ የለብንም።

የዘፈናምነት ጥንስስ ወደ ወንጌላዊው ክርስትና መግባቱን የሚያሳየን አንድ አመላካች መዝሙሮቻችን የዘፈን መልክ እየተቀበሉ ዘፈን እየመሰሉ መምጣታቸው ነው። ስልት ወይም ዘውግ ወይም መሳሪያ ማለቴ አይደለም። እንደ አብዮቱ ዘፈኖች (መዝሙሮች ተብለዋል በደርግ) የማይሆኑ ነገሮች መዘመር 'ያለ ምንም ደም እንከፍ ይውደም' ወይም 'ኢንተርናሲዮናል የሰው ዘር ይሆናል' የሚመስሉ ውሸቶች መዘመር ብቻ ሳይሆን የእራሱም ዘመዳ መንትያም እኮ እየተዘፈነ (ወይስ እየተዘመረ?) ነው። ቤቱ የጸሎት ቤት መሆኑ ቀርቶ የዘፈን ቤት እየመሰለ ከመጣ ከርመን ባጅተናል።

የጎንደሩና የጎጃሙ ውዝዋዜ ብቻ ሳይሆን እስከስታ፤ የትግሪኛ አንገት ቅንጠላና፤ የጉራጊኛ ጭፈራዎች ከመድረክ ተቀርጸው አየር ላይ ተሰቅለውልናል። አንድ መድረክ ላይ የወላይታ 'ቅጥ ያጣ ፈንጠዝያ' (ሴቶች አለመውጣታቸው በጀ እንጂ) ሲታይ፤ በሌላ 'መዝሙር' የሲዳሚኛ ሌምቦሌ ታይቷል። ሌምቦሌ የወንድና የሴት ሙሉ ፊት የሚገናኝበትና የሚተሻሽበት የሲዳሚ ባህላዊ ዳንስ ነው። ዛሬ አንዳንድ ዘፋኞች የሚዘምሩ ሲመስሉ አንዳንድ ዘማሪዎች ደግሞ ዘፋኝ እየመሰሉ ከመጡ ባጅተናል።

መዝሙሮቻችን ዘፈን መሰሉ፤ ገደምዳሜ፤ አይፈራም ጋሜ፤ ሽረ ጎራው፤ ሄቦላሌ፤ ሌምቦሌ ሆኑ እያልን ዘፈን ራሱ ይምጣልን ማለት ነው።

ዘፈናምነት። መዝሙሮቻችን ከመንፈሳዊነትና ከመጽሐፍ ቅዱሳዊነት እየተላቀቁ መምጣት ጀምረዋልና አፈንግጠው ወደወጡበት ይመለሱ እያልን⁶ ዘፈንን በልባችን፤ ልክ አሮን ኡሪምና ቱሚምን እንደሚሸከም እንሸከም ማለት ነው ዘፈናምነት። የዘፈናምነት ባህል ቤተ ክርስቲያን የገባው ዛሬ አይደለም። ሙዚቀኛ የናስ ያደረገው ነገር ቢኖር በወረቀት አድርጎ ጽፎ ወንበር ጠየቀለት እንጂ ዘፈናም ክርስቲያኖች ነበሩም አሉም።

ዘፈናምነት ለቤተ ክርስቲያን እና ለክርስትና ሕይወት የሚጠቅም ፋይዳ በእውነት አለው? ደግሞስ የመነጋገሪያ ጉዳይ እስኪሆን ድረስ ስንት በመቶ ክርስቲያኖች ናቸው ዘፈናምነት? ዘፈናምነት ልክ እንደ አራሙቻ ነው። አራሙቻ አረም ሆኖ ከአረም የከፋና እንደ ሰርዶ ሳር ስር የሚይዝና ከያዘ የማይለቅ ነው። አራሙቻ የአንድ ክረምት ሳይሆን የዘመን አረም ነውና ለመንቀልና ለማጽዳት ብዙ ዓመታት የሚወስድ ችግር ነው። ዘፈናምነት ለክርስቲያን ልክ እንደዚህ ነው። ችግራችን ዘፈናምነት ነው።

መጽሐፍ ቅዱስ 'ዘፈንን በመጥፎ አላወሳም፤ በመጥፎ ያወሳው ኮሞይስን ብቻ ነው እንጂ' ከተባለ ኮሞይስ ያልሆነውን ዘፈን በበጎ ያነሳውና ዝፈኑ ያለውስ የት ነው? ብሎ መጠየቅ አግባብ ነው። አንጹ ወይም ቁርበት ፋቂ የተባለውስ የት ነው? ልንል እንችላለን። እርግጥ ነው አላለም። ተግባራችንን እንድናደርግ እንጂ ይህን ወይም ያን ተግባር እንድናደርግ አልተጻፈም። ሁለት ነገሮች ግን ልብ እንበል፤

1. እንዳናደርግ የተከለከሉ ነገሮች መኖራቸው፤ እና፤
2. የምናደርገው ሁሉ ግን ለእግዚአብሔር ክብር መደረግ እንዳለበት።

ወደ ዘፈን ስንመጣ እነዚህ ሁለት ነገሮች ይከለክሉታል። 1. ከተወገዙት ነገሮች ውስጥ ነው። 2. ለእግዚአብሔር ክብር የሚደረግ ነገር አይደለም። እንግዲህ የምትበሉ ወይም የምትጠጡ ብትሆኑ ወይም ማናቸውን ነገር ብታደርጉ ሁሉን ለእግዚአብሔር ክብር አድርጉት። 1ቆሮ. 10፥31። እግዚአብሔር አብን በእርሱ እያመሰገናችሁ፤ በቃል ቢሆን ወይም በሥራ የምታደርጉትን ሁሉ በጌታ በኢየሱስ ስም አድርጉት። ቆላ. 3፥17። ማን ዘፋኝ ነው ለእግዚአብሔር ክብር በጌታ በኢየሱስ ስም እዘፍናለሁ ብሎ ከመድረክ የሚዘፍን? በአፉ ሊል ይችላል፤ ማንም አያግደውም፤ ግን ያ ነገር በእውነት እግዚአብሔርን የሚያከብር ነው?

ዶክተሩ በጌታ ስም ጸልዮ ለሥጋ መትረፍ ቢለፋ እንደሚያምርበት ዘፋኙ በጌታ ስም ጸልዮ ቢዘፍን ያምርበታል? እንዲያውስ ይችላል? ወደ ሰው ስሜት እና ልቡና የሚያሰርጸው መልእክት የጌታ አሳብ እንደሆነ ወይም እንዳልሆነ እኛ እናውቃለን። እርሱም ያውቃል።

አርት እንደ አርት ኪነ ጥበብ የምንደሰትበት ከሆነ ዘፈንስ አርት አይደለም ወይ? በቅርጽ ቅርጽ፤ በስዕል፤ በሌሎችም ኪነ ጥበባት እንደምንደሰትና እንደምንረካ ዘፈንም አርት (ኪነ ጥበብ) ስለሆነ ለምን እንደ ሌሎች የጥበብ ክህሎቶች አንደሰትበትም? ተብሎ ተሰናስሎአል። ሙዚቃ ጥበብ ነው፤ ዘፈን ግን አይደለም። ዘፈን አንድን ዓላማና ግብ ያለው መልእክት በዜማ አድርጎ፤ በሙዚቃ አቀናብሮ ሊያስተላልፍ፤ ሊያሻግር የሚጥር ሙያ ነው። ዘፈን ኪነ ጥበብነት ከኖረበት ዜማውና ቅንብሩ ላይ ነው። መልእክቱ እንደ ስብከት፤ ትምህርት፤ ንግግር ሁሉ ነው። መልእክቱ መልካምና በጎ ፈቃድ ያለበት ከሆነ በሌላው የፍጥረት እና የጥበብ ሥራ ሁሉ የምትታይ የእግዚአብሔር ጣት ልታልፍበት ችላለች ማለት ነው። ወደ እግዚአብሔር መልካምነት እና ወደ አዳኙ ጌታ ካመለከተ፤ እግዚአብሔርን መፍራት ካስተማረ በወደቀ ሰው ውስጥ ያለው የእግዚአብሔር አሻራ ወይም መልክና ምሳሌው ታየ ማለት ነው።

ዘፈን እግዚአብሔርን መፍራትን ካሳየ ጥበብነቱ እዚህ ላይ ብቻ ነው። የጥበብ ሁሉ መጀመሪያ እግዚአብሔርን መፍራት ነውና (መዝ. 111፥10፤

⁶ በዚህ ጉዳይ ላይ ይድረስ ለዘማሪዎች በሚል ርዕስ ሁለት አዲሱ መጣጥፍ በ2005 እና 2009 ሠርቼ ተበትኖአል።

ምሳ. 1፥7፤ 9፥10፤ 15፥33)። ነገር ግን፤ ያልዳነ ሰው ስለ መዳን ሊነግረን አይችልም። ክርስቶስን ያላወቀ ሰው ስለ ክርስቶስ ከነገረን ራሱ የሰማውን የሰማ በለው አእምሮአዊ እውቀት ብቻ ነው ሊነግረን የሚችለው እንጂ የተለማመደውን እና የቀመሰውን ክርስቶስን ሊነግረን አይችልም።

ከዚህ በተረፈ ዘፈን በጥቅሉ ሙያ ነው። እንደ ሙያ ዘፈን አካልን ብቻ የሚነካ ሙያ አይደለም፤ ስሜትን፤ ኅሊናን፤ አእምሮን፤ ነፍስንና መንፈስንም ይዳስሳል። በጠቅላላው የሚታየውን ቁሳዊ አካላችንን ማስጨፈር ወይም ማንበርከክ ብቻ ሳይሆን የማይታየውን ስሜታዊ፤ ነፍሳዊና መንፈሳዊ ማንነታችንንም የመግረክና የመምራት ችሎታ አለው። ሽረ ገዳይ፤ ሽረ ወንዱ ሲባል ደመ ነፍስን አስነሥቶ ለመግደል ወይ ለመሞት ማንነታችን ይችላል። ወልደሽ ያሳደግሽኝ እናቴ ናፈቅሽኝ ሲባል ሊያስለቅስ ይችላል።

ክርስቲያናዊ አርት ሁሉ ለእግዚአብሔር ክብር መዋል አለበት። ሲቀጥል ደግሞ በመጀመሪያ ለክርስቶስ አካል እነጻ ከዚያም ለዓለም ሁሉም ጥቅም መዋል አለበት። ቅደም ተከተሉም እንደዚያው መሆን አለበት። እግዚአብሔር፤ ቤተ ክርስቲያን፤ ዓለም።

11. ዘፈን እንደ ሙያ

ባለፈው መጣጥፍ ዘፈን በመጽሐፍ ቅዱስ ከተጻፈባቸው ጥቅሶች በተጨማሪ ዘፈንን ከባህል እንዲሁን ዘፈንን ከሙያ አንጻር በትንሹ ተመልክቼ ነበር። የናስ በመጽሐፉ ከመግቢያው እስከ ጓዳው ያወሳው ጉዳይ ዘፈን እንደ ማንኛውም ሙያ፤ እንደ አናጢ፤ እንደ ዶክተር መታየት እንዳለበት ነው። እዚያ የሰጠሁት ምላሽ በቃለ መጠይቁ ላይ ሲሆን የመጽሐፉ አሳብም ያ በመሆኑ እዚያ ያልከትን አሳብ በመጠኑ ልድገመው። የመጀመሪያውን መጣጥፍ ከላከሁለት በኋላ የናስ በጻፈልኝ ኢሜይል፤

... በሙዚቃው ሙያ ውስጥ ላሉት (አንተ ዘፈንና ዘፋኝነት እያልክ ልታጠበው እንደሞከርከው ሳይሆን) ሰወች በአግባቡ ሙያቸውን እንደ ቅዱስ ቃሉ እንደማንኛውም ሞያ መጠቀም እንደሚቻል የማይመክር ሆኖ ስላገኘሁት ሌላ ልብ ውልቅ ሆኖ ስላገኘሁት ተውኩት።

ያስመርኩት 'ሰዎች ሙያቸውን እንደ ቅዱስ ቃሉ እንደማንኛውም ሞያ መጠቀም እንደሚቻል' የሚለው ዘፋኝነትን እንደጠበበም ሆኖ እንደ ቅዱስ ቃሉ እንደ ማንም ሙያ መጠቀም እንደሚቻል የማይመክር ጽሑፍ ብሎታል። ለክርስቲያን ዘፈንን እንደሞያተኛ መጠቀም እንደሚቻል አጽድቄ ወይም አድንቄ የማልጽፈው በአዲስ ኪዳን (በቤተ ክርስቲያን ማለቱ ነው) ሞያተኛ ዘፋኞች ስላልነበሩ ነው። በብሉይ ኪዳን በዜማ የሚያገለግሉ ሰዎች ነበሩ፤ እነርሱም የመቅደስ አገልጋዮች ናቸው። ሞያተኛ ዘፋኞች ሞያተኛ ዘማሪዎች ናቸው።

የናስ ሙያን ዓላማዊና ክርስቲያን ብለን እንደማንለይ ዘፈንንም ዓላማዊ (secular) እና ክርስቲያን ብለን መለየት የለብንም ይላል። ዘፈንን ከአናጢነትና ከሕክምና ጋር ማስተያየት ተመሳሳይነቱ ወይም ንጽጽሩ የሚሠሩት ሥራ ርዝመት ወይም የሚከፈላቸው ደመወዝ ላይ የሚቀር ነው። ይህ ጥልቅ አሳቢነት የሚያሻው ጉዳይ አይደለም። አንድ ክርስቲያን ሙያው ሕክምና ከሆነ ሥራው አካላዊ ነው። የነፍስ ሕክምና፤ ወይም የኅሊና ቀዶ ጥገና፤ ወይም የመንፈስ ወገኝነት ሥራ አይደለም። ሐኪሙ ኒዩሮሎጂክ ቢሆን እንኳ አንጎሉን እንጂ አእምሮውን ሊነካው አይችልም። የልብ ቀዶ ጣጋኝ ከሆነም ልቡን እንጂ ልቡናውን አይነካውም። ስለዚህ ይህ ሐኪም የሚያከመው አካልን ስለሆነ ክርስቲያኑን ወይም ሌላ ሃይማኖተኛውን ወይም ከሐዲውን እኩል ሊያገለግል ይችላል። ያ ሐኪም ከሐዲ ወይም ሙስሊም ቢሆንም ውጤቱ ተመሳሳይ ነው። ሌላውም አካላዊ ሙያም እንዲሁ ነው።

ከአካል የጠለቀ ማንነትን የሚነካ ሙያ ደግሞ አለ። ለምሳሌ፤ አንድ ክርስቲያን የባዮሎጂ አስተማሪ ቢሆን ኅሊናውን ካላደነዘዘ በቀር ሰው ከዝንጀሮ መጣ ብሎ ከልቡ ማስተማር አይችልም። ይህ ማስተማር

አሳብን፤ አስተሳሰብን፤ ፍልስፍናን፤ ትምህርትን፤ መልእክትን ማስተላለፍ ነው። ማስተማር የአናጢነት ወይም የሕክምና መሳሪያ ሙያ አይደለም። ወደ አእምሮ ጥልቅ ይገባል። በአእምሮ አድርጎ ወደ ውስጠኛው ማግኘታችን ዘልቆ የጉዞ አቅጣጫን መቀየርም ይችላል። ይህ ወደ ፈጣሪ የሚያቀርብ ወይም ከፈጣሪ የሚያርቅ ሊሆን ይችላል።

ዘፈን እንደ ሙያ ሲመደብ ከአናጢ ወይም ከዶክተር ሳይሆን አእምሮንና ስሜትን፤ ጎሊናንና ልቡናን ከሚደርስ ሙያ ዘርፍ እና መደብ ነው የሚመደብ። 'ታዲያ የሂሳብ አስተማሪው እንደሚያስተምር ዘፋኙም ለምን አይዘፍንም?' ልንልም እንችላለን። ልዩነታቸው የሂሳብ መምህሩ ለአእምሮአችን ብቻ ሲናገር የዘፋኙ ከዚያም ይጠልቃል። ያ የሚጠልቀውና ሥጋዊ ያልሆነ ማግኘታችንን የሚወርደው ነገር ምንድነው? ብለን ነው መጠየቅ ያለብን። ዘፈን ወደ አእምሮ ብቻ ሳይሆን ወደ ስሜትና ወደ ጎሊና ወደ ልቡና ወደ መንፈሳዊው ክልላችን ዘልቆ የሚገባ ትምህርት ወይም መልእክት አለው። ዘፈን አካልን ብቻ ሳይሆን ስሜትን፤ ጎሊናን፤ አእምሮን፤ ነፍስንና መንፈስንም ይዳስሳል። በጠቅላላው የሚታየውን ቁሳዊ አካላችንን ማስጨፈር ወይም ማገበርከክ ብቻ ሳይሆን የማይታየውን ስሜታዊ፤ ነፍሳዊና መንፈሳዊ ማግኘታችንንም የመማሪክና የመምራት ችሎታ አለው።

ከምንም ያልወገነ፤ ሙዚቃን በሙዚቃነቱ ለመደሰት ተብሎ የሚሠራ ምንም ድምጻዊ መልእክት የሌለው ቅንብር የሚያስተላልፈው መልእክት ስለሌለ ከዚህ አይመደብ ይሆናል። ከዚህ በተረፈ ሌላው ሁሉ መልእክት አለው። መልእክት ከኖረ ደግሞ የመልእክቱ ምንነት ሙዚቃውን ይፈርጃል።

ዘፈንን በቀላሉ፤ 'ሙያ ነው፤ ከሰኞ እስከ ቅዳሜ ይዘፈኑበት፤ አሁኑ በተከርስቲያን መጥተው በሙያቸው ይካኑበት፤ በማምለክ ይደግፉን' ማለት አሁኑ በአምልኮ ጊዜያችን የኮሚኒዝም ካድሬዎች መጥተው ስለተከርስቲያናዊ ኮሚኒዝም ንቃት ይሰጡን፤ የኢቮሉሽን አስተማሪዎችም መጥተው መለኮታዊ ኢቮሉሽን (theistic evolution) ያስተምሩን ከማለት የማይተናነስ ነው። ዘፈንም ቁሳዊውን አካል ብቻ ሳይሆን ከአካላዊው ውስጥ ያለውን መንፈሳዊውን ማግኘት (ስሜትን፤ አእምሮን፤ ነፍስን) ለማግኘታት ወይም ለማደንዘዝ፤ ለማቅናት ወይም ለማጣመም አቅም አለው።

በእውነቱ፤ እንኳን በጥልቅ አእምሮ፤ ጥልቅነት በሌለው አእምሮ ብቻ የሚያስብ ማንም መጽሐፍ ቅዱሳዊ ክርስቲያን ለዘፈን ጥብቅና ሊቆም ይቅርና ሊቆም ማስብም የለበትም። የመኖር ዘመናችን እጥረትና የተሰጠን ታላቅ ተልእኮ ግዝፈት ከዘፈን ጋር ሊያደራጅረን አሸቆልቁሎ ማውረድ የለበትም። ዘፈንና ዘፋኝነት በቃሉ ውስጥ አብረውት ከተደረደሩት አጋሮቹ አንጻር ሲታይ ከሌሎቹ ለይተን እርከን ሠርተንለት፤ በወሳኝነት ተሸክመን ዙፋን ላይ የምናወጣውና ዘውድ የምንደፋለት ባህርይም፤ ሙያም አይደለም።

መዝሙር ትኩረት እንዳለው፤ የሚመለከ ጌታ ላይ እንድናተኩር እንደሚያደርገን፤ መልእክት እንዳለው፤ ወደ ደኅንነት እንደሚጋብዝ፤ ዘፈንም ትኩረት አለው። ያስመልካል፤ ክርስቶስን ግን አይደለም። መልእክት አለው፤ ወንጌል ግን አይደለም። የሚመለከው ፍጥረት ወይ ተፈጥሮ፤ ውበትና ቁንጅና፤ አገርና ነፃነት፤ ሌሎችም ሊሆኑ ይችላሉ። ሰው እግዚአብሔርን ሲያውቅ እግዚአብሔር ቀናተኛ አምላክ መሆኑንም አብሮ ያውቃል። ወደ መልእክቱም ስንመጣ ተመሳሳይ ነው። አምንታዊ ማሳብራዊና ማሳበረ ሰባዊ መልእክቶች አንጻራዊ ለውጥ ሊያመጡ ስለሚችሉ መልካም ናቸው። ዋናው የሰው ልጅ ችግር ኃጢአት ስለሆነ ዋናው መድኃኒትም ክርስቶስ ነውና ዋናው መልእክት ወንጌል ነው። እንደ ክርስቲያን ካተኮርን ማተኮር ያለብን ይህኛው መልእክት ላይ ነው።

ኤፌ. 5፡19 በመዝሙርና በዝማሬ በመንፈሳዊም ቅኔ እርስ በርሳችሁ ተነጋግሩ፤ ለጌታ በልባችሁ ተቀኙና ዘምሩ እንደሚል ለጌታ ነው በልባችን መቀኘትና መዘመር የሚገባን። ይህ የተሰጠን ትእዛዝ ነው። የምንቀኝለትና የምንዘምርለት ጌታ አለ። የምንዘምርለት ደግሞ

በመንፈሳዊ ቅኔ ነው፤ በዓለማዊ ቅኔ ሳይሆን። በዚህ ዘመን ዘፋኞች ወደ ክርስቶስ ሲመጡ ዘማሪዎች ደግሞ ወደ ዓለምተኛ የዘፈን ሙያ ሲሄዱ ተስተውሎአል። ይህ የሙያ ቅይዬር ብቻ ተደርጎ ከተወሰደ ስሕተት ነው። ይህ የማንነት ልውውጥ እንጂ የሙያ ዝውውር አይደለም። አንድ ክርስቲያን ወደ ዘፈንና ዘፋኝነት ሙያ ሲሄድ ሥርዓተ እሴቱን ንቅ ነው። የዚያ ሥርዓተ እሴት መሠረቱ ደግሞ ቃሉ ነው። ታዲያ ቃሉ ስላስጠላን ይህ ቃል በዚህ ይለወጥ ብለን የምንለውጠው አይደለም። እኛ ቃሉን መምሰል አለብን እንጂ ቃሉ እኛን እንዲመስል ጨምድደን መለወጥ የለብንም። ኮሞስ ቅጥ ያጣ ፈንጠዝያ ነው። ቅጥ ያጣ ፈንጠዝያ ደግሞ ዘፈንም ነው። ዘፈን ብቻ አይደለም፤ ግን ዘፈንም ነው።

ሙዚቀኛ ሙዚቃ እንደ ሙያተኛ ቢጫወት ሙያው ነው፤ ሙዚቀኛ ከኃጢአት ወደ ጽድቅ፤ ከሞት ወደ ሕይወት ሲያልፍ ከሕይወቱ ለውጥ ጋር ሙያው የሚያስተላልፈው ዓለማዊና ሰይጣናዊ እሴት ከኖረ ያንን ወደ መንፈሳዊ ለመለወጥ እርምጃ መውሰድ የለበትም? አለበት እንጂ! ደራሲ ሊደርስ፤ ሰዓሊ ሊሰል፤ ሞዛቂ ሊሞዝቅ፤ ካድሬው ሊሰበክ ይችላል። በነዚህ ጥበባት ወይም ችሎታዎች የሚተላለፍ አእምሮአዊና ስሜታዊ ወይም ከዚያም የጠለቀ መልእክት አለ። አናጢው ጌታን ሳያገኝ እና ካገኘ በኋላ የሚያመርተው ምርት ለውጥ አይኖረውም። ዶክተሩም ክርስቲያን ከመሆኑ በፊትና በኋላ የሚሰጠው ሕክምና ለውጥ አይኖረውም። ሌሎቹ ከላይ የተጠቀሱት ግን እንደ አናጢውና አብራራው ሙያ ተግባራት ብቻ ሳይሆኑ የሚያሻግሩት፤ የሚያስተላልፉት ነገር በመኖሩ ከሌሎች ሙያዎች መደዳ ኮልኩለን፤ 'እኔህም ሙያ ብቻ ናቸው' ልንል አንችልም። እነዚህ ነገሮች ሊያበስሉ ወይ ሊያዝናኑ ይችላሉ። ሊንዱና ሊያፈርሱም ይችላሉ።

ዘፋኝነት ሙያ ነው? ነው። ዘፋኝ ወደ ጌታ ከመጣ ዘፈኑን እንደ ሥራው ይቀጥል ማለት ሌላ ተመጣጣኝና ተመሳሳይ ሥራ ስለማያገኝ ብቻ ነው? ወይስ ከግብረ ገብነት አንጻር ይህ ምንም ማለት ስላልሆነና ጉዳት ስለሌለው? ለጥቂት ጊዜ እየታገሉ መቆየት ይቻል ይሆናል፤ ለዘፋኝ ከዘፈን ጋር ተመቻችቶ መኖር ግን የማይሞከር ነው። ቆየት ካሉት ከነ ሙሉቀን፤ ጎሩት፤ አብተው፤ ጥበብ፤ ሌሎችም ምስክርነት ያየነውና የሰማነው ጌታን አውቀው ከዘፋኝነት ሙያና ግሳንግስ ጋር ተጣብቀው መቆየት አለመቻላቸውን ነው።

ዮናስ በገጽ 223፡

'ዮናስ ጎረፌ ዘፈን ኃጢአት አይደለም' እያለ ይናገራል፤ ያውም መጽሐፍ ቅዱሱ ዘፈን ኃጢአት መሆኑን በግልጽ እየተናገረ' እየተባለ የዚህ መጽሐፍ ጸሐፊ በተደጋጋሚ ይወቀሳል። የጸሐፊው መልስ ግልጽ ነው፤ አዎ፤ ዘፈን ኃጢአት አይደለም፤ መጽሐፍ ቅዱስም ዘፈን ኃጢአት ነው አይልም!' የሚል ነው።

ሙዚቀኛ ዮናስ እዚህ ላይ ያቀረበው አሳብ ሕክምና ኃጢአት ነው? አናጢነት ኃጢአት ነው? የማለት ዓይነት ነው። በተመሳሳይ አካሄድ መጽሐፍ ቅዱስ፤ 'ዘፈን ኃጢአት አይደለም' ያላቸውን ጥቂት ክፍሎች ዘርዘሮ ማስረዳት ነበረበት። ይህን አላደረገም፤ ሊያደርግ ስለማይችል። ዮናስ ኃጢአትን ሲተረጎም፤ " ብዙም መዘብዘብ ሳያስፈልገኝ፤ ኃጢአት እግዚአብሔርን የሚያሳዝን፤ እንዲሁም ሰውን የሚያስከፋ ድርጊት ወይም አሳብ ነው።" ይላል፤ ገጽ 224። መጽሐፍ ቅዱስ ኃጢአት የሚለው ሰው ከአዳኙ ጋር ያለውን ቁርኝት እና መለያየት ነው። ዮናስ ያለው ድርጊቱና አሳቡ የዚህ ግንኙነት ወይም መለያየት ውጤት ነው። በሌላ ስፍራ ግንዱ ኃጢአትና ቅርንጫፎቹ ኃጢአቶች ያልኩት ነው።

ትክክለኛው ጥያቄ ዘፈን ኃጢአት ነው ወይስ አይደለም ከማለት ይልቅ ዘፋኙ መጽሐፍ ቅዱሳዊ ክርስቲያን ነው ወይስ አይደለም? ከክርስቶስ ጋር የሕይወት ግንኙነት መሥርቶአል ወይስ አልመሠረተም? ደቀ መዝሙር ነው ወይስ አይደለም? የሚሉት ናቸው። ከዘፋኞች ስንት ናቸው የጌታ ደቀ መዝሙርት? 'ስንቶች ናቸው ክርስቲያን?' ያላልኩት ክርስቶስን ከገብርኤል ለይተው የማያውቁትም ሰዎች ራሳቸውን ክርስቲያን ብለው የሚጠሩበት አገር ስለምንኖር ነው።

ዘፋኝነት ሙያ ነው፤ ግን ሙያ ብቻ አይደለም። ዘፈንን ወደ ሰው ውስጣዊ ማንነት የሚልከው መልእክት ይፈርጃል። ይህ መልእክት የጽድቅ ካልሆነ ኃጢአት ነው። ኃጢአት ደግሞ ዓመጽ ነው። ጽድቅ ከዓመጽ ጋር ምንም ተካፋይነት የለውም። 2ቆሮ. 6፥14 ከማይምኑ ጋር በማይመች አካሄድ አትጠመዱ፤ ጽድቅ ከዓመጽ ጋር ምን ተካፋይነት አለው? ብርሃንም ከጨለማ ጋር ምን ተብረት አለው? ረብም ጉዳትም የሌላቸውንና ምክራዊ አሳቦችን ወደ ጎን ትተን ከዘፈን ስንቱ ነው መንፈሳዊና መጽሐፍ ቅዱሳዊ መልእክት የሚያስተላልፍ? ካላስተላለፈ የማያስተላልፈው ለምንድር ነው? ይህ ነው የአስተላላፊዎቹን ማንነት የሚጠይቀው ጥያቄ። እንደ ማንም ዜጋ ይህ ጉዳይ ትልቅ ጉዳይ ላይሆንብን ይችላል። እንደ ክርስቲያን ግን ይህ ጉዳይ ለኛ ዐቢይ ጉዳይ ነው።

ከቤተ ክርስቲያን ኮብልለው የጠፉ ዘፋኞች ሊኖሩ ይችላሉ፤ እነዚህ ቢዘምሩ ማምለካቸው ነው ወይስ ገንዘብ መሥራታቸው? ከላይ እንዳየናቸው ከዓለም ተመንጥቀው ወደ ጌታ ጉያ የገቡም አሉ። እነዚህ ይህን ጌታ ቀምሰውት ተመልሰው ይዘፍናሉ? ወይስ ቀድሞውኑም አልቀመሱትም? እንደ ክርስቲያን የሕይወት ዓላማና ግብ አለን። ዓላማችን የእግዚአብሔር ክብር ነው። ግባችንም እንደየተሰማራንበት መስክ ሌሎችን ማነጽ ነው። ስለዚህ መጠየቅ ያለብን ጥያቄ፡ 1. ይህ ነገር እግዚአብሔርን ያስከብራል? እና 2. ይህ ነገር ሰዎችን ያንጻል? ይገነባል? የሚል ነው። ይገነባል ስንልም ዋናው ሊገነባ የተገባው የሰው ማንነት ከውስጥ ጀምሮ ወደ ውጪ የሚሰፋው ማንነቱ ቅደም ተከተል እንደተጠበቀ ሆኖ ነው።

ባህላዊ ስነ ጥበብ ለሰው ልጆች የሚያስተላለፈው መልካም ተጋብት የመኖሩን ያህል የሚያጨልመው መንፈሳዊ ብርሃንም መኖሩ እውነት ነው። ክርስቲያን ሊጠይቅ የተገባው ጥያቄ፡ ይህ ጥበብ፡ ይህ ስዕል፡ ይህ ሙዚቃ ወይ ዘፈን እግዚአብሔርን ያስከብራል ወይስ አያስከብርም? የሚል ነው። አንዳንዱ ሊያስከብርም ሊያዋርድም ምንም አቅም የሌለው ሜዳ ሰፋሪ ነው። ብዙው ግን መልእክት አለው። መልእክቱ ምንድር ነው? ዓላማውስ? ግቡስ? ይህ ነው መጠየቅ ያለበት። ከአምልኮ ውጪ የሚደረግ ዘፈን ለማን እና ወደ ማን የሚደረግ ነው? ከግነት፡ ከአምልኮና ከውዳሴ ጋር የተቆራኘ ከሆነም የሚገነነው፡ የሚመለከው፡ የሚከበረው፡ የሚወደሰው ማን ነው? እግዚአብሔር ካልሆነ ወይ አጅሬ ሰይጣን፡ ወይ እትዬ ተፈጥሮ፡ ወይ ሰውና ሰውነት መሆናቸውን መገመት አዳጋች አይደለም።

የአዲስ ኪዳን አማኞች ዘፈንን ከሕይወታችን ጋር ለማገናዘብ ማወቅ ያለብን ዘፈን በትረካዎች ውስጥ የተጠቀሰባቸውን ምንነት ሳይሆን በትምህርታዊ አጠቃቀሱ የተገነባቸውን ነው። ለምሳሌ፡ የሄሮድያስ ልጅ በሄሮድስ ፊት የዘፈነችበትን ወይም አባካኙ ልጅ ሲመጣ የተደረገለት የአቀባበል ዘፈን ሳይሆን መመልከት ያለብን ትምህርታውያን የሆኑትን የአዲስ ኪዳን መልእክቶች ነው። ምክንያቱም መልእክቶች ትምህርቶች ናቸው። 'እንዲህ ተደረገ' የሚሉ ትረካዎች ሳይሆኑ፡ 'እንዲህ አድርጉ' ወይም 'እንዲህ አታድርጉ' ተብሎ የተሰጡ ትምህርት፡ ምክር፡ ተግሣጽ ናቸው። ትረካዎቹ ዘፈኑ የተደረገበትን ጊዜና ሁኔታ ሲያሳዩን መልእክቶቹ ምክሩን ይሰጡናል። በአዲስ ኪዳን፡ በተለይም የአዲስ ኪዳን መሠረተ ትምህርቶች በሚገኙባቸው በመልእክቶች ውስጥ (ከሮሜ እስከ ጴጥሮስ በተዘረዘሩባቸው ቦታዎች) ዘፈን በአሉታዊ ማንነቱ እንጂ እንደ ጠቃሚ ነገር ተደርጎ ፈጽሞ አልተጠቀሰም። የሥጋ ሥራ፡ የጨለማ ሥራ፡ የቀደመው ክርስቶስን ከማወቃችን በፊት የነበረው ማንነታችን ርዝራዥ፡ እና የመንፈሳዊነት ተቃራኒ ሆኖ ነው የተጠቀሰው።

ስለዚህ ዘፈን ኃጢአት ነው? የዮናስ ጎረፌ መልስ፡ "የጸሐፊው መልስ ግልጽ ነው፤ አዎ፤ ዘፈን ኃጢአት አይደለም፤ መጽሐፍ ቅዱስም ዘፈን ኃጢአት ነው አይልም!" የሚል ነው። ከላይ ልናይ እንደሞከርኩት ግን ዘፈን ኃጢአት ነው? አዎን፤ ኃጢአት ነው። ይህ ደግሞ የቤተ ክርስቲያን ትውፊት ሳይሆን የቃሉ ምክርነው።

12. እናስ እንዘፈን?

የአንድን ወንዝ ጥልቀት በሁለት እግሮቹ የሚለካ ሞኝ ብቻ ነው፤ የአፍሪቃ ተረት። ዘፈንን ደግሞ አይደለም በሁለት በአንድ እግርም የሚለካ ሞኝ ብቻ ሳይሆን ተላላና ጅል ነው። ዮናስ ዘፈን ኃጢአት አይደለም ብሎ በመጽሐፉ ገጽ 223-24 ይደመድማል። ዘፈን ኃጢአት አለመሆኑን ለማሳየት የጥቅስ ፍንቀላ ያደረገውን ያህል ጽድቅ መሆኑን የሚያሳይ አንድ ሁለት ጥቅስ ከቃሉ ገበታ ቢያቀርብልን ምንኛ መልካም ነበር! ዘፈንን አንዴ music ሌላ ጊዜ music/song እያለ አሽሞንሙኖ ቢያቀርብም እነዚህ ነገሮችና ዘፈን አንድ አይደሉም።

ማርቲን ሉተር በዮናስ መጽሐፍ ውስጥ አሽብርቆ የተጠቀሰ ቄስና የቤተ ክርስቲያን አዳሽ ነው። የሙዚቃ አዳሽም ቢባልም ያስኬዳል፤ የምእመናን ወይም ጉባኤያዊ መዝሙር አዋላጅ ነውና። ሉተር የሙዚቃ አድናቂም፡ ደራሲም፡ አቀናባሪም ነበር። ግን የሉተር 'ሙዚቃ' መዝሙር ነው ወይስ ዘፈን? ስለ ተራራና ሸለቆ ነው የዘፈነው ወይስ ተራራና ሸለቆውን ስለፈጠረ ፈጣሪ ነው የዘመረው? ስለ ማሳበራዊና ብሔራዊ እሴቶች ወይስ እሴቶቹን ስለሰጠ አምላክ? የሉተር ፍላጎት ሰዎች ከፈጣሪያቸውና አዳኛቸው ጋር በአምልኮ እንዲገናኙ እንጂ በዓለማዊ ሥርዓት እየኖሩ ከዋልጌነት እንዲርቁ ብቻ አልነበረም።

መዝሙርን በሕዝባዊ ዜማዎች፡ ቋንቋና ስልት ለእግዚአብሔር ማምለኪያ ያደረገው ሉተር የመዝሙር እንጂ የዘፈን ወዳጅ አልነበረም። የላቲን ቅዳሴን ወደ ሕዝባዊ ቋንቋና መዝሙር የቀየረ፡ የነባር ባህላዊ ዜማዎችን እና ቅኝቶችን ወስዶና በመጠኑ ለውጦ መጽሐፍ ቅዱሳዊና መንፈሳዊ መዝሙሮች አድርጎ ያቀናጀ ሰው ነው።

ዮናስ፡ 'ክርስቲያን በመሆኔ እደሰታለሁ' በሚለው መዝሙር አፌዘበት፤ ገጽ 110-11። ሉተር የዘፈን ዜማ ወስዶ መዝሙር ማድረጉ ተደንቆ የዚህ መዝሙር ደራሲ የልጆች መዝሙር ዜማ ወስዶ መዝሙር ቢያደርግ ሰማይ ተዘርግፎ እንደወደቀ ያህል ለምን ተጋነነ? እና ምን ይሁን? ይህ የዜማ ዝርፊያ እንጂ ሌላ ምንም አይደለም። አማርኛውን ላለወቁት የዮናስ እንግዶች ይህ የልጆች ዘፈን ቢሆንም ለተተረጎመበት ቋንቋ የክርስቲያን መዝሙር ነው እንጂ ዘፈን አይደለም። ዘፋኞች የመዝሙር ዜማ ሰርቀው ያውቃሉ፤ ዘማሪዎችን የዘፈን ዜማ ሰርቀው ያውቃሉ። ሁለቱም ሌብነት ነው። በአገራችንም በተደጋጋሚ ታይቶአል። ዘሟል ጎራዴው ከመዝሙር የተወሰደ የዘፈን ዜማ ነው፤ አንድ ቀን ባካል ባይነ ሥጋ ከመዝሙር የተወሰደ የዘፈን ዜማ ነው፤ ተውኝማ ተዉኝ ተዉኝ ከዘፈን የተወሰደ የመዝሙር ዜማ ነው። ወዘተ። ሉተር የአገሩን ሕዝባዊ ዜማ ከኮረጅና ካዜመበት ይህ አዲስ መሆን አልነበረበትም።

ይህ የዘፈን እና ዘፈናምነት ጉዳይ ዕዳ ከሜዳ ይመስላል። የሴሚኔሪ ትምህርቱን ጨርሼ ወደ ኢትዮጵያ የተመለስኩ ዓመት በኢትዮጵያ ሬድዮ አንዳንድ የሚገርሙ ዜናዎች እስማ ነበር። አንዱ ዜና ቦረና ውስጥ በቆልማዮ የሚባል ወረዳ አንድ ዘላን አርብቶ አደር አንድ አንበሳ ገድሎ ጫካ ገባ የሚል ነው። ዜናው በዝርዝር እንዲህ ነው፤ አንድ አንበሳ የአንድ አርብቶ አደር ግመል ይበላል። በግመሉ መበላት የበገነው ይህ ሰው ጠመንጃውን አንግቦ አንበሳውን ለማደን ይወጣል። መጀመሪያ ያገኘትን አንዲት ሴት አንበሳ ይገድልና አንድ ቡችላዋን ይዞ ወደ ቤቱ ይመለሳል። ቡችላዋን መያዣ አድርጎ ይይዝና መንግሥት የግመሉን ዋጋ ከፍሎት በችላውን እንደሚለቅ ይዘታል።

የመንግሥትም ቢሮም ጉዳዩን እንደሚመለከተውና መልስ እንደሚሰጠው ይነግረዋል። እስኪወሰንለትና የግመሉ ዋጋ እስኪፈለግም በግ እያረደም፤ ከሉካንዳ ቤት ሥጋ እየገዛም፤ ቅርጫ እየተቃረነም ቡችላውን አንበሳ እየቀለበ ይቆያል፤ ነገሩ ይጓተታል፤ ሰውየውም እልህ ይይዘዋል። ሳምንታት አልፈው፤ ወራትም ተቆጥረው ዓመት ሆነ። አንበሳው እያደገ፤ እያደገ፤ ደበል እየሆነ፤ የሚበላው ሥጋ ፍጅታ መጠኑ እየጨመረ፤ እየጨመረ፤ ዘላኑም ወጪው እየበዛበት ያወጣው ገንዘብ

አንድ አይደለም፤ ሦስት አራት ግመል የሚገዛ ሲሆንበት አንድ ቀን ብልጭ ሲልበት ብድግ ብሎ አንበሳውን ገድሎ ጫካ ገባ። ዕዳ ከሜዳ እንዲህ ነው። ዘፈንን ሳስብ ዕዳ ከሜዳ ይመስለኛል።

ይህን የምጽፈው እንደ ስነመለኮት ተማሪ ሳይሆን እንደ ደቀ መዝሙር ነው። ለስነ መለኮት ተማሪነቱ የዕድሜ ልክ ተማሪ ነኝ፤ በስነ መለኮታዊ ጉዳዮች ላይ መነጋገርም ከልቤ የምወድደው ጉዳይ ነው። እንደ ደቀ መዝሙር ስጽፍም (እንደ አገልጋይም ጭምር) ከተግባራዊ ጉዳዮች እና መጽሐፍ ቅዱሳዊ የክርስቲያን ባህርያት ጋር በተገናኘ መልኩ ነው።

1. እኛ ለዓላማ የተጠራን ሰዎች ነን። እናንተ ግን ከጨለማ ወደሚደነቅ ብርሃኑ የጠራችሁን የእርሱን በጎነት እንድትናገሩ የተመረጠ ትውልድ፣ የንጉሥ ካህናት፣ ቅዱስ ሕዝብ፣ ለርስቱ የተለየ ወገን ናችሁ፤ 1ጴጥ. 2፡9።

እኛ ለዓላማ የተጠራን ሰዎች ነን። የእርሱን በጎነት ለመናገር ነው የተጠራነው። ከዚህ ላነሰ ነገር አልተጠራንም። ለዘፈን አልተጠራንም። ዘፈን ስል ሙዚቃና የሙዚቃ ስታይል ማለቱ አይደለም (ሙዚቃና ዘፈን ለየቅል ናቸው)። ዘፈን የእርሱን በጎነት አያውጅም። ካወጀ ዘፈን ሳይሆን መዝሙር ነው። ስለ ጌታ የሚናገር ዘፈን ከኖረ ያ ዘፈን አይደለም።

እኛ የንጉሥ ካህናት ነን፤ ካህናት አይዘፍኑም። ቢዘፍኑም አያምርባቸውም። ካህናት መሥዋዕት ይሰጣሉ፤ ያሳርጋሉ፤ ይማልዳሉ፤ እርሱን የፈጠራቸውን ፈጣሪና ያዳናቸውን አዳኝ ያወድሳሉ፤ ያዘማሉ፤ አይዘፍኑም። ሌላ፣ ሌላውን የሚዘፍኑ ሌሎች አሉ፤ ነበሩም፤ ይኖራሉም። እኛ ግን የንጉሥ ካህናት ነን፤ ብንዘፍን ብቻ ሳይሆን በዘፈን ጉዳይ ወርደን ብንከራከርም አያምርብንም። ግን ዕዳ ከሜዳና መከራከሪያ ሆነ። እኛ ካህናት ነንና አንዘፍንም፤ የዘፈነ ወይም ያስዘፈነ አንድ ካህን አለ፤ አሮን ይባላል። ያስዘፈነበት ታሪክ ከጣዖት አምልኮ ጋር የተቆራኘ ነው።

እግዚአብሔር አስቀድሞ አብርሃምን፣ በአብርሃምም አድርጎ ይስሐቅንና ያዕቆብን ወይም እስራኤልን ሲጠራ ለዓላማ ነው። በቅድሚያ እስራኤል ለምን እንደተጠራች ማወቅ የኛንም መጠራት ግልጽ ያደርግልናል። እግዚአብሔር እስራኤልን የጠራው ልዩ ሕዝብ እንዲሆኑለት ነው። ይህ ልዩ መሆን ልዩ ለመሆን ብቻ ሲባል ሳይሆን ለዓላማ ልዩ መሆን ነው። በአንድ ወገን ለእግዚአብሔር መለየት ወይም መቀደስ ነው። ይህም እርሱን የመምሰልን ባህርይ መጋራት ነው። በሌላ በኩል ደግሞ በዙሪያቸው ካሉት አሕዛብና በውድቀት የተበከለ ባህልና ሃይማኖት መለየት ነው።

በአዲሱ ኪዳን እግዚአብሔር የጠራው አንድ ነገድን ሳይሆን ከነገድና ከቋንቋ ሁሉ በክርስቶስ ያመኑትን ሁሉ ነው። ቤተ ክርስቲያን የተጠራችበት ጥሪ ወንጌልን ለመስበክ ነው። የእርሱን በጎነት ለመናገር የተጠራ ሕዝብ በጎነቱን ይናገራል፤ ማዳኑን ይመሰክራል፤ ይህ ወንጌል ነው፤ የምሥራቹ ቃል ነው።

የዓለም አብያተ ክርስቲያናት ከዘፈኑ (ዘፍነው ከሆነ) እና እኛ ስላልዘፈንን ባለመዝፈናችን የቀረብን ነገር የለም። አለመዝፈናችን ከድኅረ ዘመናዊነት ይልቅ ለመጀመሪያዋ ቤተ ክርስቲያን የተጠጋን ያደርገናል። ይህ ደግሞ መልካም ነው። በመጀመሪያዋ ቤተ ክርስቲያን መዝሙርና ዝማሬ፣ መንፈሳዊም ቅኔ ናቸው የነበሩት እንጂ ዳንኪራና ጭፈራ ዘፈንም አልነበሩም። ስለዚህ አለመዝፈናችን የተሻለ ስፍራ ያስቀምጠናል እንጂ ጎዶሎ አያደርገንንም። ደግሞም፣ የዓለም አብያተ ክርስቲያናት እውነት ዘፍነዋል? ይህ አንድ ወይ ሁለት አካባቢ ሳይሆን በእውነት ዙሪያ ገባው ታይቶና ተጠንቶ የሚደመደም እንጂ ናሙና አሳይቶ ደፈናው ይህ ነው የሚባልለት ጉዳይ አይደለም። የናስ እንደሚለው ይህ የዘፈን (secular music / secular song) ጉዳይ በዓለም አብያተ ክርስቲያናት ዘንድ ፍጹም ተቀባይነት እንጂ ምንም አነጋጋሪነት የሌለበት ጉዳይ ነው? አይደለም።

2. የእርሱን በጎነት እንድናወራ ብቻ ሳይሆን የእርሱን በጎ ሥራ እንድንሠራ የተፈጠርን ሰዎችም ነን። እኛ ፍጥረቱ ነንና፤ እንመላለስበት ዘንድ እግዚአብሔር አስቀድሞ ያዘጋጀውን መልካሙን ሥራ ለማድረግ

በክርስቶስ ኢየሱስ ተፈጠርን። ኤፌ. 2፡10። እንመላለስበት ዘንድ የተፈጠርንበት ሥራ መዳናችን የሚታይበት ሥራ እንጂ ዓለማዊ አመላለስና ዘፈን አይደለም። ዓለማዊ አመላለስና ዘፈን መዳናችንን አያሳይም!

መመላለስ ማለት በአንድ መንገድ ላይ መጓዝ ነው። መሄድ አንዴ ነው፤ መምጣትም አንዴ ነው፤ መሄድ፣ መምጣት፤ ደግሞ መሄድ መምጣት፤ ሁሉም ያንን ማድረግ፣ በዚያ መንገድ ላይ መገኘት መመላለስ ነው። መመላለስ አንድ ሰው በዚያ በሚመላለስበት መንገድ መገኘት ነው። ክርስቲያኖች የምንምመላለስበት መንገድ አለ፤ መንገዱም ኢየሱስ ነው፤ ዮሐ. 14፡4-6። መመላለስ አመላለስ ነው፤ አካሄድ፣ አኗኗር፣ መኖር ነው፤ ኑሮ ነው። ኑሮ ሁለንተናንን ይጠይቃል፤ በስሜት ጥላቅት የሚገቡትን ማናቸውንም ነገሮች መፈተሽን ብቻ ሳይሆን ምንጫቸውንም መመርመርንም ይይዛል። ወደ ዘፈን ስንመጣ፣ ዜማውን እና ስሜትን የሚቀሰቅስ ምንነታቸውን፣ ወይም ቃላቱን (ግጥሙን) ብቻ ሳይሆን፣ 'እነዚህ ነገሮች ምንድን ናቸው?' ብቻ ሳይሆን፣ 'ከነዚህ ነገሮች ጀርባ ያለው ሰው ማን ነው?' ፍልስፍናው፣ ሃይማኖቱ፣ ሥርዓተ እሴቱ፣ ጠቅላላው የኑሮው ቅኝት ምን ይመስላል? ብሎ መጠየቅ ተገቢ ነው። ዘፈን እኮ ስብከት ነው፤ ስብከትን ስንሰማ ሰባኪንም እናያለን። ከዚያ የምንኮርጀው፣ የምንቀስመው ነገር ስለሚኖረን ኑሮውን፣ አመላለሱን እናያለን። እንመላለስበት ዘንድ እግዚአብሔር አስቀድሞ ያዘጋጀውን መልካሙን ሥራ ለማድረግ ነፃ በክርስቶስ ኢየሱስ የተፈጠረው።

በዚህ ሥራ ውስጥ ምንም ሙያ ሊኖር ይችላል። ምንም ሙያ ደግሞ ዋና ዓላማው እግዚአብሔርን ማክበር ነው። ሙያው እንዲዋጅ ደግሞ ባለ ሙያው የተዋጀ መሆን አለበት። የመለወጥ ጅማሬ ከውስጥ ነውና። ከውስጥ ከመንፈስ ወደ አካል አልፎ በአካል ዓለምንና አሕዛብን ይዳስሳል። ቤተ ክርስቲያን አቅሌስያ ናት፤ ተጠርታ የወጣች ናት። ቤተ ክርስቲያን ከዓለም የወጣች ናት፤ በዓለም ናት፤ የዓለም ግን አይደለችም።

3. እኛ መስቀል ልንሸከም የተጠራን ሰዎች ነን። ዕንቁላል ተሸከመህ አትጨፍር የሚሉት የጋናዎች ምሳሌ አለ። ዕንቁላል ተሸከሞ መጨፈር አይቻልም። ዕንቁላሎቹ ይሰባበራሉ። ብልጦቹ ቀቅለው ካልጨፈሩን ይሉ ይሆናል። እኛ ደግሞ ከዕንቁላል የከበረና የከበደ መስቀል የሚባል ዕለት ዕለት የምንሰቀልበትን መሳሪያ የተሸከምን ክርስቲያኖች ነን። መስቀል ተሸከመን መዝፈንም መጨፈርም አንችልም።

ለሁሉም እንዲህ አላቸው፡- በኋላዩ ሊመጣ የሚወድ ቢኖር፣ ራሱን ይካድ መስቀሉንም ዕለት ዕለት ተሸከሞ ይከተለኝ። ሉቃ. 9፡23። መስቀል ዛሬ የሚሳለሙት የእጅ ነገር እና የሚያጌጡት ጌጥ አደረግነው እንጂ ጥንት መስቀል የመሞቻ መሳሪያ ነው። መስቀል የአንድ አቅጣጫ፣ የአንድ ጉዞ ቲኬት ነው። የደርሶ መልስ ሳይሆን። መስቀል የሚሸከም ደቀ መዝሙር ሄዶ ለመሞት እንጂ ሄዶ ለመመለስ አይደለም። መስቀል የቁርጥ ጉዞ ነው። መስቀል ማለት ሞት ነው። ክርስትና የዕለት በዕለት መሞት ነው። ለዓለም ሞተናል ብለን እያወጀን ዓለማዊ ዘፈን መዝፈን እንዴት ነው የሚሆነው? መስቀል ይህ ነው። መስቀል የተሸከመ ሰው አይዘፍንም። መስቀል የተሸከመ ሰው ለመዝፈንና ለዘፈን የሚሆን ገንዘብም፣ ጉልበትም፣ ጊዜም፣ ጋጠወጥነትም፣ ጌታቢስነትም፣ ግሳንግሳምነትም፣ ጎመናምነትም፣ 'ገጉጋጋጌግን' የለውም። ከክርስቶስ ጋር ተሰቅያለሁ፣ ሞቴም ተነሥቻለሁ ካልን (2፡20-3፡11፤) እንደተሰቀለ ሰው መመላለስ ግድ ነው። ገላ. 5፡21'ን የጻፈው ጳውሎስ ገላ. 6፡14ንም ጽፎአል፤ የተሰቀለ ሰው ነን። ዓለም ለእኔ፣ እኔም ለዓለም ተሰቅያለሁ ካልን አንዘፍንም። መስቀል ላይ ያለ ሰው አይዘፍንም።

እናስ እንዝፈን? ጳውሎስ በሮሜ 6፡1 ያለውን ልበል፤ እንግዲህ ምን እንላለን? ጸጋ እንዲበዛ በኃጢአት ጸንተን እንኑርን? ካለ በኋላ፣ 'አይደለም' አለ። ጥያቄው ምጸታዊና መልሱም በውስጡ የሚገኝ ጥያቄ (rhetorical question) ነው። ይህን ጥያቄ ጳውሎስ በድምጽ ቢጠይቀው፣ ድምጹን እጅግ ከፍ አድርጎ፣ ጮኹ፣ μη γένοιτο! ሜ ጌኖይቶ! አይደለም! ይህ ከቶም አይሁን! በፍጹም አይሆንም! የሚል

ይመስለኛል። ይህን ጥቅስ አንዳንድ የእንግሊዝኛ ትርጉሞች፡ 'እግዚአብሔር ይከልክለው!' (God forbid!) ይላሉ። ሲጻፍም መድመቅ፡ መሰመር፡ ቃለ ኢጋኖ መደረግ ያለበት ይመስለኛል። እናስ እንዝፈን? **አይደለም!** በፍጹም አይሆንም! ይህን እግዚአብሔር ከኛ ያርቀው!

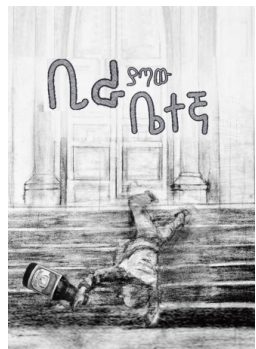
ዮናስ ዘፈን ወደ ቤተ ክርስቲያን መድረክ ሳይሆን ወደ ክርስቲያኖች ልብ መድረክ እንዲገባ ነው የሚጋብዘው። ውሻ በቀደደው ጅብ ይገባል። በወጉ ወደ ቤተ ክርስቲያን መድረክ ቢጋብዝ የተሻለ ይሆን ነበር፤ ስለሚታይ። ልብ አይታይም! ልባቸው ውስጥ ዘፈን የሞላ ዘፈናም ክርስቲያኖች ግን መድረኩን ሊያጣብቡት ይችላሉ። ዛሬ በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ከዘፈን ለመለየት የማይቻል እንግዳ ነገር እየታየ ነው። ዘፈን ሲጨመርበትም ይለይለታል። ዘፈን ከክርስቲያኖች ልብ ነው እንዲርቅ ቤተ ክርስቲያን መሥራት ያለባት። ዱሮ ታሪክና ምሳሌ የሚባል የንባብ መጽሐፋችን ላይ አፍንጫዊ የበረዳት ግመል ወደ ባለቤቷ ትንሽዬ ድንኳን አፍንጫዬን ላስገባ ፍቀድልኝ ብላ መጀመሪያ አፍንጫዋን፤ ከዚያ ፊቷን፤ ቀስ በቀስ አንገቷን፤ ኋላ ሻኛዋን እንዳስገባችው ማለት ነው። የግመል አንገትና የግመል ሻኛ ከገባ ምን ተረፈ? ትንሽ ድንኳን ለሰውና ለግመል እንደማይበቃ ቤተ ክርስቲያንም ለመዝሙርና ለዘፈን አትበቃም!

ዮናስ በገበታው ላይ እያቀረበልን ያለው የዘፈን ፍቅር ያለባቸውን ደካማ ዘፈናም ክርስቲያኖች ለማታለልና ለመሳብ፤ ሌሎቹንም በዘፈን ክትባት ለመከተብ ደፋ ቀና ማለት እምነትንና ግብረ ገብነትን ለመናድ የሚደረግ ርብርብ ነው። ውጡና የተለያዮቹ (ቅዱሳን) ሁኑ ሳይሆን እየተዛዘላችሁ አብራችሁ ኑሩ ነው።

መጠጥና ስካርስ? እግረ መንገድ በሚመስል ሁኔታ ስለ መጠጥ የተነሣው የአልኮል አለመጠጣትን ሳይሆን አለመስከርን ጉዳይም እንደ ትውፊት አድርጎ ከዘፈን ጋር ማመሳሰልን ልብ ይሏል። በገጽ 245-7፡ "የኢትዮጵያ ፕሮቴስታንት አማኒያን በመጠጥ ላይ ያዳበሩት ትውፊት መልካም ነው። ይህም አቋም ሊበረታታ ይገባዋል። ይህ ግን ቃለ እግዚአብሔር አይደለም ትውፊት እንጂ። ባህል (ትውፊት) ደግሞ ተለዋዋጭ ነው። ባህሉን (ትውፊቱን) የመቀበል ያለመቀበል ግለሰባዊ ውሳኔ ደግሞ የአማኝ ነው። ችግሩ የሚመጣው መጠጣት ወይም አለመጠጣት ከጽድቅና ከኩነኔ ጋር ሲገናኝ ነው።" ይለናል።

ይህ ትውፊት ሊበረታታ የተገባው ከሚፈጥረው ጉዳት የተነሣ ብቻ ነው? ወይስ ከጠቅላላው የመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት ጋር በመገጸጸር ነው? መጽሐፍ ቅዱስ በስፋቱ መጠጥ ጠጥተው ስለተበላሹ ብዙ ሰዎች የሚነግረን ታሪክ አለው። መጽሐፈ ምሳሌ በመንፈስ ቅዱስ መሪነት የተጻፈ የበሰለ ሰው የሕይወት ተሞክሮ ምክር መጽሐፍ ነው፤ የሕግ ሳይሆን። ዮናስ ከዚህ መጽሐፍ ስለጠቀሰ ጥቂት ከዚህ መጽሐፍ ላከልበት። በምሳሌ መጽሐፍ ውስጥ ብቻ እንኳ ከጠቀሰው ሌላ፡ 20፤21፤17፤ 23፤20፤ 31፤4-6 ስለ ወይን ጠጅ ይናገራል። ፌዘኛ እንደሚያደርግ፤ ስንፍናን እንደሚያስይዝና ድህ እንደሚያደርግ ተጽፎአል። ይልቅስ እንዲጠጣ የተፈቀደለት ለጥፋት የቀርበው እና ነፍሱ የመረረችው ሰው ጉስቁልናውን ረስቶ ራሱን እንዳይገድል ነው።

ዮናስ ገና ለገና በዚህ አካሄዱ ላይ የሚመለስለትን መልስ ስለገመተ፡ በገጽ

246 'ሊበሉ የፈለጓትን አሞራ ይሏታል ጅግራ አትበሉኝ' ብሎ ሊከላከል ሞክሯል። ስለ ዮናስ የመጠጥ ባህል ባላውቅም አጻጻፉ አለመስከርን እንጂ አልኮል መጠጣትን ይደግፋል። አንድ ሰው በአንድ ማኅበራዊ ሚዲያ ገጽ ላይ ስለሚቀጥለው መጽሐፉ 'ቢራ ያጣው ቤተኛ' ብሎ የትንቢት ርእስ የሰጠውና የወደቀውን ቤተኛ የቢራ ጠርመሽ ይዞ የወደቀ ሰው ያደረገው ከዚህ አሳቡ በመነሳት ይመስለኛል። መጠጥን የሚመለከት አንድ

ጥሩ የጃፓኖች ምሳሌ አለ፤ መጀመሪያ ለራሱን አንድ መጠጥ ትጋብዛለህ፤ ቀጥሎ የጠጣሽው መጠጥ አንድ ይጋብዝሃል፤ ከዚያ መጠጡ አንተን ይጠጣሃል። እውነት ነው።

ዋናው ነጥብ ይህን ጉዳይ እንደ መጽሐፍ ቅዱስ ምክር እና ማስጠንቀቂያ ስለተናገረው በንቀት መታየት የሌለበት መሆኑ ነው። የመጽሐፍ ቅዱስ ምክርና ማስጠንቀቂያ ትውፊት አይደለም። አስካሪ መጠጥ ጎጂ ስለሆነ ፈጽሞ አለመጠጣት (teetotalism) ቤተ ክርስቲያንን በእጅጉ ጠቀማት እንጂ ቅንጣት ታህል ጉዳት አላደረሰባትም። እንዲሁ ሁሉ ቤተ ክርስቲያን ዘፈንን ከቁርበቷም ይሁን ከልቧ ብታርቀው ብዙ ጥቅም እንጂ ቅንጣትም ጉዳት አያገኛትም።

ቤተ ክርስቲያን ከዘፈን ምንም ጥቅም የማይቀርባት፤ ቢበዛ የምታገኘውን ምክር ከተሻለ ስፍራ ስለምታገኝ ነው። የሚቀርባት ጉዳት ደግሞ ልክ እንደ መጠጡ ነው። አስካሪ መጠጥን አንዴ ፉት ካሉት ድንበሩና ኬላው የትጋ መሆኑ ይደበዝዛል። ቢያንስ መደብዘዝ ይጀምራል። አደጋው የሚጀምረው እዚህ ነው። በአገሮች መካከል የተሰመረ ድንበርና መሻገሪያ ኬላ አለ። ወይ የተፈጥሮ ወይም ሰው ሠራሽ ድንበሮች አሉ። አንዳንድ ቦታ ደግሞ በካርታ ላይ እንጂ በመሬቱ ላይ ምንም ምልክት ስለሌለ አንድ ሰው ከአንድ አገር ድንበሩን ዘልቆ ምንም ሳይታወቀው ከገባ በኋላ በሌላው አገር ራሱን ያገኘዋል። ዘፈንና መጠጥ በዚህ ይመሳሰላሉ። እንደ ጃፓኖች ተረት ነው፤ አንድ ዘፈን ሌላ ጋብዞን ኋላ ዘፈኑ ይወርሰናል። ዘፈናምነት ቀስ ብሎ እንደ ጎርፍ ይወስዳል።

ይህ ብቻም አይደለም፤ ዘፈንን መስማት ወደ ልቡና ሰርስሮ የሚገባና በቀላሉ የማይወጣም ነው። አንድ ጠዋት የዮናስን መጽሐፍ ስለ መጠጥ የጻፈበትን ገጽኝ ካነበብኩ በኋላ ረፋዱ ላይ ወደ ሌላ ከተማ ጉዞ ነበረን። በጉዞዬ ሁሉ ስሄድና ስመጣ ውስጤ ይዘፍን የነበረው አንድ ዘፈን ነበር፤ በመጠጥ ደስታ ይገኛል ብላችሁ . . . ይህን ዘፈን ባለፉት ዓመታት ያስታወስኩት ከ11 ዓመታት በፊት ይድረስ ለዘማሪዎችን ስጽፍ ነው። በትንሽነቱ የሰማሁት ይህ ዘፈን አሁን ከየት መጣ? የዮናስ መጽሐፍ አስታወሰኝ። እና ሙሉ ቀን 'ስዘፍነው' ዋልኩ። ሬድዮ ብስማ፡ የልጆቻችንን መዝሙሮች ብከፍት ወይ ፍንክቸ! ለምን? ይህ የዘፈን ባህርይ ነው። በልጅነቱ በጣት ከመቆጠር ላነሰ ጊዜ የሰማሁት ይህን ያህል ወራሪ ከሆነ ብዙና ደጋግመን የምንሰማ ከሆነም ምን ያህል ይወርሰናል? ግልጽ ነው። ለዚህ ነው መጠጥ እንደማንጠጣ ዘፈንም የማንሰማው። ይህ ትውፊት አይደለም፤ የቃሉ ምክር ነው። ሰው የስነፎችን ዜማ ከሚሰማ ይልቅ የጠቢባንን ተግሣጽ መስማት ይሻለዋል። መክ. 7፡5። ዜማ የሚለው ቃል በብዙዎቹ ዘፈን የሚለው ቃል በተጠቀሰባቸው ቦታዎች ያለው ሺይር የሚለው ቃል ነው። አስካሪ መጠጥ ጉዳት እንጂ ምንም ጥቅም እንደሌለው ሁሉ ዘፈንም እንዲሁ ነው። የቃሉን ተግሳጽ ትውፊት ነው ካልን የሰውን ትውፊትም ቃሉ ነው ልንል ነው ማለት ነዋ!

ዘፈን በቀላሉ ይገባል እንጂ በቀላሉ አይወጣም። እንደ ቀስት ነው። ከወጣ ሲወጣ በጭቆ ሳይሆን አይቀርም የሚወጣው። ዘፈንን ከሌሎች መያዎች እና የሙያ ውጤቶች ልዩ የሚያደርገው ጠባይ ይህ ነው። ይገባል፤ ታትሞ ይቀመጣል። 5 ዓመት ወይም 50 ዓመት ሳይበላሽ መቀመጥና ለፍጆታ መዋል ይችላል። ይህ ነው የዘፈናምነት አደገኝነት።

የምሳሌ መጽሐፍ ምክር የጥቁርና ነጭ ልዩነት ያህል ግልጽ ነው። ወይን ጠጅ ለሰካሪም እንጂ ለጅማሪ ጠጪ አይደለም ማለት አንችልም። ሰካሪው እኮ ቀድሞ ጀማሪ ነበረ። ወደ ወይን ጠጅ አትመልከት ካለ መጀመሪያ ዓይኖችህን በመሐረብ ታስረህ ጠጣና ከጠጣህ በኋላ ተመልከት ወይም አትመልከት አይደለም፤ የምትመለከተው ከመጠጣትህ በፊት ነውና ያንን አታድርግ ነው አሳቡ። አትይ ከተባለ ወደሚታይበት ስፍራ ወደ መጠጥ ቤት፤ ወደ መሸታ ቤት አትግባ፤ መጠጥን እንኳን ልትቀምስ በዓይንህም አትይ። የተጻፈበትን ቅደም ተከተል እንኳ ብቻ ብንወስድ፡ 'በቀላ ጊዜ፤ መልኩምም በብርሌ ባንጸባረቀ ጊዜ፤ እየጣፈጠም በገባ ጊዜ' ነው የሚለው እንጂ 'እየጣፈጠ ከገባ በኋላ

ባንጸባረቀ ጊዜ' አይልም። ደግሞም ለብዙ ወይን ጠጅ አለመገዛት ማለት ለጥቂት መገዛት ማለት አይደለም። ለብዙም ለጥቂትም መገዛት መገዛት ነው።

መጠየቅ ያለብን ጥያቄ፡ 'እስከማንሰከር ድረስ እንጠጣ ወይስ አንጠጣ?' ሳይሆን፡ 'መጠጡ አስካሪ ነው ወይስ አይደለም?' ነው። መጠጥ አልጠጣም የሚል ሰውን፡ 'በርታ ባለመጠጣትህ ጽና' በማለት ፈንታ፡ 'አትጠጣ አይልም እኮ' የሚል ሌላ ክርስቲያን ገንቢ ሳይሆን አፍራሽ ክርስቲያን ነው። ደጋፊ ሳይሆን አሰናካይ ነው። ዮናስ ይህን አሳብ ያነሣ፡ አግረ መንገድም ቢሆን መነሣቱ የሚነግረን ሽንቁር እንዳለ ስለሚያሳየን ነው እኔም ያነሣሁት። ዘፈንም እንደ መጠጥ እንዲሁ ነው። የማይዘፍንና ዘፈን የማይሰማ ክርስቲያን ሲያጋጥመን፡ 'ሃሽ፡ በርታ፤ በዚህ ጽና፤ አትዝፈን፤ በመዝሙርና በመንፈሳዊ ቅኔ ለአምላክህ ተቀኝና ዘምር' በማለት ፈንታ፡ 'ይህ እኮ ቤተ ክርስቲያን የፈጠረችው ትውፊት ነው እንጂ . . .' ብሎ መጠፍ አሁንም የአፍራሽ ዘመቻ ነው እንጂ መገንባት አይደለም። የሙዚቀኛ ዮናስ ዘፈናቸውን ማስረጽ እንዲህ ያለ የአፍራሽ ተልእኮ ሚና ነው የሚጫወተው።

IV. ድምደማ ዘግምገማ

ይህን ሕያሴ ስጨርስ ስጀምር ያልኩትን በማለት እደመድማለሁ። ይህ ሒስ ሒስ ብቻ ሳይሆን ዘፈንን የሚመለከት ትምህርትም እንዲሆን በአጭሩ ለአራት ተነባቢዎች አጫጭር መልእክት አስተላልፋለሁ።

1. ለዘፈን አዘውታሪ ሙዚቀኞች፤ ሙዚቃን በመጀመሪያ ለመማር የፈለጋችሁት ለሙያ ነው? ለገንዘብ ነው? ወይስ ለአገልግሎት? ሙዚቃ ትምህርት ቤት ስትገቡ ለምን ገባችሁ? ስትወጡ ገንዘብ ልትሠሩበትና የምታዘጋጁበት ደግሞ ቤተ ክርስቲያን ደግሞ የመክፈል አቅሙ ስለሌላት ከሆነ ግፈታችሁን ማጥናትና ማጥራት አለባችሁ። እዚህ አልጠቅም፤ አልሠራ ካለ ወደ ወዲያኛው ዓለም ጎራ ማለት ረብ የለውም፤ ይልቅስ ጉዳት አለው።

2. ለዮናስ፤ ስለ መጽሐፉ ብዙ ብዬ ለጸሐፊው ሳልል እንዳላልፍ ብቻ። አንዴ፡ በ1987 ሮናልድ ሬገን በርሊን ተገኝቶ ንግግር ሲያደርግ፡ "Mr. Gorbachev, tear down this wall!" ሚስተር ጎርባቾቭ፤ ይህንን ግድግዳ አፍርሱ! አለ። ዮናስ፤ ይህንን ሽንቁር ድፈን! በጻፍክልኝ አንድ ኢሜይል፡ 'ስለዚህ አንተም ለትውፊትህ ተሟገት እኔም ወጣት ሙዚቀኞችን ወደ ቤቱ እንደ ቃለ እግዚአብሔር ልመልሳቸው እተጋለሁ።' ብለህ ነበር። ለመመለስ መትጋቱ እንደተጠበቀ ሆኖ፤ የኮበለል ወጣቶችን ለመመለስ የምትጥረው ጥረት መልካም ሳለ፤ ይልቁን መትጋት ያለብህ የሽንቁርከውን ቀዳዳ ለመድፈን መሆን አለበት አላለሁ። ቀዳዳው እስካለ ድረስ እነዚያን ብትመልስም እንኳ ሌሎቹ ይሾልካሉ። ቀዳዳው የሚደፈነው ዘፈንን በማውገዝ ነው። ብዙዎቹ የሾለኩት በዚህ በሽንቁርከው ቀዳዳ ነው። የሚጓዙበት ጎዳና አደገኛና ድግሳ መሆኑን ብትናገር ገና የሚኮበልሉትን ልትጠብቅ ትችላለህ። የሄዱትም በራሳቸው ተነሣስተው ወይም ተወቅሰው ይመለሳሉ።

3. ለቤተ ክርስቲያን መሪዎች፤ እባካችሁ ዝማማችሁ ይፈታ። ድምጻችሁ ጎልቶ ይሰማ። ክርስቲያኖች፤ ምዕመናን መሪዎች እንዳሏቸው ይወቁ። ቤተ እምነቶች፤ ቢያንስ በብሔራዊ ቢሮአቸው ደረጃ የምካቱ ክርስትና ቢሮ ይኑራቸው፤ ቢሮ ከሌለ በጠረጴዛ ደረጃ ይህ አገልግሎት ይኑራቸው። በየጊዜው የሐሰት አስተማሪ ወፊዴዎች እሳት በሜሩ ቁጥር ውኃ የሚደፉት ሽክም ያላቸው ጥቂት ሰዎች ብቻ መሆን የለባቸውም። የመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት ቤት ያላቸው ቤተ እምነቶች ተቋማቱ በኮርስ ደረጃ ይህንን ስለሚሰጡ ያ ዲፓርትመንት ኃላፊነቱን መውሰድ ይችላል፤ ኮሌጅ ካልኖራቸውም በዋና ቢሮ ውስጥ ይህ የምካቱ ክርስትና አገልግሎት መኖር አለበት።

ለቤተ ክርስቲያን መሪ አገልጋዮች ከዚህ ጋር መያያዝ ያለበት ከወንጌል ስርጭት ወዲያ የማሳደግ፤ በሥርዓት የማስተማርና ደቀ መዛሙርት የማድረግ ጉዳይ ነው። ሥጋውያን ክርስቲያኖች የምታሳድግ እንዳትሆን፤ ዘፈናም ትውልድ የምታሳድግ እንዳትሆን ጤናማውን፤ ያልተሸቃቀጠውን ቃል፤ ቅድስናን፤ መለየትን፤ ዋጋ መክፈልን፤ መስቀል መሸከምን ማስተማር አለባት።

4. ለጠቅላላው ክርስቲያን ምእመናን፤ ዘፈን ብንለብሰው የሚያምርብን በልካችን የተሰፋልን ልብሳችን አይደለም። ከተጠራንበት ክብር የወረደ ተግባር ነው። እኛ ልንዘፍን ሳይሆን ልንዘምርና እግዚአብሔርን ልናወድስ የተጠራን አዲስ ፍጥረት መሆናችንን ማወቅ አለብን። ገላ. 5፡21ን የጻፈው ጳውሎስ ኤፌ. 5፡19ንም ጽፎልናል። በመዝሙርና በዝማሬ በመንፈሳዊም ቅኔ እርስ በርሳችሁ ተነጋገሩ፤ ለጌታ በልባችሁ ተቀኙና ዘምሩ፤ ብሎአል። ተመሳሳይ ቃል በቀላ. 3፡16ም እናገኛለን። ቃሉ በግሪክ፤ λαλοῦντες ἑαυτοῖς ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς, ᾄδοντες καὶ ψάλλοντες τῇ καρδίᾳ ὑμῶν τῷ Κυρίῳ, ይላል።

በዚህ ጥቅስ ውስጥ የተጻፉ ሦስት ትልልቅ ቃላት አሉ፤ እነዚህ ቃላት እስካሁን ካየናቸው የዘፈን ቃላት የተለዩ ናቸው። ቃላቱ፤ λαλοῦντες ἑαυτοῖς ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς, ናቸው። የተጠቀሱት ሦስት ቃላት፤ ψαλμοῖς ፕሣልሞዶስ፤ ὕμνοις ሁምኖዶስ፤ እና ᾠδαῖς πνευματικαῖς ኦዲይስ ኒዩማቲካይስ የሚሉ ናቸው። የእንግሊዝኛው psalms, hymns እና ode የሚሉት የዜማ አመልካች ቃላት ከነዚህ የመነጨ ናቸው። ለዚህ ነው የተጠራው። ጳውሎስ በዘፈንና በዝማሬ አላለም። ለጌታ በልባችሁ ተቀኙና ዝፈኑ አላለም።

ጳውሎስ በኤፌ. 5፡19 በመዝሙርና በዝማሬ በመንፈሳዊም ቅኔ ብሎአል። መንፈሳዊ ቅኔ ካለ መንፈሳዊ ያልሆነ ቅኔ አለ፤ ዓለማዊ ቅኔ አለ፤ ሰይጣናዊ ቅኔ አለ። እኛ የተጠራነው መንፈሳዊውን ቅኔ ለመዘመር ነው። እኛ ለመዝፈን ሳይሆን ለመዘመር የተጠራን ወገን ነን። የመንግሥቱ ካህናት ነን እንጂ የሕዝብ ዘፋኞች አይደለንም፤ ልንሆንም የተጠራነው የንጉሥ ካህናት ነው።

አንድ ያስዘፈነ (ምናልባትም የዘፈነ) ካህን ነበረ፤ እንዲያውም ሊቀ ካህናት ነው፤ የመጀመሪያው ሊቀ ካህናት፤ አሮን ይባላል። ታሪኩ ዘጸ. 32 ይገኛል፤ 'ሕዝቡም ሊበሉና ሊጠጡ ተቀመጡ፤ ሊዘፍኑም ተነሡ' የተባለው ያኔ ነው። ካህን ሲያስዘፍን የታየው ያኔ ነው፤ እርሱም ጣዖት እያስመለከ ነው። ከአሮን ሌላ ያስዘፈነና የዘፈነ ካህን የለም። ካህናት ለዘፈን ጆሮ ሊሰጡት አይገባም፤ ሲሰጡም አልታዩም። ዘፈን አይመስለንም። ዘፈን አይመጥንንም። ካህናት አይዘፍኑም፤ ያዜማሉ፤ ይዘምራሉ፤ ይቀኛሉ፤ ሃሌ ሉያ ይላሉ። እኛ ካህናት ነን።

የንጉሥ

ካህናት።

እግዚአብሔር ከአርያም ይባርካችሁ።

ዘላለም መንግሥቱ © 2016 (፪ሺህ፰) ዕዝራ ስነ ጽሑፍ አገልግሎት
ezralit@gmail.com
669-350-5116